

2022-2023 оқу жылына элективті пәндер каталогы

1. Кафедра: Жедел медициналық көмек және мейірбике ісі

2. Білім беру деңгейі: Бакалавриат

3. Мамандығы: Жалпы медицина

4. Курс 1

5. Элективті пән атауы: Жедел медициналық көмек-2

6. Кредит саны 4

7. Пәннің мақсаты: Студенттердің кәсіби қызметін өз бетінше орындау үшін қажетті білім, білік және дағды, құзыреттілік алуы - ауруханаға дейінгі кезеңде жедел медициналық көмек көрсету.

8. Міндеттері:

* Жедел және сыни жағдайлардың этиологиясы мен патогенезі туралы қазіргі заманғы деректерді зерттеу.

* Анамнез жинау принциптерін, жедел медициналық жәрдем дәрігерінің тәжірибесіндегі зерттеудің және мониторлы бақылаудың заманауи әдістерін зерттеу.

* Жедел және күрделі жағдайлардың классикалық және атипті клиникалық көріністерін нақтылау.

* Тиімді қарқынды терапияның заманауи тактикасын, ауруханаға дейінгі кезеңдегі шұғыл және ауыр жағдайларда ауруханаға жатқызу көрсеткіштері мен принциптерін зерттеу.

* Босануға дейінгі кезеңде өмірді басатын емдік іс-шаралардың заманауи әдістемелерін меңгеру.

9. Пәнді тандаудың негіздемесі Дәрігер әртүрлі патологиялар үшін жедел медициналық көмек көрсетуді білуі және білуі керек.

10. Оқыту нәтижелері (құзыреттіліктер)

Білімі (когнитивті сфера)	Шеберлігі және дағдысы (психомоторлы сфера)	Арнайы мен кәсіби компетенция (қатынас)
Қазақстан Республикасының негізгі ережелерін, Денсаулық сақтау туралы заңнама негіздерін және нормативтік құжаттарды біледі.	Нормативтік-нұсқаулық құжаттамамен жұмыс істей алады; Шұғыл жағдайларды диагностикалауды жүргізу.	Жеке бас, кәсіби және ұжыммен қатынаса алады
Нормативтік-нұсқаулық құжаттарды, маманның кәсіби қызметін біледі;	Медициналық құжаттаманы ресімдейді.	Икемді және креативті ойлау
Медициналық, әлеуметтік, құқықтық көмекті ұйымдастыру принциптерін біледі;	Госпитальға дейінгі кезеңде медициналық көмек көрсету бойынша емдік араласуды орындайды.	Икемді және креативті ойлау
Жедел медициналық көмектің мәнін біледі	Емдеуге жатқызу көрсеткіштерін анықтайды және пациентті стационарға тасымалдауды жүргізеді. Науқасты басқару тактикасын анықтайды. Өткізілетін іс-шаралардың тиімділігіне бақылау жүргізеді.	иіlmелі және креативті ойлай алады

	Науқастың жағдайын бақылауды жүзеге асырады.	
Медициналық этика мен деонтологияның негіздерін біледі	Манипуляцияларды сапалы орындай алады;	өзіндік және топтық жұмысқа үлкен жауапкершілікпен қарайды

11.РЕКВИЗИТКЕ ДЕЙІНГІ: ішкі аурулар негіздері, дәлелді медицина негіздері, неврология, психиатрия және наркология, инфекциялық аурулар, балалардың инфекциялық аурулары, травматология, хирургиялық аурулар негіздері, акушерия, гинекология, балалар ауруларының негіздері.

12.РЕКВИЗИТТЕН KEЙІНГІ: Жалпы дәрігерлік практика.

13. Әдебиеттер тізімі:

Негізгі:

1. Государственная программа развития здравоохранения Республики Казахстан «Денсаулық» на 2021-2024 годы
2. Приказ МЗ РК от 3 июля 2017 года № 450 «Об утверждении Правил оказания скорой медицинской помощи в Республике Казахстан».
3. Верткин А., Свешников К. Руководство по скорой медицинской помощи. Москва. - Издательство Э. – 2017. – 560 с.
4. Неотложная помощь в терапевтической клинике. Под ред. А.В. Гордиенко. – СпецЛит. – 2017. – 229 с.
5. Неотложная амбулаторно-поликлиническая кардиология: краткое руководство / В. В. Руксин. - 2-е изд. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2016.- 255 с
6. Скорая медицинская помощь. Клинические рекомендации. Под ред. С.Ф. Багненко. - ГЭОТАР-Медиа. – 2018. – 896 с.

Дополнительная литература

1. . Неотложная кардиология. Под ред. П.П. Огурцова, В.Е. Дворникова. - ГЭОТАР-Медиа. – 2016. – 272 с.
- 2 Мкртумян А.М., Нелаева А.А. Неотложная эндокринология. - ГЭОТАР-Медиа. – 2018. – 128 с.
3. Клинический протокол диагностики и лечения «Астматический статус». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗ РК от «23» июня 2016 года. Протокол №5.
4. Клинический протокол диагностики и лечения «Асфиксия». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗ РК от «23» июня 2016 года. Протокол №5.
5. Клинический протокол диагностики и лечения «Внезапная смерть». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗиСР РК от «23» июня 2016 года. Протокол №5.
6. Клинический протокол диагностики и лечения «Гипертензивный криз». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗиСР РК от «23» июня 2016 года. Протокол №5.
7. Клинический протокол диагностики и лечения «Кардиогенный отек легких». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗиСР РК от «29» ноября 2016 года. Протокол №16.
8. Клинический протокол диагностики и лечения «Кардиогенный шок». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗиСР РК от «29» ноября 2016 года. Протокол №16.
9. Клинический протокол диагностики и лечения «Синкопальные состояния». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗиСР РК от «23» июня 2016 года. Протокол №5.

10. Клинический протокол диагностики и лечения «Инфаркт миокарда с подъемом сегмента ST». Одобрен Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗ РК от «10» ноября 2017 года, протокол №32.
11. Клинический протокол диагностики и лечения «ОКС без подъема сегмента ST (Нестабильная стенокардия, инфаркт миокарда без подъема сегмента ST)». Одобрен Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗ РК от «23» июня 2016 года. Протокол №5.
12. Клинический протокол диагностики и лечения «Желудочковые нарушения ритма сердца и профилактика внезапной сердечной смерти». Одобрен Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗ РК от «23» июня 2016 года, протокол №5.
13. Клинический протокол диагностики и лечения «ИБС Стабильная стенокардия напряжения». Рекомендовано Экспертным советом РГП на ПХВ «РЦРЗ» МЗиСР РК от «30» ноября 2015 года Протокол № 18.
14. Клинический протокол диагностики и лечения «Нарушения проводимости сердца (АВ-блокада)». Утвержден протоколом Экспертной комиссии по вопросам развития здравоохранения МЗ РК от «04» июля 2014 года Протокол № 10.
15. Клинический протокол диагностики и лечения «Острая сердечная недостаточность». Утвержден протоколом Экспертной комиссии по вопросам развития здравоохранения МЗ РК от «28» июня 2013 года Протокол № 13.
16. Организация оказания скорой медицинской помощи вне медицинской организации. Методические рекомендации / С.Ф.Багненко, А.Г.Мирошниченко, И.П.Миннуллин, Н.Ф.Плавунов [и др.]. СПб.: [б. и.], 2015. - 46 с
17. Скорая медицинская помощь. Клинические рекомендации / под ред.: С.Ф. Багненко. - М.: [б. и.], 2015. -871 с.
18. Неотложные состояния при сахарном диабете. Учебное пособие для врачей / Н.И. Гапонова, Н.Ф.Плавунов, В.Р.Абдрахманов. – М.: [б. и.], 2016. – 107 с.
19. Гипертонические кризы: патогенез, клиническая картина, диагностика, лечение и профилактика. Учебное пособие для врачей / Н.И. Гапонова [и др.]. – М.: Либри Плюс, 2014. - 120 с. Основы помощи при обширной травме: справочное издание: Д. Скиннер, П. Дрисколл 4- издание, 2018 МККК
20. Клинический протокол диагностики и лечения «Ишемический инсульт». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗ РК от «27» декабря 2016 года. Протокол №18.
21. 4. Клинический протокол диагностики и лечения «Внутримозговое кровоизлияние». Одобрен Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗ РК от «25» мая 2017 года. Протокол №22.
22. Неотложная помощь у детей: справочник: пер. с нем. / - М. : Медпресс-информ, 2014.

1. Кафедра: Химиялық пәндер

2. Білім бері деңгейі: бакалавриат

3. Мамандығы: 6B10101 - Жалпы медицина, 6B10102 - Педиатрия, 6B10103 – Стоматология

4. Курс: 1

5. Элективті пән аталуы: Химия

6. Кредит саны: 3

7. Мақсаты: Химия фундаментальды ғылым ретінде тірі ағзадағы процесстерді зерттеу мен танып-білудің маңызды құралы болып табылады. Сондықтан медициналық мамандықтардың студенттері бұл ғылымның негізгі идеяларын, заңдары мен әдістерін жақсы меңгеруі қажет.

Химия пәнінің негізгі мақсаты стоматология мамандығының студенттеріне биохимиялық процесстердің (нормальды және патологиялық жағдайда) жүруін молекулалық және жасуша деңгейіндегі негізгі физика-химиялық заңдылықтары;

биологиялық белсенді қосылыстардың құрылысы мен қызмет ету механизмі туралы білім беру, медициналық стоматологиялық профильдегі мамандардың ғылыми ойлау қабілетін қалыптастыру, сондай-ақ құзыреттілігін және кәсіби маңызды қасиеттерін қалыптастыру болып табылады.

8. Міндеттері:

- сулы ерітінділерде күшті және әлсіз электролиттердің тепе-теңдігі туралы түсінік қалыптастыру;
- организмде өтетін процестерді түсіндіретін физикалық-химиялық заңдылықтарды қолдануды үйрету;
- сапалық және сандық талдаудың негізгі принциптер түсініктемесін беру;
- сынаманың химиялық және физика-химиялық әдістерін қолдануын үйрету;
- коррозияға төзімді, жаңа стоматологиялық конструкцияға қажетті материалдарды табуға мүмкіндік беретін электрохимияның маңызды заңдарын оқыту;
- заттардың өзара байланысы, құрылыстары, қасиеттері және биологиялық активтілігі туралы түсінік қалыптастыру;

9. Пәнді таңдау негіздері:

Қазіргі жағдайда жоғарғы білімнің маңызды міндеті ретінде білімнің фундаменталдылығы болып табылады. Химия фундаментальды ғылым ретінде тірі ағзадағы процесстерді зерттеу мен танып-білудің маңызды құралы болып табылады. Сондықтан медициналық мамандықтардың студенттері бұл ғылымның негізгі идеяларын, заңдары мен әдістерін жақсы меңгеруі қажет. Бағдарлама арқылы бейорганикалық, аналитикалық және физикалық химияның айрықша маңызды тақырыптарын қамту қарастырылған.

Химия пәні биохимияның, молекулалық биологияның, физиологияның, фармакологияның, гигиенаның кейбір тарауларын меңгеру үшін теориялық база болып табылады және медико-биологиялық, клиникалық пәндерді оқыған кездегі жаңа зерттеу әдістері мен ғылыми қадамдарды кеңірек енгізуге мүмкіндік береді.

Курстың профильдеу міндеті – сүйек тінінің құрамы, сілекейдің құрамы және оның функциясы, ауыз қуысында жүретін процестерді тереңінен зерттеу. «Фазалық тепе-теңдік», «Металдар мен қорытпалардың коррозиясы», «Беттік құбылыстар. Адсорбция» тақырыптарын өту барысында студенттердің алған білімі кейінгі ортопедиялық және терапевтік стоматологияны оқуының физика-химиялық негізі болып табылады.

Жоғары медициналық білімді оптимизациялаудың маңызды міндеті фундаменталды медициналық-биологиялық және клиникалық пәндер арасында пән аралық байланыстар мен интеграцияны кеңейту болып табылады.

10. Оқыту нәтижелері (құзыреттіліктері)

Білімі (когнитивтік сала)	Біліктілігі мен дағдылары (психомоторлық сала)	Жеке тұлғалық және кәсіби құзыреттіліктері (қатынастар)
Білімі мен түсінігін көрсетеді: -ағзадағы химиялық үдерістердің (реакциялардың негізгі түрлері) химияның жалпы заңдары мен заңдылықтарына бағынуын; - химиялық үдерістердің жүруінің жалпы энергетикалық және кинетикалық заңдылықтары мен кинетикасын; - зерттелетін жүйедегі, соның ішінде биологиялық	- ерітінділердегі, соның ішінде биологиялық сұйықтықтардағы заттардың сандық құрамын анықтау үшін (массалық үлес, молярлы концентрация, эквивалентті молярлы концентрация, молдік үлес, титр) есептік формулаларды қолданады; - сұйылту әдісімен ерітіндіні дайындайды; - медицинада қолданылатын шыны ыдыстарды,	- өзінің болашақ кәсіби қызметінде оқуда алған білімін, шеберлігін мен дағдыларын қолдану үшін химияның жалпы теориялық негіздерін қалыптастырады. - медициналық ақпараттық дерек көздерін және компьютерлік технологиялар базасын пайдалана отырып, химия саласындағы заңдар мен эксперименттік зерттеулер туралы ақпаратты жүйелейді және талдайды.

сұйықтықтардағы заттардың сандық құрамын анықтау үшін титриметрлік талдауды қолдану мүмкіндігін; - ерітінділерді дайындау әдістерін, олардың сандық сипаттамасын ; - органикалық қосылыстардың негізгі кластарының жіктелуін, қасиеттерін және медицинада қолданылуын.	реагенттерді, құрылғыларды және физикалық-химиялық өлшемдердің негізгі тәсілдерін пайдаланады; - еңбекті қорғау және техника қауіпсіздік ережелерін сақтайды, химиялық зертханада қауіпсіздік жұмыс жасау дағдыларын игереді және алғашқы медициналық көмек көрсетуге қабілетті болып табылады.	- химия саласындағы байқалатын заңдылықтарды хабарлайды және олардың медицинада қолдану үлгілерін түсіндіреді;
--	--	--

11. Реквизитке дейінгі: жалпы орта білім пәндері: биология, химия, физика және математика.

12. Реквизиттен кейінгі: медициналық биохимия, морфология және физиология.

13. Ұсынылатын әдебиеттер

Қазақ тілінде

Негізгі:

1. Сейтембетов, Т. С. Химия: оқулық / Т. С. Сейтембетов. - Алматы : Эверо, 2010.
2. Ә.Қ. Патсаев, С.А. Шитыбаев, Қ.Н. Дауренбеков. Бейорганикалық және физколлоидтық химия: оқулық/– Алматы: Эверо, 2011. -392б.
3. Ә.Қ. Патсаев, Т.С.Сейтембетов, С.А. Шитыбаев, Қ.Н. Дауренбеков. Биоорганикалық химия: оқулық/– Алматы: Эверо, 2012. -449 б.
4. Патсаев Ә.Қ., Дауренбеков Қ.Н. Биоорганикалық химия пәнінен тәжірибелік-зертханалық сабақтарына қолданба: оқу құралы. Алматы, Эверо, 2012.-324б.
5. Патсаев Ә.Қ. Бейорганикалық және физколлоидтық химия пәнінен тәжірибелік-зертханалық сабақтарына қолданба: оқу құралы. Алматы, Эверо, 2013.-316б.
6. Л.М. Түгелбаева, Р.Г. Рысқалиева, Р.К. Ашкеева. Жалпы химия 2013 ж. 6. Тюкавкина Н.А., Бауков Ю.И., Зурабян С.Э., қазақ тіліне аударған ж/е жауапты редакторы С.Т.Сейтембетов. Биоорганикалық химия: оқулық / – М : ГЭОТАР – Медиа, 2014. – 400 б.
7. Веренцова Л.Г., Нечепуренко Е.В., Батырбаева А.Ә., Карлова Э.К. Бейорганикалық коллоидты және физикалық химия (студенттердің өзіндік жұмысына арналған оқу құралы) - Алматы, Эверо, 2014. -212 б.
8. Дауренбеков Қ.Н. Органикалық химия: оқулық 1,2том, III: Әлем. 2016, 1т.- 500б., 2т.- 432б.
9. Қуатбеков Ә.М., Патсаев Ә.Қ., Бақтыбаев Ә.Б. Биоорганикалық химия практикумы: оқу құралы. Алматы, Эверо, 2013.-593б.

Қосымша:

1. Нұрсейітов Ш.Ш., Баймағанбетов Қ.Б. Бейорганикалық химия. Оқу құралы – Алматы: Эверо, 2014. -188 б.
2. Құлажанов Қ.С., Сулейменова М.Ш., Қ.И.Иманбеков Бейорганикалық химия Алматы: Дәуір, 2011. – 256 б.
3. Патсаев Ә.Қ., Түребекова Г.А. Физколлоидтық химия пәнінен зертханалық-тәжірибелік сабақтарының материалдары: оқу-әдістемелік құралы. Алматы, Эверо, 2014.-96б.
4. Патсаев Ә.Қ. Химия пәні бойынша тестілері. I-бөлім. Бейорганикалық, физколлоидтық химия пәні бойынша тестілері. II-бөлім. Биоорганикалық химия пәні бойынша тестілер : тестілер. - Шымкент : Б. ж., 2010.
5. Химия пәнінен электронды оқу құралы [Электронный ресурс] : медициналық колледждерге арналған оқу құралы. - Түркістан : ОҚО, 2012.

6. Усманова, М. Б. Жалпы химия [Электронный ресурс] : оқу құралы . - Электрон. текстовые дан. (19,1 МБ). - Гскемен : "Мультимедия зертханасы", 2007. - эл. опт. диск (CD-ROM).

Орыс тілінде

Негізгі:

1. Глинка, Н. Л. Общая химия. Т.1: учеб. пособие для вузов - Алматы : Эверо, 2014
2. Глинка, Н. Л. Общая химия. т. 2 : учеб. пособие для вузов - Алматы : Эверо, 2014
3. Глинка, Н. Л. Общая химия. Т. 3. : учеб. пособие для вузов - Алматы : Эверо, 2014
4. Глинка, Н. Л. Общая химия. т. 4 : учеб. пособие для вузов. - Алматы : Эверо, 2014
5. Жолнин А. В. Общая химия: учебник / А. В. Жолнин ; под ред. В. А. Попкова.- М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012
6. Попков В. А. Общая химия : учебник. –М.: ГЭОТАР – Медиа, 2009.

Қосымша:

1. Патсаев А.К. Тесты по дисциплине "химия". Ч. 1. Тесты по неорганической, физколлоидной химии. Ч. 2. Тесты по биоорганической химии : тесты . - Шымкент : Б . и., 2010
2. 1000 тестов по общей химии для студентов медицинских вузов / Т. И. Литвинова[и др.]. - 2-е изд., испр. и доп. - Ростов н/Д : Феникс, 2007
3. Глинка Н. Л. Задачи и упражнения по общей химии : М.: Интергал-Пресс, 2007.
4. Бабков, А. В. Химия: учебник для мед. училищ и колледжей. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 352 с. -
5. Жолнин, А. В. Общая химия [Электронный ресурс] : учебник / А. В. Жолнин. - Электрон. текстовые дан. (40,9МБ). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск
6. Попков, В. А. Жалпы химия [Электронный ресурс] : оқулық Электрон. текстовые дан. (54.1МБ). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 992 б. С

Ағылшын тілінде

1. Glinka, N. L. General chemistry. Volum 1. : manual for graduate students / N. L. Glinka, S. S. Babkina. - 27th ed. - Almaty : "Evero" , 2017. - 232 p.
2. Glinka, N. L. General chemistry. Volume 2.: manual for graduate students / N. L. Glinka, S. S. Babkina. - 27th ed. - Almaty : "Evero" , 2017. - 176 p.
3. Glinka, N. L. General chemistry. Volum 3.: manual for graduate students / N. L. Glinka, S. S. Babkina. - 27th ed. - Almaty : "Evero" , 2017. - 248 p.
4. Glinka, N. L. General chemistry. Volum 4.: manual for graduate students / N. L. Glinka, S. S. Babkina. - 27 th ed. - Almaty : "Evero" , 2017. - 176 p.
5. Nazarbekova, S. P. Chemistry: textbook / S. P. Nazarbekova, A. Tukibayeva, U. Nazarbek. - Almaty : Association of hiigher educational institutions of Kazakhstan, 2016. - 304 p.
6. Shokybayev, Sh. A. Teaching methods on chemistry: textbook / Sh. A. Shokybayev, Z. O. Onerbayeva, G. U. Ilyassova. - Almaty : [s. n.], 2016. - 271 p.
7. Manapov, N. T. Computer chemistry: textbook / N. T. Manapov. - Almaty : Association of hiigher educational institutions of Kazakhstan, 2016. - 312 p.

1. Биология және биохимия кафедрасы

2. «Жалпы медицина» мамандығының бакалавриаты

3. 1 курс

4. Элективті пән «Молекулалық биология және медициналық генетика»

5. Кредит саны -5

6. Мақсаты:

- студенттерде жануар жасушасының молекулалық ұйымдасуы мен ДНҚ технологиялар туралы жаңаша білімдерді біріктіретін кешенді пән ретінде молекулалық биология және медициналық генетика туралы

заманауи білім қалыптастыру;

- тұрғындардың денсаулығын қамтамасыз етудегі маңызы;
- жалпы кәсіби пәндер мен клиникалық дағдыларды игеруге қажетті геномдық технологиялар аумағындағы тұрақты білімдерін қалыптастыру;
- денсаулық сақтау ұйымдары қажет ететін, молекулалық биология және медициналық генетика сұрақтары бойынша іскерлік пен тәжірибелерді қалыптастыру;
- студенттерді жалпымедициналық, әлеуметтік және клиникалық пәндерді жүйелі қабылдауға дайындау;
- студенттерде, жеке өзі және ұлт денсаулығын сақтаудағы өзі таңдаған мамандығына жауапкершілік сезімді тәрбиелеу.

6. Міндеттері:

- кең таралған ауруларды тиімді анықтау (диагностика), алдын алу және емдеу мақсатында адам ағзасының қалыпты тіршілігінің және патологияларының дамуының молекулалық – генетикалық және жасушалық тетіктерінің ролін ұғынуды қалыптастыру;
- ДНҚ-технологиялар бойынша кәсіптік тәжірибе алу, жоғары технологиялық молекулалық генетикалық лабораторияларда жұмыс істеуді үйрену;
- трансгенді ағзаларды алу әдістері туралы білім алу, биотехнологияны медицинада қолдану;
- кейбір жиі кездесетін тұқым қуалаушылық ауруларды дер кезінде анықтау және алдын алу үшін тұқым қуалайтын патологиялардың негізгі белгілерін ажырата білуге үйрету;
- ауруларды диагностикалауда қолданылатын заманауи гендік инженерлік технологияларды зерттеу;
- ғылыми әдебиетпен және электронды базамен жұмыс істей білуді үйрету.
- студенттерде ғылыми жаратылыс тану көзқарас пен логиканы қалыптастыру;
- болашақ дәрігер дағдысына қажетті биологиялық ойлауды дамыту;

7. Таңдаудың негіздемесі: Молекулалық биология медициналық білім беру жүйесіндегі негізгі пән болып табылады және ол ақуыздар мен нуклеин қышқылдарының құрылысын және қасиеттерін, матрицалық (қалыптық) синтезді, генетикалық материалдардың құрылымын және қызмет етуін, тұқым қалайтын аурулардың пайда болу себептерін және дамуын, олардың диагностикасын және емдеу жолдарының молекулалық негіздерін түсіндіреді.

Молекулалық биологиядағы жаңалықтар мен жетістіктер медициналық-биологиялық және клиникалық пәндердің дамуына маңызды әсері бар; молекулалық медицинаның дамуына қажетті жағдай жасайды, ал

ол өз кезегінде аурулардың пайда болу себептері мен патогенезін, алдын алу мен диагностикасын және емдеуді анықтайды; биологиялық қауіптерге қарсы тұру технологияларды жасайды.

ЮНЕСКО шешіміне сәйкес, халықтың әлеуметтік жағдайының негізгі критерйі болып денсаулығы саналады. Бұл аумақтағы молекулалық медицинаның дамуы:

- еліміздің биологиялық қауісіздігін қамтамасыз етуде үлкен рөл атқарады;
- тұрғындардың генетикалық деректерін жинақтауда қажетті жағдайды жасайды,
- жүйке-психикалық денсаулықтың, репродуктивтіліктің генетикалық картасын жасауға, жүрек-қан тамырлар және онкологиялық ауруларға бейімділігін; молекулалық ДНК-маркерлер жүйесін жасауға, жылдық диспансеризациялау шегіндегі әртүрлі аурулардың қауіпті топты қалыптастыру және мониторингтеуге мүмкіндік береді.

8. Оқытудың соңғы нәтижесі:

1) Студент біледі және түсінеді:

- Генетикалық және жасушалық гомеостаз тұрақтылығының негізгі механизмдерін түсінеді;
- Ақпараттық макромолекулалардың құрылысы мен қызметі, берілу механизмдері мен генетикалық ақпарат экспрессиясын біледі;
- Негізгі молекулалық генетикалық әдістер мен технологияларды медицинада қолдану ұстанымдарын біледі;
- Гендік және хромосомалық аурулардың пайда болу механизмдері мен себептерін, оларды диагностикалау, емдеу және алдын алу үрдерістерін біледі;
- Медицинада молекулалық-генетикалық технологиялар әдістерін қолданудың негізгі принциптері
- Жасуша циклінің реттелуі, канцерогенез және бағдарланған жасушаның өлу механизмдері
- Генетиканың заманауи жетістіктері геномика, протеомика туралы және негізгі заңдылықтарын негізгі түсініктерін көрсетеді;
- дамудың туа біткен ақаулары мен оның алдын алудың негізгі принциптерін түсінеді;
- Молекулалық биологиялық және генетикалық терминологияны 3 тілде біледі.

2) Студент білім мен түсінікті қолдана алады:

- Молекулалық – генетикалық және хромосомалық деңгейде зерттеу жұмыстары;
- Биологиялық объектілермен зертхана жағдайында заманауи эксперименттік жұмыс әдістерін қолданады;
- Денсаулықты қалыптастыру факторларын бағалайтын молекулалық-генетикалық үдерістер білімін қолдануға және қорғаныс-бейімдеуіш,

реттелу мен өзіндік реттелудің қалыпты немесе патология жағдайын түсіндіруге қабілетті;

- Медицинада молекулалық-генетикалық әдістер мен технологияларды диагностикада қолданудың негізгі принциптерін түсінеді;
- Тұқым қуалайтын аурулардың алдын алу мен шежіре құрастыру мақсатында, жанұядағы аурулар туралы ақпарат жинауға қабілетті;
- Адамның патологиялық және қалыпты кариотипін ажыратады және хромосомалардың түрлі типтерін айыра біледі;

3) Студент ұғымын білдіреді:

- Негізгі молекулалық және цитогенетикалық концепциялар, молекулалық генетикалық зерттеулердің денсаулық сақтаудағы маңызы туралы;
- Заманауи молекулалық генетикалық технологияларды қолдануда биоэтика сұрақтары туралы;
- Әлеуметтік мағынасы бар мәселелер мен үдерістерді талдауға, гуманитарлы, жаратылыс тану, медициналық биологиялық, клиникалық білімдер әдістерін әртүрлі кәсіби және әлеуметтік іс әрекеттерде қолдануға дайын, әрі қабілетті;
- Кәсіби әрекеті барысында пайда болатын мәселелердің табиғи ғылымдық мағынасын анықтауға қабілетті, оларды шешу үшін биологиялық білімді қолдануға дайын;

4) Студент оқуға қабілеттілігін көрсетеді:

- Білімнің жаңа аумақтарын өздігінен зертеуде;
- Оқу материалын шынайы тілде зерттеу үшін шет тілді меңгереді;
- Өздігінен интеллектуальды, мәдени, физикалық және кәсіби дамытуда.

Білім (когнитивті сфера)	Жасай білу және дағды (психомоторлы сфера)	Жеке және кәсіби компетенция (арақатынас)
Жасушаның ақпараттық макромолекулалары. Ақуыздар. Фолдинг. Нуклейн қышқылдары: ДНҚ, РНҚ түрлері, қызметі. Нуклеин қышқылдарының биосинтезі. Репликация механизмдері және факторлары. Гендер экспрессиясы. Транскрипция. Тетіктері және факторлары. Процессинг және сплайсинг. Трансляция. Генетикалық код және оның қасиеттері.. Ақуыз модификациясы. Прокариоттар және эукариоттар гендерінің экспрессиялануының реттелу тетіктері.	Молекулалық-генетикалық білім үдерістерін денсаулықты қалыптастыру факторларын бағалауда пайдалана білу, қалыпты және патологиялық жағдайдағы қорғаныштық үдерістерді түсіндіру; қалыпты және патологиялық жағдайларда ағзаның өздігінен реттелу және қорғаныштық бейімделушілік үдерістерін түсіндіруде ағзаның молекулалық қызмет атқаруы туралы білімдерін қолдану; молекулалық генетикалық әдістер мен ауруларды диагностикалау	Ауру адамға ауру туралы ақпар беру; өзгерген шарт бойынша өмір сүруді үйрету; жоғары деңгейдегі гуманны болу, өзгенің қайғысын түсіне білу; ауру адамның жанұя мүшелерімен арақатынаста болу; ұжым мүшелерімен арақатынаста болу ; эффективті коммуникация принциптерін қолдана білу;

Жасушаның генетикалық аппараты. Ген, жіктелуі, құрылысы, қасиеті. Эукариот және прокариот гендері. Геном. ДНҚ бөлімі, адам геномының ұйымдасуы. Хромосомалар, морфологиясы және классификациясы. Адам кариотипі. Генетикалық гомеостаздың бұзылуы және оның адам патологиясында көрінуі. Мутациялар. Мутагенез. Гендік мутациялардың пайда болуының механизмдері, гендегі локализация және жасаушаға, ағзаның өміршендігіне әсер етуі. Бір ата аналық дисомия, импринтинг. Бірнуклеотидті полиморфизм. Хромосомалық мутация абберациялары туралы түсінік; хромосомалық мутациялардың жіктелуі. Мутагенез және түрлері. Мутагенді факторлар. ДНҚ-ның бұзылу типтері: жеке нуклеотидтердің, жұп нуклеотидтердің бұзылуы; қостізбекті және біртізбекті ДНҚ тізбегінің үзілістері. ДНҚ репарациясы. Репарация типтері: тура, эксцизионды және пострепликативті. Геномның молекулалық – генетикалық зерттеу әдістері және олардың медицинадағы маңызы. ПТР молекулалық клондау, ПААГ, Саузерн гибридизациясы бойынша секвендеу әдістері, белгілі сәйкес келетін гендерден праймерлерді алу, гендік инженерия технологиясы: Гендерді карталау әдістері. Гибридизация in situ. Геномиканың цитогенетикалық және молекулалық-генетикалық (FISH) әдістері.	технология-лары туралы алған білімдерін жүйелей алады; молекулалық биологиядан алған білімдерін дағдымалық және ғылыми зерттеу жұмыстарына қолдана алады; қажетті ғылыми ақпараттарды әртүрлі дерек көздерден іздеп, оны талдай алады; негізгі биологиялық түсініктер, биологиялық заңдар мен құбылыстар туралы білімі бар; қоршаған орта факторларының адам ағзасына молекулалық-генетикалық деңгейдегі әсерін біледі; арнаулы анықтамаларды, молекулалық-биологиялық және генетикалық терминологияны, электрондық генетикалық қойма деректерін және т.б. пайдалана білу; күнделікті кәсіби әрекетке және білімді магистратурада жалғастыруға қажетті іскерлігі бар;	конфликтіні игере білу; психологиялық сұрақтарды шеше білу; ұжым жұмысын ғылыми негізде ұйымдастыру; ұжым мүшелерімен арақатынаста болып, орындаушылардың жұмысын ұйымдастыру және басқару шешімдерін еңбек ресурстарына байланысты табу.
--	--	--

ДНҚ диагностикалаудың тікелей және жанама әдістері. ДНҚ - фингерпринтинг. Гендік инженерлік технологиялар. Клондау.		
--	--	--

9. Пререквизиттер: мектеп бағдарламасының химиясы мен биологиясы

10. Постреквизиттер: биохимия, микробиология, физиология

11. Әдебиеттер:

Негізгі:

Орыс тілінде:

1. Есиркепов, М. М. Молекулярная биология клетки: учеб. пособие. - Караганда : ИП "Изд-во АҚНҰР", 2013. - 146 с.
2. Притчард, Дориан Дж. Наглядная медицинская генетика: учеб. пособие / Дориан Дж. Притчард, Брюс Р. Корф ; пер. с англ. под ред. Н. П. Бочкова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 200 с.
3. Муминов, Т. Основы молекулярной биологии : курс лекций. - Алматы : Эффект, 2007

Қазақ тілінде

Негізгі:

1. Әбилаев, С. А. Молекулалық биология және генетика: оқулық / С. А. Әбилаев. - 2-бас. түзет., және толықт. - Шымкент : ЖШС "Кітап", 2010. - 388 бет с.
2. Қуандықов, Е. Ө. Негізгі молекулалық-генетикалық терминдердің орысша-қазақша сөздігі - Алматы : Эверо, 2012. - 112 бет
3. Жасушаның молекулалық биологиясы. 2 т. : оқулық / Б. Альбертс [т.б.]; ағылшын тіл. ауд. Ә. Ережепов. - 6- бас.- Алматы : Дәуір, 2017.- 660 б.с.
4. Нұрғазы, Қ. Ш. Молекулалық биология: оқулық / Қ. Ш. Нұрғазы, У. К. Бисенов. - Алматы : Эверо, 2016. - 428 бет. с.
5. Жолдасов К. Т. Жасушаның тұқым қуалау негізінің құрылымы мен қызметі: оқу құралы.- Шымкент, 2014.

Қосымша әдебиеттер

1. Қуандықов, Е. Ө. Негізгі молекулалық - генетикалық терминдердің орысша-қазақша сөздігі: сөздіктер / Е. Ө. Қуандықов, Ұ. Ө. Нұралиева ; ҚР Денсаулық сақтау министрлігі С. Ж. Асфендияров атындағы ҚазҰМУ. - Алматы : Эверо, 2012. - 112 бет. с.
2. Қазымбет, П. Медициналық және биологиялық терминдердің түсіндірме сөздігі. Т. 2: сөздік /; Алматы : Эверо, 2014. - 312 бет. С

Ағылшын тілінде:

Негізгі:

1. Alberts B. [et al.]. Molecular Biology of the CELL - 3th ed., 2014
2. Cooper G. M., Hausman R. E. The Cell: a Molecular Approach. - Sinauer Associates, 2015

3. Jorde L. B., Carey J.C., Bamshad M. J. Medical Genetics, Elsevier, 2015

Электронный ресурс:

1. Әбилаев, С. А. Геном және геномдық технологиялар [Электронный ресурс] : оқу құралы / С. А. Әбилаев, Б. Д. Сексенбаев ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; Мед. БҒМ Респ. инновациялық технологиялар орталығы; ОҚМФА. - Электрон. текстовые дан. (3,35 Мб). - Шымкент : Б. ж., 2011. - 74 бет
2. Акуленко, Л. В. Биология медициналық генетика негіздерімен [Электронный ресурс] : мед. училищелер мен колледждерге арн. оқулық / Л. В. Акуленко, И. В. Угаров ; қазақ тіл. ауд. Қ. А. Естемесова. - Электрон. текстовые дан. (43.6Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 416 б. с.
3. Жолдасов К. Т. Жасушаның тұқым қуалау негізінің құрылымы мен қызметі [Электронды ресурс] :оқу құралы.- Шымкент, 2014.- 1 эл.опт. диск (CD-ROM)
4. Кульбаева, Б. Ж. Методы геномных технологий [Электронный ресурс] : лекций / Б. Ж. Кульбаева, М. М. Есиркепов, А. А. Амирбеков. - Электрон. текстовые дан. (578 Мб). - Шымкент : Б. и., 2012. - 70 с. эл. опт. диск (CD-ROM).
5. Кульбаева, Б. Ж. Генетический материал клетки. Структура и функции [Электронный ресурс] : учеб. пособие; ЮКГФА. - Электрон. текстовые дан. (24,0 Мб). - Шымкент : Б. и., 2011. - 173 эл. опт. диск (CD-ROM).
6. Кульбаева, Б. Ж. Информационные макромолекулы, Белки и нуклеиновые кислоты. Структура и функции [Электронный ресурс] : учеб. пособие /
7. Б. Ж. Кульбаева, М. М. Есиркепов ; М-во здравоохранения РК; Респ. центр инновационных технологий мед. образования и науки; ЮКГФА. - Электрон. текстовые дан. (17,7 Мб). - Шымкент : Б. и., 2011. - 135 с

Интернет-ресурсы:

1. Бочков В. Клиническая генетика, М., Медицина,2012г.
2. Гинтер Е.К. Медицинская генетика. М, Медицина, 2003
3. Генетика. Учебник для ВУЗов/Под ред. Академика РАМН В.И. Иванова – М.: ИКЦ «Академкнига», 2011-638с.: ил.
4. Введение в молекулярную медицину. Учебное пособие/Под ред. М.А. Пальцева, М.Медицина, 2006г.
5. Коничев А.С.,Севастьянов Г.А. Молекулярная биология. -.М.: изд-во Центр «Академия», 2003-400с.
6. Мушкамбаров Н.Н., Кузнецов С.Н. Молекулярная биология. Учебное пособие для студентов медицинских вузов,3-е изд-е, Москва: Наука, 2016, 660с.
7. Фаллер Д.М., Шилдс Д. Молекулярная биология клетки. Руководство для врачей. Пер с англ. М.: БИНОМ – Пресс, 2003, 271с.
8. У. Клаг, М. Каммингс. Основы генетики – М.: Техносфера, 2010 г.
9. Курчанов.А. Генетика человека с основами общей генетики: учеб. пособие -СПб, 2011г.

10. [Альбертс Б.](#), [Брей Д.](#), [Хопкин К.](#) Основы молекулярной биологии клетки. Учебное издание. 2-е изд., испр., пер. с англ. 768ст. 2018г.
11. Спирин А.С. Биосинтез белков, Мир РНК и происхождение жизни. Интернет -ресурсы.
12. Спирин А.С. Молекулярная биология. Структура рибосом и биосинтез белка. – М.: (электронный учебник).

На английском языке

1. 1. Molecular Biology in Medicine. 1st Edition-Authors: Timothy M. Cox, John Sinclair, Paperback: 340 pages; Publisher: Wiley-Blackwell; 1 edition (January 15, 1997); Language: English; ISBN-10: 0632027851
2. Molecular Medicine: An Introduction 1st Edition-Author: Jens Kurreck, Cy Aaron Stein; Paperback; 404 pages; Publisher: Wiley-Blackwell; 1 edition (February 16, 2016); Language: English-ISBN-10: 3527331891
3. Human Molecular Genetics, Fourth Edition 4th Edition-Author: Tom Strachan, Andrew Read.-Paperback: 781 pages;Publisher: Garland Science; 4 edition (April 2, 2010);Language: English;ISBN-10: 0815341490.
4. Molecular Biology of the Gene (7th Edition) - Author: James D. Watson (Author) - Hardcover: 912 pages;Publisher: Pearson; 7 edition (March 2, 2013);Language: English;ISBN-10: 0321762436
5. Thompson & Thompson. Genetics in Medicine, 8e (Thompson and Thompson Genetics in Medicine) 8th Edition- Authors: Robert L. Nussbaum MD FACP FACMG (Author), Roderick R. McInnes CM MD PhD FRS(C) FCAHS FCCMG, Huntington F Willard PhD. Publisher: Elsevier; 8 edition (June 4, 2015); Language: English- ISBN-10: 1437706967
6. BRS Biochemistry, Molecular Biology, and Genetics (Board Review Series) Sixth Edition- Authors: Michael Lieberman PhD, Rick Ricer MD- Series: Board Review Series;Paperback: 432 pages.-Publisher: LWW; Sixth edition (September 14, 2013);Language: English.-ISBN-10: 1451175361
7. Medical Genetics, 5e 5th Edition - Authors: Lynn B. Jorde PhD, John C. Carey MD MPH, Michael J. BamshadMD;Paperback: 368 pages. Publisher: Elsevier; 5 edition (September 18, 2015) – Language: English - ISBN-10: 0323188354

1. **Кафедра:** «Қазақстан тарихы және әлеуметтік-қоғамдық пәндер кафедрасы»
2. **Білім беру деңгейі:** Бакалавриат
3. **Білім бағдарламалары:** «Жалпы медицина», «Стоматология», «Фармация», «Педиатрия», «Мейірбике ісі»
4. **Курс:** 1,2
5. **Элективті пән атауы:** Құқық және экономика негіздері
6. **Кредит саны (5 кредиттен кем емес):** 5 кредит

7. Мақсаты: қоғам дамуының экономикалық және құқықтық заңдылықтары мен оның тиімді қызмет етуінің мәселері туралы білім жүйесін қалыптастыру

8. Міндеттері: - Мемлекет пен құқықтың негізгі теорияларын меігеру;

- шектеулі ресурстар жағдайында адамдардың экономикалық мінез-құлықтарының қағидалары мен себептерін қарастыру;
- Қазақстан Республикасындағы экономикалық және құқықтық қатынастар ерекшеліктерін анықтау;
- нарықтық жүйе тиімділігінің шегі мен қызметін, сондай-ақ экономиканы реттеудің негізді нысандарын анықтау;
- Қазақстандық мемлекеттік-құқықтық даму механизмінің саяси- құқықтық жолдарын ашу;
- экономика және құқық саласындағы нормативтік-құқықтық базаның ерекшеліктерін анықтау.

9.Пән мазмұны: Пәннің микро-, макро-, мега деңгейлердегі нарық субъектілері арасындағы, мемлекет пен нарық субъектілері, мемлекет пен қоғам арасындағы қалыптасқан құқықтық-экономикалық қатынастардың даму заңдылықтар. Қазақстандағы әлеуметтік бағытталған нарықтық экономика үлгісінің ерекшеліктері мен болашағын зерттеу. ҚР "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы"Заңының негізгі бағыттары. Фармацевтикалық және медициналық қызметкерлердің құқықтық мәртебесі, әлеуметтік қоғалуы. Медициналық қызмет нарығындағы бәсеке. Қазақстандағы медициналық қызмет кәсіпкерлігінің дамуы. Әлемдік интеграциялық үдерістер мен халықаралық экономикалық ұйымдарға Қазақстанның қатысуы. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы.

10.Пәнді таңдау негіздері: Бұл бағдарлама студенттерге пән бойынша қажетті білім, біліктілік және дағдыларды беру, оқыту нәтижелеріне қол жеткізу үшін әзірленген. Қашықтықтан оқыту жағдайында бағдарлама Platonus автоматтандырылған ақпараттық жүйесі (бұдан әрі – Platonus ААЖ), Zoom, Webex және т. б. арқылы іске асырылады.. Пәнді меңгеру үшін Platonus ААЖ "тапсырма" модуліне енгізілген материалдар пайдаланылады.

11. Оқыту нәтижелері:

- 1) құқықтық және экономикалық мәселелер бойынша ғылыми мұрада жинақталған негізгі теориялық көзқарастарды білуін көрсету;
- 2) кәсіби саладағы мемлекеттік-құқықтық және экономикалық проблемаларды анықтау үшін зерттеу жүргізу және талқылау үшін нәтижелерді таныстыру;
- 3) негізгі экономикалық және құқықтық білімді медицина саласындағы арнайы терминология арқылы көрсету;
- 4) тәжірибе сабақтарында, кәсіби қызметте экономика мен құқық саласында алған білімді қолдану және пайдалану;
- 5) құқықтық және экономикалық процестердің ерекшеліктерін, олардың қазақстандық қоғамды модернизациялаудағы рөлі тұрғысынан талдау;
- 6) түрлі қарым-қатынас аясында зерттеу жобалық қызметтерін жүзеге асыра алу, қоғамдық бағалы ілімді түрлендіру (генерациялау), оны жобалау .

11. **Пререквизиттер:** -
12. **Постреквизиттер:** Философия
13. **Әдебиет:**

Қазақ тілінде:

1. Қошқарбаев, Қ. Қ. Медициналық құқық: оқу құралы ЖК "Ақнұр", 2013
2. Маймақов, Ғ. Қ. Қазақстан Республикасының мемлекет және құқық тарихы : оқулық . - Алматы : ҚР Жоғарғы оқу орындарының қауымдастығы, 2013
3. Николас, Дж. Бизнес және заң. 1 т. [Мәтін] : оқулық / Дж. Николас. - 3-бас. - Алматы : Дәуір, 2017. - 468 б. с.
4. Тасқынбаева, С. М. Экономикалық теория негіздері: оқу құралы - Шымкент : "Ернияз" жарнама өндірістік фирмасы, 2011. - 136 бет.
5. Ходжаниязова Ж. Т. Нарықтық экономика негіздері : оқулық. 2010. - 168 бет.
6. Нарматов С. Р. Экономикалық теория : лекциялар курсы: (оқу құралы) . 2009. - 512 бет.

Қосымша:

1. Крымова, В. Ж. Экономикалық теория : кестелі оқу құралы . - Алматы : "Бастау", 2009

Электронды деректер базалары

- Электронды кітапхана <http://lib.ukma.kz>
- Электронды каталог
- ішкі пайдаланушылар үшін <http://10.10.202.52>
- сыртқы пайдаланушылар үшін <http://89.218.155.74>
- Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхан <http://rmebrk.kz/>
- «Заң» құқықтық ақпараттың электронды дереккөзі <https://zan.kz>
- Ғылыми электрондық кітапхана <https://elibrary.ru/>
- «Web of science» (Thomson Reuters) <http://apps.webofknowledge.com>
- «Science Direct» (Elsevier) <https://www.sciencedirect.com>
- «Scopus» (Elsevier) www.scopus.com

1. **Кафедра:** «Қазақстан тарихы және әлеуметтік-қоғамдық пәндер кафедрасы»
 2. **Білім беру деңгейі:** Бакалавриат
 3. **Білім бағдарламалары:** «Жалпы медицина»
 4. **Курс:** 1
 5. **Элективті пән атауы:** Құқық және экономика негіздері
 6. **Кредит саны (5 кредиттен кем емес):** 5 кредит
 7. **Мақсаты:** қоғам дамуының экономикалық және құқықтық заңдылықтары мен оның тиімді қызмет етуінің мәселері туралы білім жүйесін қалыптастыру
 8. **Міндеттері:** - Мемлекет пен құқықтың негізгі теорияларын меігеру;
 - шектеулі ресурстар жағдайында адамдардың экономикалық мінез-құлықтарының қағидалары мен себептерін қарастыру;
 - Қазақстан Республикасындағы экономикалық және құқықтық қатынастар ерекшеліктерін анықтау;
 - нарықтық жүйе тиімділігінің шегі мен қызметін, сондай-ақ экономиканы реттеудің негізді нысандарын анықтау;
- Қазақстандық мемлекеттік-құқықтық даму механизмінің саяси- құқықтық жолдарын ашу;

- экономика және құқық саласындағы нормативтік-құқықтық базаның ерекшеліктерін анықтау.

9.Пән мазмұны: Пәннің микро-, макро-, мега деңгейлердегі нарық субъектілері арасындағы, мемлекет пен нарық субъектілері, мемлекет пен қоғам арасындағы қалыптасқан құқықтық-экономикалық қатынастардың даму заңдылықтар. Қазақстандағы әлеуметтік бағытталған нарықтық экономика үлгісінің ерекшеліктері мен болашағын зерттеу. ҚР "Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы"Заңының негізгі бағыттары. Фармацевтикалық және медициналық қызметкерлердің құқықтық мәртебесі, әлеуметтік қоғалуы. Медициналық қызмет нарығындағы бәсеке. Қазақстандағы медициналық қызмет кәсіпкерлігінің дамуы. Әлемдік интеграциялық үдерістер мен халықаралық экономикалық ұйымдарға Қазақстанның қатысуы. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы.

10.Пәнді таңдау негіздері: Бұл бағдарлама студенттерге пән бойынша қажетті білім, біліктілік және дағдыларды беру, оқыту нәтижелеріне қол жеткізу үшін әзірленген. Қашықтықтан оқыту жағдайында бағдарлама Platonus автоматтандырылған ақпараттық жүйесі (бұдан әрі – Platonus ААЖ), Zoom, Webex және т. б. арқылы іске асырылады.. Пәнді меңгеру үшін Platonus ААЖ "тапсырма" модуліне енгізілген материалдар пайдаланылады.

11. Оқыту нәтижелері:

- 6) құқықтық және экономикалық мәселелер бойынша ғылыми мұрада жинақталған негізгі теориялық көзқарастарды білуін көрсету;
- 7) кәсіби саладағы мемлекеттік-құқықтық және экономикалық проблемаларды анықтау үшін зерттеу жүргізу және талқылау үшін нәтижелерді таныстыру;
- 8) негізгі экономикалық және құқықтық білімді медицина саласындағы арнайы терминология арқылы көрсету;
- 9) тәжірибе сабақтарында, кәсіби қызметте экономика мен құқық саласында алған білімді қолдану және пайдалану;
- 10) құқықтық және экономикалық процестердің ерекшеліктерін, олардың қазақстандық қоғамды модернизациялаудағы рөлі тұрғысынан талдау;
- 6) түрлі қарым-қатынас аясында зерттеу жобалық қызметтерін жүзеге асыра алу, қоғамдық бағалы ілімді түрлендіру (генерациялау), оны жобалау .

14. Пререквизиттер: -

15. Постреквизиттер: Философия

16. Әдебиет:

Қазақ тілінде:

- 1.Қошқарбаев, Қ. Қ. Медициналық құқық: оқу құралы ЖК "Ақнұр", 2013
- 2.Маймақов, Ғ. Қ. Қазақстан Республикасының мемлекет және құқық тарихы : оқулық . - Алматы : ҚР Жоғарғы оқу орындарының қауымдастығы, 2013
- 3.Николас, **Дж.** Бизнес және заң. 1 т. [Мәтін] : оқулық / Дж. Николас. - 3-бас. - Алматы : Дәуір, 2017. - 468 б. с.
- 4.. Тасқынбаева, С. М. Экономикалық теория негіздері: оқу құралы - Шымкент : "Ернияз" жарнама өндірістік фирмасы, 2011. - 136 бет.
5. Ходжаниязова Ж. Т. Нарықтық экономика негіздері :оқулық. 2010. - 168 бет.
6. Нарматов С. Р. Экономикалық теория :лекциялар курсы: (оқу құралы) . 2009. - 512 бет.

Қосымша:

- 1.Крымова, В. Ж. Экономикалық теория :кестеліоқу құралы . - Алматы : "Бастау", 2009

Электронды деректер базалары

- Электронды кітапхана <http://lib.ukma.kz>
- Электронды каталог
- ішкі пайдаланушылар үшін <http://10.10.202.52>
- сыртқы пайдаланушылар үшін <http://89.218.155.74>
- Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхан <http://rmebrk.kz/>
- «Заң» құқықтық ақпараттың электронды дереккөзі <https://zan.kz>
- Ғылыми электрондық кітапхана <https://elibrary.ru/>

- «Web of science» (Thomson Reuters) <http://apps.webofknowledge.com>
- «Science Direct» (Elsevier) <https://www.sciencedirect.com>
- «Scopus» (Elsevier) www.scopus.com

1. Кафедра: Жедел медициналық көмек және мейірбике ісі

2. Білім беру деңгейі: Бакалавриат

3. Мамандығы: Жалпы медицина

4. Курс 1

5. Элективті пән атауы: Жедел медициналық көмек-1

6. Кредит саны 4

7. Пәннің мақсаты: Студенттердің кәсіби қызметін өз бетінше орындау үшін қажетті білім, білік және дағды, құзыреттілік алуы - ауруханаға дейінгі кезеңде жедел медициналық көмек көрсету.

8. Міндеттері:

* Жедел және сыни жағдайлардың этиологиясы мен патогенезі туралы қазіргі заманғы деректерді зерттеу.

* Анамнез жинау принциптерін, жедел медициналық жәрдем дәрігерінің тәжірибесіндегі зерттеудің және мониторлы бақылаудың заманауи әдістерін зерттеу.

* Жедел және күрделі жағдайлардың классикалық және атипті клиникалық көріністерін нақтылау.

* Тиімді қарқынды терапияның заманауи тактикасын, ауруханаға дейінгі кезеңдегі шұғыл және ауыр жағдайларда ауруханаға жатқызу көрсеткіштері мен принциптерін зерттеу.

* Босануға дейінгі кезеңде өмірді басатын емдік іс-шаралардың заманауи әдістемелерін меңгеру.

9. Пәнді тандаудың негіздемесі Дәрігер әртүрлі патологиялар үшін жедел медициналық көмек көрсетуді білуі және білуі керек.

10. Оқыту нәтижелері (құзыреттіліктер)

Білімі (когнитивті сфера)	Шеберлігі және дағдысы (психомоторлы сфера)	Арнайы мен кәсіби компетенция (қатынас)
Қазақстан Республикасының негізгі ережелерін, Денсаулық сақтау туралы заңнама негіздерін және нормативтік құжаттарды біледі.	Нормативтік-нұсқаулық құжаттамамен жұмыс істей алады; Шұғыл жағдайларды диагностикалауды жүргізу.	Жеке бас, кәсіби және ұжыммен қатынаса алады
Нормативтік-нұсқаулық құжаттарды, маманның кәсіби қызметін біледі;	Медициналық құжаттаманы ресімдейді.	Икемді және креативті ойлау
Медициналық, әлеуметтік, құқықтық көмекті ұйымдастыру принциптерін біледі;	Госпитальға дейінгі кезеңде медициналық көмек көрсету бойынша емдік араласуды орындайды.	Икемді және креативті ойлау
Жедел медициналық көмектің мәнін біледі	Емдеуге жатқызу көрсеткіштерін анықтайды және пациентті стационарға тасымалдауды жүргізеді. Науқасты басқару тактикасын анықтайды.	иілмелі және креативті ойлай алады

	Өткізілетін іс-шаралардың тиімділігіне бақылау жүргізеді. Науқастың жағдайын бақылауды жүзеге асырады.	
Медициналық этика мен деонтологияның негіздерін біледі	Манипуляцияларды сапалы орындай алады;	өзіндік және топтық жұмысқа үлкен жауапкершілікпен қарайды

11.РЕКВИЗИТКЕ ДЕЙІНГІ: ішкі аурулар негіздері, дәлелді медицина негіздері, неврология, психиатрия және наркология, инфекциялық аурулар, балалардың инфекциялық аурулары, травматология, хирургиялық аурулар негіздері, акушерия, гинекология, балалар ауруларының негіздері.

12.РЕКВИЗИТТЕН KEЙІНГІ: Жалпы дәрігерлік практика.

13. Әдебиеттер тізімі:

Негізгі:

1. Государственная программа развития здравоохранения Республики Казахстан «Денсалық» на 2021-2024 годы
2. Приказ МЗ РК от 3 июля 2017 года № 450 «Об утверждении Правил оказания скорой медицинской помощи в Республике Казахстан».
3. Верткин А., Свешников К. Руководство по скорой медицинской помощи. Москва. - Издательство Э. – 2017. – 560 с.
4. Неотложная помощь в терапевтической клинике. Под ред. А.В. Гордиенко. – СпецЛит. – 2017. – 229 с.
5. Неотложная амбулаторно-поликлиническая кардиология: краткое руководство / В. В. Руксин. - 2-е изд. - Москва : ГЭОТАР-Медиа, 2016.- 255 с
6. Скорая медицинская помощь. Клинические рекомендации. Под ред. С.Ф. Багненко. - ГЭОТАР-Медиа. – 2018. – 896 с.

Дополнительная литература

1. . Неотложная кардиология. Под ред. П.П. Огурцова, В.Е. Дворникова. - ГЭОТАР-Медиа. – 2016. – 272 с.
- 2 Мкртумян А.М., Нелаева А.А. Неотложная эндокринология. - ГЭОТАР-Медиа. – 2018. – 128 с.
3. Клинический протокол диагностики и лечения «Астматический статус». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗ РК от «23» июня 2016 года. Протокол №5.
4. Клинический протокол диагностики и лечения «Асфиксия». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗ РК от «23» июня 2016 года. Протокол №5.
5. Клинический протокол диагностики и лечения «Внезапная смерть». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗиСР РК от «23» июня 2016 года. Протокол №5.
6. Клинический протокол диагностики и лечения «Гипертензивный криз». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗиСР РК от «23» июня 2016 года. Протокол №5.
7. Клинический протокол диагностики и лечения «Кардиогенный отек легких». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗиСР РК от «29» ноября 2016 года. Протокол №16.
8. Клинический протокол диагностики и лечения «Кардиогенный шок». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗиСР РК от «29» ноября 2016 года. Протокол №16.

9. Клинический протокол диагностики и лечения «Синкопальные состояния». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗиСР РК от «23» июня 2016 года. Протокол №5.
10. Клинический протокол диагностики и лечения «Инфаркт миокарда с подъемом сегмента ST». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗ РК от «10» ноября 2017 года, протокол №32.
11. Клинический протокол диагностики и лечения «ОКС без подъема сегмента ST (Нестабильная стенокардия, инфаркт миокарда без подъема сегмента ST)». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗ РК от «23» июня 2016 года. Протокол №5.
12. Клинический протокол диагностики и лечения «Желудочковые нарушения ритма сердца и профилактика внезапной сердечной смерти». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗ РК от «23» июня 2016 года, протокол №5.
13. Клинический протокол диагностики и лечения «ИБС Стабильная стенокардия напряжения». Рекомендовано Экспертным советом РГП на ПХВ «РЦРЗ» МЗиСР РК от «30» ноября 2015 года Протокол № 18.
14. Клинический протокол диагностики и лечения «Нарушения проводимости сердца (АВ-блокада)». Утвержден протоколом Экспертной комиссии по вопросам развития здравоохранения МЗ РК от «04» июля 2014 года Протокол № 10.
15. Клинический протокол диагностики и лечения «Острая сердечная недостаточность». Утвержден протоколом Экспертной комиссии по вопросам развития здравоохранения МЗ РК от «28» июня 2013 года Протокол № 13.
23. Организация оказания скорой медицинской помощи вне медицинской организации. Методические рекомендации / С.Ф.Багненко, А.Г.Мирошниченко, И.П.Миннуллин, Н.Ф.Плавунов [и др.]. СПб.: [б. и.], 2015. - 46 с
24. Скорая медицинская помощь. Клинические рекомендации / под ред.: С.Ф. Багненко. - М.: [б. и.], 2015. -871 с.
25. Неотложные состояния при сахарном диабете. Учебное пособие для врачей / Н.И. Гапонова, Н.Ф.Плавунов, В.Р.Абдрахманов. – М.: [б. и.], 2016. – 107 с.
26. Гипертонические кризы: патогенез, клиническая картина, диагностика, лечение и профилактика. Учебное пособие для врачей / Н.И. Гапонова [и др.]. – М.: Либри Плюс, 2014. - 120 с. Основы помощи при обширной травме: справочное издание: Д. Скиннер, П. Дрисколл 4- издание, 2018 МККК
27. Клинический протокол диагностики и лечения «Ишемический инсульт». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗ РК от «27» декабря 2016 года. Протокол №18.
28. 4. Клинический протокол диагностики и лечения «Внутримозговое кровоизлияние». Одобрено Объединенной комиссией по качеству медицинских услуг МЗ РК от «25» мая 2017 года. Протокол №22.
29. Неотложная помощь у детей: справочник: пер. с нем. / - М. : Медпресс-информ, 2014.

1. Биология және биохимия кафедрасы

2. «Жалпы медицина» мамандығының бакалавриаты

3. 1 курс

4. Элективті пән «Биомедицина негіздері»

5. Кредит саны - 5

6. Мақсаты:

- студенттерге, тұрғындардың денсаулығын қорғауды қамтамасыз етудегі денсаулық сақтау ұйымдарының негізгі міндеті ретінде, ағза қызметінің негізгі механизмдері туралы заманауи білімдерін

қалыптастыру;

- адам денсаулығына қажетті биологиялық үдерістерге, биологиялық феномендерді зерттеуге көңіл бөлу;
- студенттерді жалпымедициналық, әлеуметтік және клиникалық пәндерді жүйелі қабылдауға дайындау және оларда ғылыми танымдылық ой өрісі мен биологиялық ойлау логикасын қалыптастыру;
- ауру негізінде жатқан жасушалық механизмдерді түсіну;
- адамның тұқым қуалайтын, паразиттік және трансмиссивтік ауруларының пайда болу себептерін, алдын алу және диагностикалау білуге үйрету;
- студенттердің зертелуші пән бойынша белгілі бір тәжірибелер мен жасай алу дағдыларын игеру;
- студенттерде, жеке өзі және ұлт денсаулығын сақтаудағы өзі таңдаған мамандығына жауапкершілік сезімді тәрбиелеу.

7. Міндеттері:

- студенттерді ағзалардың жеке дамуы мен көбею заңдылықтарымен таныстыру;
- студенттерде омыртқалылардың мүшелер жүйелерінің эволюциясы туралы ұғым қалыптастыру: жасушалық, онтофилогенетикалық, тұқым қуалайтын, адамның туа біткен ақаулықтарының қалыптасуына орта әсері туралы;
- студенттерде адамның жынысына, статусына, этникалық және т.б. ерекшеліктеріне тәуелсіз гуманды қабылдауды қалыптастыру;
- адамның конституция типін анықтау үшін антропометриялық зерттеу әдістерін оқыту.
- қалыпты және патологиялық жағдайдағы ағзадағы молекулалық-генетикалық және жасушалық механизмдердің маңызын түсіндіру;
- студенттерді микроскоппен жұмыс істеуге, уақытша препараттарды дайындау тәсілдеріне, жасушаларды идентификациялау мен құрылымын талдауды, хромосомалар мен хроматин типтерін, бөліну фазаларын (митоз және мейоз), омыртқалылардың даму сатыларын, паразиттік аурулардың қоздырғыштарын идентификациялай білуді үйрету;
- эукариотты жасушалардың фундаментальды құрылымын және молекулалық ұйымдасуын зерттеу;
- жасушалардың жіктелуі мен көбеюін зерттеу;
- жасушаішілік және жасушадан тыс реттеуші механизмдерді, олардың жасушааралық коммуникациядағы маңызын зерттеу;
- медициналық паразитология, паразитизм негіздерін, паразиттердің экологиясы мен биологиясын, олар туындататын аурулар мен күресу жолдарын, диагностикалау, емдеу және алдын алу жолдарын зерттеу.
- студенттерде, жеке өзі және ұлт денсаулығын сақтаудағы өзі таңдаған мамандығына жауапкершілік сезімді тәрбиелеу.

7. Таңдаудың негіздемесі: Молекулалық биология және медициналық генетика пәні медициналық білім беру жүйесіндегі негізгі пән болып табылады және ол ақуыздармен нуклеин қышқылдарының құрылысын және

касиеттерін, матрицалық (қалыптық) синтезді, генетикалық материалдардың құрылымын және қызмет етуін, жасушалардың және олардың органеллаларының құрылысы мен қызмет етуінің молекулалық негіздерін, жасушалардың өсу, даму, бөліну және өлу құбылыстарын зерттейді. Медициналық генетика тұқым қуалайтын аурулардың пайда болу себептерін және дамуын, оларды анықтау, алдын алу және емдеу мәселерін де зерттейді. Медициналық генетиканы оқып-зерттеу жасуша қызметі мен құрылысының молекулалық негізін, гендер экспрессиясының реттелуін, матрицалық синтезді, сигналдардың берілу механизмдерін түсінуге мүмкіндік береді. Мұның өзі қалыпты тіршілік үдерісін ғана емес, олардың бұзылыстарын, гендік және хромосомалық мутациялармен байланысты көптеген тұқым қуалайтын ауруларды анықтауға қажет. ЮНЕСКО шешімі бойынша, халықтың негізгі әлеуметтік жағдайының көрсеткіші болып денсаулығы саналады. Осыған байланысты, заманауи медицинаның дамуы аурулардың алдын алуға бағытталған және еліміздің биологиялық қауіпсіздігінде үлкен маңызы бар:

- тұрғындардың генетикалық қорын жасауда қажетті жағдай жасайды;
- жүйке-психикалық денсаулықтың, репродуктивтіліктің генетикалық картасын жасауға, жүрек-қан тамырлар және онкологиялық ауруларға бейімділігін; молекулалық ДНК-маркерлер жүйесін жасауға, жылдық диспансеризациялау шегіндегі әртүрлі аурулардың қауіпті топты қалыптастыру және мониторингтеуге мүмкіндік береді.

8.Оқытудың нәтижесі:

1) Студент біледі және түсінеді:

- Генетикалық және жасушалық гомеостаз тұрақтылығының негізгі механизмдерін түсінеді;
- Ақпараттық макромолекулалардың құрылысы мен қызметі, берілу механизмдері мен генетикалық ақпарат экспрессиясын біледі;
- Тұқым қуалау аппаратының құрылымын және оның белсенділігінің реттелу механизмдерін;
- Медицинада молекулалық-генетикалық технологиялар әдістерін қолданудың негізгі принциптері
- Жасуша циклінің реттелуі, канцерогенез және бағдарланған жасушаның өлу механизмдері
- Генетиканың заманауи жетістіктері геномика, протеомика туралы және негізгі заңдылықтарын негізгі түсініктерін көрсетеді;
- Туа біткен ақаулықтардың пайда болуы мен жіктелуін;
- Молекулалық биологиялық және генетикалық терминологияны 3 тілде біледі.

2) Студент білім мен түсінікті қолдана алады:

- Молекулалық – генетикалық және хромосомалық деңгейде зерттеу жұмыстары;
- Биологиялық объектілермен зертхана жағдайында заманауи эксперименттік жұмыс әдістерін қолданады;

- Денсаулықты қалыптастыру факторларын бағалайтын молекулалық-генетикалық үдерістер білімін қолдануға және қорғаныс-бейімдеуш, реттелу мен өзіндік реттелудің қалыпты немесе патология жағдайын түсіндіруге қабілетті;
- Медицинада молекулалық-генетикалық әдістер мен технологияларды қолданудың негізгі принциптерін түсінеді;
- Тұқым қуалайтын аурулардың алдын алу мен шежіре құрастыру мақсатында, жанұядағы аурулар туралы ақпарат жинауға қабілетті;
- Адамның патологиялық және қалыпты кариотипін ажыратады және хромосомалардың түрлі типтерін айыра біледі;
- Кәсіби қызметінде тұқым қуалайтын ауру-лардың электронды генетикалық мәліметтер қорын, молекулалық-биологиялық және генетикалық терминологияны, арнайы анықтамалық материал қолдануға қабілетті;

1) 3) Студент ұғымын білдіреді:

- Негізгі молекулалық және цитогенетикалық концепциялар, молекулалық генетикалық зерттеулердің денсаулық сақтаудағы маңызы туралы;
- Заманауи молекулалық генетикалық технологияларды қолдануда биоэтика сұрақтары туралы;
- Әлеуметтік мағынасы бар мәселелер мен үдерістерді талдауға, гуманитарлы, жараты-лыс тану, медициналық биологиялық, клиникалық білімдер әдіс-терін әртүрлі кәсіби және әлеуметтік іс әрекеттерде қолдануға дайын, әрі қабілетті;

2) 4) Студент оқуға қабілеттілігін көрсетеді:

- Білімнің жаңа аумақтарын өздігінен зертеуде;
- Оқу материалын шынайы тілде зерттеу үшін шет тілді меңгереді;
- Өздігінен интеллектуальды, мәдени, физикалық және кәсіби дамытуда.

Білім (когнитивті сфера)	Жасай білу және дағды (психомоторлы сфера)	Жеке және кәсіби компетенция (арақатынас)
Тіршіліктің жасушалық және молекулалық-генетикалық құрылым деңгейлерінің айырмашы-лығы; тұқым қуалау материалының гендік, хромосомалық, геномдық деңгейлері; жасушааралық әрекет-тесуде биологиялық	Молекулалық-генетикалық білім үдерістерін денсаулықты қалыптастыру факторларын бағалауда пайдалана білу, қалыпты және патологиялық жағдайдағы қорғаныштық үдерістерді түсіндіру; адамның негізгі кең таралған тұқым	Ауру адамға ауру туралы ақпар беру; өзгерген шарт бойынша өмір сүруді үйрету; жоғары деңгейдегі гуманны болу, өзгенің қайғысын түсіне білу; ауру адамның жанұя мүшелерімен арақатынаста болу;

мембраналардың маңызы; мембраналық транспорттың және сигнализацияның қалыпты және патологиялық жағдайы; қоршаған орта факторларының адам ағзасына молекулалық-генетикалық деңгейдегі әсері; тұқым қуалайтын өзгергіштіктің себептері мен механизмдері және олардың адам патологиясының қалыптасуындағы рөлі; туа біткен ақаулықтардың пайда болу механизмдері мен себептері; адам денесін антропо-метриялық зерттеудің әдістері мен бағдармалары; ересек тұрғындардың көлемдік типологиясының негізгі принциптері мен әдітері; адамның паразиттік ауруларының алдын алу және толық жойуды қамтамасыз ететін кешенді жұмыстар; паразиттік ауруларды емдеудің, алдын алудың, диагностикалаудың заманауи принциптері.	қуалайтын ауруларын тани білу; ертүрлі типтегі хромосома-ларды жіктей білу және адамның қалыпты және патологиялық кариотипін тани білу; адамның тұқым қуалайтын ауруларын анықтауда генеалогиялық әдісті қолдана білу; арнаулы анықтамаларды, молекулалық-биологиялық және генетикалық терминологияны, электрондық генетика-лық қойма деректерін және т.б. пайдалана білу; жасушааралық әрекет-тесуде биологиялық мембраналардың маңызы; мембраналық транспорттың және сигнализацияның қалыпты және патологиялық жағдайы; қоршаған орта факторларының адам ағзасына молекулалық-генетикалық деңгейдегі әсері; тұқым қуалайтын өзгергіштіктің себептері мен механизмдері және олардың адам патологиясының қалыптасуындағы әрі,	ұжым мүшелерімен арақатынаста болу ; эффективті коммуникация принциптерін қолдана білу; конфликтіні игере білу; психологиялық сұрақтарды шеше білу; ұжым жұмысын ғылыми негізде ұйымдастыру; ұжым мүшелерімен арақатынаста болып, орындаушылардың жұмысын ұйымдастыру және басқару шешімдерін еңбек ресурстарына байланысты табу.
---	--	--

	адамның туа біткен ақаулықтардың пайда болуындағы рөлі;	
--	---	--

9. Пререквизиттер:мектеп бағдарламасының химиясы мен биологиясы

10. Постреквизиттер:биохимия, микробиология, физиология

11. Әдебиеттер:

Негізгі:

Орыс тілінде:

1. Есиркепов, М. М. Молекулярная биология клетки: учеб. пособие. - Караганда : ИП "Изд-во АҚНҰР", 2013. - 146 с.
2. Притчард, Дориан Дж. Наглядная медицинская генетика: учеб. пособие / Дориан Дж. Притчард, Брюс Р. Корф ; пер. с англ. под ред. Н. П. Бочкова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2009. - 200 с.
3. Муминов, Т. Основы молекулярной биологии : курс лекций. - Алматы : Эффект, 2007

Қазақ тілінде

Негізгі:

1. Әбилаев, С. А. Молекулалық биология және генетика: оқулық / С. А. Әбилаев. - 2-бас. түзет., және толықт. - Шымкент : ЖШС "Кітап", 2010. - 388 бет с.
2. Қуандықов, Е. Ө. Негізгі молекулалық-генетикалық терминдердің орысша-қазақша сөздігі - Алматы : Эверо, 2012. - 112 бет
3. Жасушаның молекулалық биологиясы. 2 т. : оқулық / Б. Альбертс [т.б.]; ағылшын тіл. ауд. Ө. Ережепов. - 6- бас.- Алматы :Дәуір, 2017.- 660 б.с.
4. Нұрғазы, Қ. Ш. Молекулалық биология: оқулық / Қ. Ш. Нұрғазы, У. К. Бисенов. - Алматы : Эверо, 2016. - 428 бет. с.
5. Жолдасов К. Т. Жасушаның тұқым қуалау негізінің құрылымы мен қызметі:оқу құралы.- Шымкент, 2014.

Қосымша әдебиеттер

1. Қуандықов, Е. Ө. Негізгі молекулалық - генетикалық терминдердің орысша-қазақша сөздігі: сөздіктер / Е. Ө. Қуандықов, Ұ. Ә. Нұралиева ; ҚР Денсаулық сақтау министрлігі С. Ж. Асфендияров атындағы ҚазҰМУ. - Алматы : Эверо, 2012. - 112 бет. с.
2. Қазымбет, П. Медициналық және биологиялық терминдердің түсіндірме сөздігі. Т. 2: сөздік /; Алматы : Эверо, 2014. - 312 бет. С

Ағылшын тілінде:

Негізгі:

1. Alberts B. [et al.]. Molecular Biology of the CELL - 3th ed., 2014
2. Cooper G. M., Hausman R. E. The Cell: a Molecular Approach. - Sinauer Associates, 2015
3. Jorde L. B., Carey J.C., Bamshad M. J. Medical Genetics, Elsevier, 2015

Электронный ресурс:

1. Әбилаев, С. А. Геном және геномдық технологиялар [Электронный ресурс] : оқу құралы / С. А. Әбилаев, Б. Д. Сексенбаев ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; Мед. БҒМ Респ. инновациялық технологиялар

- орталығы; ОҚМФА. - Электрон. текстовые дан. (3,35 Мб). - Шымкент : Б. ж., 2011. - 74 бет
2. Акуленко, Л. В. Биология медициналық генетика негіздерімен [Электронный ресурс] : мед. училищелер мен колледждерге арн. оқулық / Л. В. Акуленко, И. В. Угаров ; қазақ тіл. ауд. Қ. А. Естемесова. - Электрон. текстовые дан. (43.6Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 416 б. с.
 3. Жолдасов К. Т. Жасушаның тұқым қуалау негізінің құрылымы мен қызметі [Электронды ресурс] :оқу құралы.- Шымкент, 2014.- 1 эл.опт. диск (CD-ROM)
 4. Кульбаева, Б. Ж. Методы геномных технологий [Электронный ресурс] : лекций / Б. Ж. Кульбаева, М. М. Есиркепов, А. А. Амирбеков. - Электрон. текстовые дан. (578 Мб). - Шымкент : Б. и., 2012. - 70 с. эл. опт. диск (CD-ROM).
 5. Кульбаева, Б. Ж. Генетический материал клетки. Структура и функции [Электронный ресурс] : учеб. пособие; ЮКГФА. - Электрон. текстовые дан. (24,0 Мб). - Шымкент : Б. и., 2011. - 173 эл. опт. диск (CD-ROM).
 6. Кульбаева, Б. Ж. Информационные макромолекулы, Белки и нуклеиновые кислоты. Структура и функции [Электронный ресурс] : учеб. пособие /
 7. Б. Ж. Кульбаева, М. М. Есиркепов ; М-во здравоохранения РК; Респ. центр инновационных технологий мед. образования и науки; ЮКГФА. - Электрон. текстовые дан. (17,7 Мб). - Шымкент : Б. и., 2011. - 135 с

Интернет-ресурсы:

1. Бочков В. Клиническая генетика, М., Медицина, 2012г.
2. Гинтер Е.К. Медицинская генетика. М, Медицина, 2003
3. Генетика. Учебник для ВУЗов/Под ред. Академика РАМН В.И. Иванова – М.: ИКЦ «Академкнига», 2011-638с.: ил.
4. Введение в молекулярную медицину. Учебное пособие/Под ред. М.А. Пальцева, М.Медицина, 2006г.
5. Коничев А.С.,Севастьянов Г.А. Молекулярная биология. -.М.: изд-во Центр «Академия», 2003-400с.
6. Мушкамбаров Н.Н., Кузнецов С.Н. Молекулярная биология. Учебное пособие для студентов медицинских вузов, 3-е изд-е, Москва: Наука, 2016, 660с.
7. Фаллер Д.М., Шилдс Д. Молекулярная биология клетки. Руководство для врачей. Пер с англ. М.: БИНОМ – Пресс, 2003, 271с.
8. У. Клаг, М. Каммингс. Основы генетики – М.: Техносфера, 2010 г.
9. Курчанов.А. Генетика человека с основами общей генетики: учеб. пособие -СПб, 2011г.
10. [Альбертс Б.](#), [Брей Д.](#), [Хопкин К.](#) Основы молекулярной биологии клетки. Учебное издание. 2-е изд., испр., пер. с англ. 768ст. 2018г.
- 11.Спирин А.С. Биосинтез белков, Мир РНК и происхождение жизни. Интернет -ресурсы.

12.Спирин А.С. Молекулярная биология. Структура рибосом и биосинтез белка. – М.: (электронный учебник).

На английском языке

1. Molecular Biology in Medicine. 1st Edition-Authors: [Timothy M. Cox](#), [John Sinclair](#), Paperback: 340 pages; Publisher: Wiley-Blackwell; 1 edition (January 15, 1997); Language: English; ISBN-10: 0632027851
2. Molecular Medicine: An Introduction 1st Edition-Author: Jens Kurreck, Cy Aaron Stein; Paperback; 404 pages; Publisher: Wiley-Blackwell; 1 edition (February 16, 2016); Language: English-ISBN-10: 3527331891
3. Human Molecular Genetics, Fourth Edition 4th Edition-Author: Tom Strachan, Andrew Read.-Paperback: 781 pages;Publisher: Garland Science; 4 edition (April 2, 2010);Language: English;ISBN-10: 0815341490.
4. Molecular Biology of the Gene (7th Edition) - Author: James D. Watson (Author) - Hardcover: 912 pages;Publisher: Pearson; 7 edition (March 2, 2013);Language: English;ISBN-10: 0321762436
5. Thompson & Thompson. Genetics in Medicine, 8e (Thompson and Thompson Genetics in Medicine) 8th Edition- Authors: [Robert L. Nussbaum MD FACP FACMG](#) (Author), [Roderick R. McInnes CM MD PhD FRS\(C\) FCAHS FCCMG](#), [Huntington F Willard PhD](#). Publisher: Elsevier; 8 edition (June 4, 2015); Language: English- ISBN-10: 1437706967
6. BRS Biochemistry, Molecular Biology, and Genetics (Board Review Series) Sixth Edition- Authors: [Michael Lieberman PhD](#), [Rick Ricer MD](#)- Series: Board Review Series;Paperback: 432 pages.-Publisher: LWW; Sixth edition (September 14, 2013);Language: English.-ISBN-10: 1451175361
7. Medical Genetics, 5e 5th Edition - Authors: Lynn B. Jorde PhD, John C. Carey MD MPH, Michael J. BamshadMD;Paperback: 368 pages. Publisher: Elsevier; 5 edition (September 18, 2015) – Language: English - ISBN-10: 0323188354

1.Кафедра: Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық.

2.Дайындық деңгейі – Бакалавриат.

3.Мамандығы: «Жалпы медицина»

4.Курс-2, Семестр-4

5.Элективті пәннің атауы: «Қоғамдық денсаулық сақтау және денсаулық сақтаудағы этика»

6.Кредит саны-5/150

7.Мақсаты: қоғамдық денсаулық сақтау және саясат стратегиясы саласындағы жекелеген қызмет түрлеріне этикалық аспектілерді анықтау үшін қоғамдық денсаулық негізгі этикалық принциптері (халық және адам ресурстарын басқару нысаналы топтарға кемсітпеушілік тәсіл) қолдануға болады.

8.Міндеттері:

- жаңа және қолданыстағы құқықтық нормаларды жетілдіру, жалпы медицина және қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы білім мен дағдыларды дамытуға қалыптастырады;

- оқу кезеңі ішінде студенттердің әлеуметтік және құқықтық принциптерді, моральдық және кәсіби жауапкершілігін қалыптастыру;
- қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы этикалық және құқықтық құралдарымен жұмыс істеу және студенттердің дағдылары мен қабілеттерін қалыптастыру.
- Студенттерге қоғамдық денсаулық сақтау саласында этиканың негізгі мәселерімен таныстыру

9.Пән таңдауды негіздеу Медициналық этика (лат. *ethica*, грек тілінен алғанда *ethice* – адамгершілікті зерделеу), немесе **медициналық деонтология** (греч. *deon* – парыз; «деонтология» термині соңғы жылдардағы отандық әдебиетте кеңінен қолданылуда), – яғни бұл –медициналық қызметкерлердің кәсіби міндеттерін орындау барысындағы этикалық нормалар мен қағидаттар жиынтығы.

Медициналық этика үш негізгі бағыт бойынша тұлғаралық қарым-қатынастардың әртүрлі мәселелерін зерделейді және шешеді:

- медициналық қызметкер – емделуші,
- медициналық қызметкер – емделушінің туысқандары,
- медициналық қызметкер – медициналық қызметкер.

Төрт әмбебап этикалық принциптер мыналар: қамқорлығынсыз қайырымдылық, автономия, әділдік және толықтығын.

Кейбір ғалымдар кәсіби этика (денсаулық сақтау саласындағы мамандарды тиімді әрекет құндылықтар етуге көмектеседі) денсаулық үш шарасыз өкілдігінің этика туралы бар; қолданбалы этика (денсаулық сақтау саласындағы стратегиялық жоспарлау мен орындау күрделі проблемаларды бөлектеу үшін көмектесетін құндылықтар); және этика насихаттау (халықтың денсаулығына және әлеуметтік әділеттілік артық құны).

Кәсіби этика қоғам ортақ пайдасына шешімдер қабылдауға денсаулық сақтау саласындағы мамандарға: кәсібилік және моральдық, сенім этикалық өлшемдері жатады. Этика туралы дәлелдер, бұл нысан оқу орындары мен денсаулық сақтау практиктердің студенттер арасында кәсіби мәдениетін құруға бағытталған, ол, атап айтқанда, тарих және осы мамандық дәстүрлерін назар аударады. Ол шеберлігі және сенім қоғамдық борышын сезімін күшейтеді. Кәсіби этика рөлі бағдарланған, мамандар өз функцияларын жүзеге асыратын тиімді әрекет етуге көмек болып табылады.

10. Оқытудың нәтижесі.

1) Білім мен түсіністік (зерттелген саладағы білім мен түсініктерді көрсету, осы саладағы ең озық білім элементтерін қоса алғанда): этика негіздері мен денсаулық сақтау дағы заңнаманы біледі; қоғамдық денсаулық сақтаудағы ұйымдастыру, жоспарлау және басқару негіздерін біледі; науқастардың құқықтары мен міндеттерін біледі; денсаулық сақтау саласындағы құқықтар мен міндеттерді, олардың қауіпсіздік кепілдіктерін біледі

2) Білім мен түсінікті қолдану (осы білімді және түсінікті кәсіби деңгейде қолдану): халықтың денсаулығының экономикалық тиімділігін талдауды жүргізеді; қоғамдық денсаулық сақтау проблемаларын шешу үшін сандық зерттеу әдістерін қолданады; денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық мәселелерін тұжырымдай алады және оларды шешу әдістемесін әзірлейді; халықтың санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылығына және халықтың денсаулығын қорғау туралы зерттеулер жүргізеді.

3) Ойларды қалыптастыру (аргументтерді қалыптастыру және зерттелетін саладағы мәселелерді шешу): денсаулықты басқару жүйесін жетілдіру үшін дәлелдерді қалыптастырады; денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық мәселелер туралы дәлелдер жасайды және оларды шешеді; этикалық және құқықтық нормаларды сақтай отырып, жанжалды жағдайларды шешеді.

4) Оқыту дағдысы немесе оқуға деген қабілеттілік (әлеуметтік, этикалық және ғылыми көзқарастарды ескере отырып, пайымдаулар жасауға қажет ақпаратты жинау және интерпретациялау): жеке пайымдауларды, реферат және презентация жасауды, жобаны және тәжірибелік оқытуды, студенттік үйірмені, студенттік ғылыми-зерттеу конференцияларында ұсынады және, т.б.; денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық, сондай-ақ

денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастықтың экономикалық және құқықтық базаны ұйымдастыру ережелерін түсіндіреді

5) Коммуникативті қабілеттілік (мамандарға, онымен қоса, маман емес тұлғаларға ақпаратты, идеяны, мәселелер мен шешімдерді хабарлайды): медициналық заңнамамен денсаулық сақтаудағы санитарлық-эпидемиологиялық қызметтуралы интеграциялау сұрақтарды қарастырады; науқас пен дәрігердің, науқас пен науқастың, дәрігердің, дәрігердің, басқа медицина қызметкерлерінің арасында медициналық құпияны сақтай отырып, өзара қарым-қатынас жасау этикасының қағидаттарын тиімді қолданады.

Реквизитке дейінгі: психология және мәдениеттану, философия.

Реквизиттен кейінгі: қоғамдық денсаулық сақтау.

12 . Әдебиет:

Негізгі:

- 1.Рыманов, Д. М. Денсаулық сақтауды басқару этикасы : оқу-әдістемелік кешен = Этика управления в здравоохранении : учебно-методический комплекс / - Алматы : Эверо, 2015. - 164 бет. с.60экз.
- 2.Бөлешов, М. Ә. Қоғамдық денсаулық және денсаулықты сақтау : оқулық. - Алматы : Эверо, 2015. – 220 экз.
- 3.Кэмпбелл, А. Медициналық этика: оқу құралы: - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 368 бет-151 экз.
- 4.Жақсыбергенов, А. М. Биомедициналық әдеп: оқулық "Оңтүстік Полиграфия" Баспа үйі ЖШС-і, 2014. - 196 бет.-300экз.
- 5.Кәсіби қарым-қатынас этикасы оқу-әдістемелік құралы / К. А. Абдуллин ; Фармацияны ұйымдастыру және экономикасы және дәрілік қалыптар технол. каф. - Алматы : Эверо, 2014. - 134 бет.-30 экз.

Қосымша:

- 1.Яровинский, М. Я. Медицинская этика (биоэтика) : учеб. пособие . - М. : Медицина, 2006. – 1 экз.
- 2.Кодекс Республики Казахстан от 18 сентября 2009 года № 193-IV «О здоровье народа и системе здравоохранения».

Электронды ресурстар:

- 1.Лопатин, П. В. Биоэтика : учебник для вузов. - 4-е изд., перераб. и доп. - Электрон. текстовые дан. (36,6 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2012. – 3 экз.

1. Жедел медициналық көмек және мейіргер ісі кафедрасы

2. Білім беру деңгейі: Бакалавриат

3. Мамандығы: «Қоғамдық денсаулық сақтау»

4. Курс 3

5. Элективті пән атауы: Алғашқы дәрігерге дейінгі көмек

6.Кредит саны: 5

7. Мақсаты: студенттерге өмірге қауіпті жағдайлардың негізгі диагностика тәсілдерін және дәрігерге дейінгі жедел медициналық көмек көрсетуді үйрету.

8. Міндеттері:

- студенттерді өмірге қатерлі , жедел жағдайлардың диагностикасының қағидаларын үйрету;
- дәрігерге дейінгі жедел медициналық көмек көрсетудегі білімдер мен дағдыларды қалыптастыру;
- жүрек-өкпе реанимациясын жүргізуді үйрету;
- коникотомия жасауды үйрету
- уақытша қансырауды тоқтату үшін стандартты құралдарды қолдануды үйрету;
- ауырған және келенсіз жағдайға ұшыраған науқастарды тасымалдау ережелерін үйрету;
- стандартты тасымалдау қалағын қою ережелерін үйрету;
- жараларға таңғыш байлауды үйрету;

- улану кезіндегі алғашқы дәрігерге дейінгі көмек көрсетуді үйрету;
- мейіргерлік технологияларды үйрету.

9. Пәнді таңдау негіздері:

Медицина қызметкерлерінің мамандығына қарамастан, алғашқы көмек көрсету оның басты міндеті болып табылады. Өмірге қауіпті жедел жағдайлар диагностикасының негізгі қағидаларын, дәрігерге дейінгі медициналық көмек көрсетуінің ережелерін білу, болашақ фармацевттерге дұрыс көмек көрсету үшін көмектеседі. Бірінші дәрігерге дейінгі көмекті оқып-білу әрбір жарақаттанған науқас жедел жәрдем бригадасы келмей тұрып жоғары сапалы медициналық көмек алу, әрі қарай дәрігерлік емнің нәтижелігін жоғарылату үшін, ал ең бастысы жедел жағдайда науқастың тірі қалуын арттыру үшін қажет.

10. Оқыту нәтижелері (құзыреттіліктері):

Білімі (когнитивтік сала)	Біліктілігі мен дағдылары (психомоторлық сала)	Жеке тұлғалық және кәсіби құзыреттіліктері (қатынастар)
Алғашқы дәрігерге дейінгі көмектің міндеттерін, көлемін және негізгі принциптерін біледі.	Шұғыл жағдайларды диагностикалауы;	- кәсіптік, жеке және корпоративті қарым-қатынас орната алады;
Алғашқы дәрігерге дейінгі көмектің нормативті-құқықтық негіздерін біледі;	Кең таралған шұғыл жағдайлардың симптомдарын және синдромдарын ажыратады.	- ақпараттық іздену мәселелерін шеше алады, жеке тұлғалық және кәсіби өсуге дайын.
Кәсіптік қызметінде этика, деонтология және құқықтарын біледі;	Шұғыл көмектің стандартын және алгоритмдерін қолданады;	- логикалық ойлау қабілеті бар;
Анатомия, физиология және патофизиология негіздерін біледі.	Жүрек-өкпе реанимациясын, коникотомия, қансырауды тоқтатуды, транспорттықиммобилизацияны, асқазанды жууды және т.б. жүргізеді.	- жеке және командалық әрекеттердің нәтижесіне жауапкершілікті сезінеді.
Госпитальға дейінгі кезеңде науқастарда шұғыл жағдайларды клиникалық диагностикалау әдістерін біледі.	Қажетті дәрілік заттарды дайындай алады;	
Жедел жәрдем көрсету кезіндегі мейіргерлік технологиялар стандартын біледі.;	Жедел жәрдем көрсету кезіндегі мейіргерлік технологияларды жүргізеді;	
Жедел жәрдемнің негізгі этаптарын біледі;	Жедел жәрдем көрсету кезінде қолданылатын медициналық аппаратура, техникалық құрал-жабдықтармен жұмыс істей алады;	
Алғашқы дәрігерге дейінгі көмек көрсету нұсқаулықтарын біледі.		

11. Пререквизиттер: Физиология анатомия негіздерімен

12. Постреквизиттер: Клиникалық фармакология

13. Әдебиет:

Негізгі:

Қазақ тілінде:

1. Қатерлі жағдайлар кезіндегі шұғыл әрекеттері – Неотложные состояния при несчастных случаях – Emergency states in the case of accident: у әдістемелік құрал / А.Р. Алпысова Алматы: Эверо, 2015.-168 б -95 экз.

2.Тұрланов , Қ.М. Жедел Медициналық жәрдем / Қ.М. Тұрланов , С.А. Қалқабаева. – 2-ші бас ., толықт. және өнд. – Алматы: Эверо, 2014.-444 с.-145 экз.

3. Фролькис, Л.С. Ішкі аурулар мен алғашқы медициналық –санитарлық көмек курсы.

Тапсырмалар жинағы: мед колледж және училищелерге арналған оқу құралы / Л.С.

Фролькис; жауапты ред. А.Н. Саржанова ; қаз. тілінде ауд. П.А. Омирбаева , Б.Т.

Жумагулова.- М. : ГЭОТАР- Медиа, 2014 -456 бет.-56 экз.

4. Красильникова , И.М. Дәрігерге дейінгі шұғыл медициналық көмек: оқу құралы / И.М.

Красильникова , Е.Г. Моисеева ; жауапты ред. А.Н. Саржанова ; қазақ тілінде ауд. Г.Ж.

Сағындықова .- М. : ГЭОТАР- Медиа, 2014 .- 208 бет -133 экз.

Орыс тілінде:

1.Николаев Л:А. Доврачебная помощь при заболеваниях и отравлениях и уход за больными . учебное пособие/-Минск

2.Повышение качества медицинской помощи и безопасности пациентов в медицинских организациях : наглядное руководство / пер. с англ. Г. Э. Улумбековой ; под ред. С. С. Панисар. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 160 с.1экз.

3.Утепов, Д. П. Алғашқы медициналық-санитарлық көмекті басқаруды іске асыру [Электронный ресурс] : дис. ... магистр акад. дәрежесін алу / Д. П. Утепов. - Электрон.

текстовые дан. (702Мб). - Шымкент : ОҚМФА, 2015. - 64бет с.1экз.

4.Консультант врача. Скорая медицинская помощь. Версия 1. 1. Руководства по скорой медицинской помощи. Фармакологический справочник. Стандарты медицинской помощи. МКБ-10. Дополнительная информация [Электронный ресурс] : практическая работа. - Электрон. текстовые дан. (16,0 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - эл.3экз

5.Протоколы диагностики и лечения.

Қосымша:

1. Жедел медициналық жәрдем оқулық / Қ.М. Тұрланова ҚР денсаулық сақтау

министрлігі; С.Ж. Асфендияров атындағы ҚазҰМУ; ҚазҰМУ-нің 80 жылдығына

арналады.-2 бас ., толықт. және өнд.- Алматы: Эверо, 2013. -44 бет -50 экз

1. Кафедра: Медбиофизика және ақпараттық технологиялар

2. Білім беру деңгейі: Бакалавриат

3. Білім бағдарламасы: Жалпы медицина

4. Курс: 2

5. Элективті пән атауы: Биостатистика

6. Кредит саны: 3

7. Мақсаты: биостатистика негіздері бойынша теориялық білімін, статистикалық өңдеу әдістерін қолдану және бағдарламалардың қолданбалы пакеттерімен жұмыс істеу машықтарын, ғылыми талдау және оны практикада қолдану машықтарын қалыптастыру.

8. Міндеттері:

- биологиялық және медициналық деректерді өңдеудің қазіргі статистикалық әдістері туралы білім негіздерін қалыптастыру;

- биологиялық және медициналық деректерді өңдеу үшін қазіргі статистикалық әдістерді қолданудың негізгі машықтарын қалыптастыру.

9. Пән мазмұны: Сипаттама статистика: үлестірілім жиілігі, орталық тенденция мен шашырау шаралары. Сызбалар. Статистикалық болжамдарды тексеру. Екі таңдамалы орташалар арасындағы айырмашылық: Стьюденттің t-белгісі, Манн –Уитнидің белгісі, Уилкоксон белгісі. Дисперсиялық талдау: F-белгісі, Крускал-Уоллис белгісі. Түйіндес кестелер: χ^2 -белгісі, Йетс түзетуі, Макнемар белгісі. Корреляциялық талдау: Пирсонның корреляция коэффициенті, Спирменнің шендік корреляция коэффициенті.

10. Пәнді таңдау негіздері

Денсаулық сақтау мен клиникалық медицинада келесі мәселелер бойынша шешім қабылдау кезінде түрлі статистикалық концепциялар жиі қолданылады: клиникалық диагноз белгіленген тұрғындар үшін түрлі бағдарламаларды іске асырудың мүмкін нәтижелерін болжау, белгіленген тұрғындар үшін сәйкес бағдарламаны таңдау немесе нақты науқас үшін емдеу тәсілін таңдау және сол сияқты.

Статистика күнделікті лабораториялық тәжірибеде қолданылады. Статистиканы білу заманауи медициналық басылымдардағы хабарламаларды түсіну және сыни көзбен бағалау үшін аса қажет. Сондықтан статистика принциптерін білу денсаулық сақтаудағы әртүрлі жағдайлар мен ағымдарды бағалауға арналған зерттеулерді жоспарлау, жүргізу және талдау, сонымен бірге медициналық биология, клиника және денсаулық сақтау салаларындағы ғылыми зерттеулерді жүргізу үшін қажет.

Биостатистика – медицина, денсаулық сақтау және эпидемиологиядағы ғылыми зерттеулерде статистикалық әдістерді қолданылуымен байланысты ғылыми сала. Тәжірибеге дәлелді медицинаның принциптерін ендіру медициналық жоғары оқу орындарының қазіргі заманғы түлектері үшін биостатистиканы түсіну қажеттілігінің қаншалықты маңызды екендігін айқындап отыр.

Биологиялық және медициналық мәліметтерді статистикалық талдау мәдениетін теориялық зерттеулерде, денсаулық сақтау бакалаврының практикалық қызметінде арттырудың қажеттілігі алдымен деректерді ұсыну мен жүйелендіру мәселелеріндегі қазіргі жетістіктерінде көрініп тұр.

Студент үшін статистикалық әмбебап пакетін қолдана білу және алынған нәтижелерді адекватты түсіндіре білу маңызды.

11. Оқыту нәтижелері

1) Білу және түсіну:

- профилактикалық, диагностикалық және емдік іс-шаралар мен процедуралардың тиімділігін сипаттайтын туынды шамалардың айырмашылығын бағалау және медициналық зерттеулер деректерін сипаттау кезінде биостатистикалық әдістерді білу мен түсінуді көрсетеді.

2) Білімді қолдану және түсіну

- көрсеткіштердің айырмашылығын бағалау кезінде заңдылықтарды анықтау, себеп-салдар байланыстарын анықтау үшін статистикалық әдістерді қолданады;

- медициналық деректерді өңдеу үшін арнайы бағдарламалық қамтамасыз етуді пайдаланады

3) Ойлауды қалыптастыру:

- медициналық зерттеулер мен скринингтік бағдарламалардың нәтижелерін талдайды, қорытынды жасайды.

4) Оқу дағдылары немесе қабілеттілігі:

- медициналық практикада және зерттеулерде ғылыми принциптерді, әдістер мен білімді қолданады.

- үздіксіз білім алу мен дамуға қабілетті.

5) Коммуникативті дағдылар:

- іздеу және өңдеу барысында алынған ақпаратты басқа пайдаланушыларға жете алады.

12. Пререквизиттер: ICT

13. Посреквизеттер: эпидемиология

14. Әдебиет:

- *Негізгі*

1. Бөлешов М.Ә. Медициналық статистика: оқулық/ –Алматы: Эверо, 2015
2. Койчубеков Б.К. Биостатистикаға кіріспе курсы: оқу құралы.-Эверо, 2014.
3. Раманқұлова А.А. Биостатистика. –Ақ-Нұр, 2013.

- *Қосымша*

1. Мысалдар мен тапсырмалардағы биостатистика: оқу-әдістемелік құрал. –Алматы: Эверо, 2013
2. Койчубеков Б.К., Букеева А.С. Мысалдар мен тапсырмалардағы биостатистика. /Оқу-әдістемелік құрал/ - Алматы, «Эверо», 2013.

- *Электронды ресурс:*

1. Биостатистик оқулық /Қ.Ж. Құдабаев [ж/б].- Электрон. текстовые дан. (85,7Мб). Шымкент: ОҚМФА, 2015. - 185 бет

1. Кафедра:

Биология және биохимия

2. Дайындық деңгейі

бакалавриат

3. Білім беру бағдарламасы:

Жалпы медицина, Педиатрия

4. Курс:

2

5. Элективті пәннің атауы:

Медициналық биохимия

6. Кредит саны:

7

7. Мақсаты: студенттерде негізгі метаболиттік процесстердің адам организміндегі және ұлпадағы ерекшеліктері мен олардың реттелуі, молекулалық механизмдері, ауруға диагноз қою үшін және емдеуді тиімді бақылауда сауатты интерпретация жасай алу туралы түсінік қалыптастыру.

8. Міндеттері:

- дәрігерлерді дайындауда биологиялық химияның маңызы туралы ұғым қалыптастыру;
- тірі организмдегі ақуыздардың, көмірсулардың, липидтердің және басқа да биологиялық белсенді қосылыстардың биологиялық қызметтері, қасиеттері және химиялық құрылысы туралы білімді қалыптастыру;
- зат алмасу, энергия алмасу және метаболиттік процесстердің реттелуінің биохимиялық заңдылықтары туралы түсініктерді қалыптастыру.
- организмнің маңызды мүшелері мен ұлпаларындағы метаболизм ерекшеліктері туралы түсінікті қалыптастыру;
- ауруға диагноз қоюға және метаболизм ауытқуларына түзетулер енгізуде қазіргі заманғы биохимиялық әдістер туралы түсінік қалыптастыру

9. Пәнді таңдауды негіздеу: Тәжірибелік медицина тұрғындардың денсаулығын жақсартуға бағытталған, жоғары білікті медициналық және фармацевтикалық қызметкерлерді дайындауды талап етеді.

Осыған байланысты болашақ дәрігерге, «медициналық биохимия» пәнін оқыту аурудың туу механизмі туралы, организмдегі метаболиттік процестер туралы толыққанды түсінік алуға мүмкіндік береді.

Медициналық биохимия жасушалардың, ұлпалардың және де біртұтас ағзаның тіршілігі негізінде жататын химиялық процесстерді зерттейтін негізгі базалық медициналық пән болып табылады. Медициналық биохимияны екпіндетіп оқытудың негізіне алмасу процесстері мен метаболизм ерекшеліктерін және реттелуін, патологиялық жағдайларда олардың адам организміндегі бұзылыстары мен себептерін түсіну жатады.

10. Оқыту нәтижелері (құзыреттілік)

Білімдер (когнитивтік сала)	Біліктіліктер мен дағдылар (психомоторлық сала)	Жеке тұлғалық және кәсіби құзыреттіліктер (қатынастар)
--------------------------------	--	---

Кәсіби қызметі үшін медициналық биохимия пәні мен міндеттері туралы білімін көрсете алады. Биохимиялық анализдер жүргізу әдістерін меңгереді. Метаболиттік процесстердің жүруінің молекулалық механизмдерін және реттелуін сипаттайды. Биоэнергетика және тиімді тағамдану биохимиясының негізгі қағидаларын түсіндіреді. Молекулалық аурулардың пайда болу механизмдерін, оларды диагностикалық принциптерін атайды. Тәжірибеде биохимиялық зерттеу әдістерінің негізгі қағидаларын, негізгі биохимиялық көрсеткіштердің референттік мағынасын біледі.	Заманауи құрал-жабдықтарда: биохимиялық анализаторда, спектрофотометрде, фотоэлектроколориметрде, электрофоретикалық құрылғыда, центрифугда, термостат, несеп анализаторында жұмыс істей алады. Арнайы анықтамалық материалдарынан керекті мағлұматтарға ізденіс жасайды және жұмыс істей алады. Организмнің биологиялық сұйықтықтарында зертханалық-инструменталды зерттеулердің нәтижелерін интерпретациялауды жүзеге асырады. Биосұйықтықтардың негізгі биохимиялық көрсеткіштерін анықтай алады.	Өзінің жеке ұйғарымдарын және оқу экспериментінің нәтижелерін сынамалы талдай алады. Тәжірибелік сабақтарда, студенттік үйірмелердің отырысында, студенттік ғылыми конференцияларда және т.б. өзінің ұйғарымдарын қорғай біледі. Оқу эксперименттерін жүргізуді жоспарлағанда байқалатын фактыларды және құбылыстарды, олардың өзара себеп-салдарын түсіндіре алады. Топпен жұмыс істеуге ұжымдық шешім қабылдауға қабілетті. Студенттерге, оқытушыларға, емтихан алушыларға оқу процессі кезінде алған білімдерін жеткізе алуға қабілетті
--	---	---

11. Пререквизиттер: морфология және физиология, микробиология және иммунология, медициналық биохимия, морфология және физиология негіздері2.

12. Постреквизиттер: фармакология, ішкі аурулар пропедевтикасы

13. Әдебиеттер тізімі:

Қазақ тілінде

Негізгі:

- 1.«Биохимия» Е.С. Севериннің ред. басшылығымен, «ГЭОТАР, Медиа», 2014ж;
2. Тапбергенов С.О. Медициналық биохимия –Алматы, 2011
3. Сейтембетов Т.С. Биологиялық химия-Алматы 2011
4. Сеитов З.С., Биохимия, - Алматы, 2012;

Қосымша:

1. Биохимия сұрақтары мен жауаптары. ҚР ҰҒА корр., проф. С.М.Адекеновтің ред. басшылығымен.-Астана,2003.

Орыс тілінде

Негізгі:

1. Биохимия, под ред. Чл.-корр. РАН, проф. Е.С. Северина.- М., 2011
2. Тапбергенов С.О. «Медицинская и клиническая биохимия».- Эверо, 2017.Итом;
3. Тапбергенов С.О. «Медицинская и клиническая биохимия».- Эверо, 2017.Птом;
4. Тапбергенов С.О. Медицинская биохимия.- Астана, 2011.

Қосымша:

1. Кэмпбелл М.К., Биохимия, 1-часть, Алматы-2013;
2. Биохимия : учебник / под ред. Е. С. Северина. - 5-е изд., испр. и доп. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2011.

3. Руководство к практическим занятиям по биологической химии: учеб.-методическое рук. для студентов мед. ВУЗов / под ред. С. О. Тапбергенова. - Алматы : Эверо, 2012. - 150 с.

Ағылшын тілінде:

1. Baynes J.W., Dominiczak M.H. Medical Biochemistry, Mosby Elsevier, 2014
2. Ferrier, Denise R. Biochemistry: Lippincott's Illustrated Reviews: textbook/Denise R. Ferrier. - 7th ed.- Philadelphia: Wolters Kluwer, 2017.

Электронды ресурстар:

1. Биохимия [Электронный ресурс] : учебник для вузов / под ред. Е. С. Северина. - 5-е изд., испр. и доп. - Электрон. текстовые дан. (66,3 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 768 с. эл. опт. диск (CD-ROM).
2. Биохимия [Электронный ресурс] : учебник / под ред Е. С. Северина. - 5-е изд. - Электрон. текстовые дан. (66,4 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2011. - 768 с. эл. опт. диск (CD-ROM)
3. Биохимия с упражнениями и задачами [Электронный ресурс] : учеб. для вузов / Е. С. Северин [и др] ; под ред. Е. С. Северина. - Электрон. текстовые дан. (58,2 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2010. - 384 с. эл. опт. диск (CD-ROM) : ил. - (Электронный учебник).

1. Кафедра – Педиатрия 1
2. Дайындық деңгейі - бакалавр
3. Білім бағдарламасының атауы: 6В10101 - «Жалпы медицина»
4. Курс – 3, кредиттер саны – 8, сағаттар саны – 240 .
5. Элективті дисциплина атауы – Балалар аурулары пропедевтикасы

Мақсаты: тексеру жоспары туралы толық ойлаудың қалыптасуы, ішкі ағза ауруларының және жүйелердің симптомдары және синдромдары, балалар аурулары пропедевтикасын оқытудың соңғы нәтижесі бастапқы пәндерді оқытумен біргенегізделеді.

Дисциплина мазмұны:

Балалар аурулары пропедевтикасы алғашқы клиникалық сабақ болып, студент оқу барысында науқасты жалпы тексеруді және сырқат балаларды клиникалық тексеру әдісін меңгеру негізінде ішкі ауруларды анықтайды. Балалар аурулары пропедевтикасы – клиникалық медицинаның бастамасы, және науқасты тексеру туралы білім, бірінші кезекте науқастарды физикалық тексеру және білім және сұрастыру дағдысын меңгеру, барлық мамандық бойынша клиникалық дәрігерлік компетенцияны құру.

Негізгі жағдай тұрақты білім қалыптастыру мен дәрігерлікке дайындау бастапқы пәндердің білімімен қосарланған (қалыпты және патологиялық анатомия, қалыпты және патологиялық физиология, гистология, биохимия, фармакология және т.б.) тәжірибелік және машықтық дағдылар, оқуды өту барысындағы клиникалық пәндер.

Балалар аурулары пропедевтикасын оқыту барысында студент, біріншіден дәрігер клинист клиникалық компетенциясының құрылуына, базалық пәннің мәні мен қажеттілігін түсінеді, сонымен қатар науқасты тексеру және клинист ішкі ағзалардың ауруларын диагностикалауда және науқасты тексеруде базалық біліміне сүйенеді.

Дисциплина міндеттері:

- дәрігерге алғаш рет қаралған науқасты тексерудің әдісін үйрену;
- физикалық тексеру әдісін орындаудың техникасын үйрету (сұрастыру, қарау, пальпация, перкуссия, аускультация);
- науқасқа қосымша тексеру жоспарын құруды үйрену (лабораторлы, аспаптық);
- болжам диагнозды негіздеуді дағдыланып үйрену;

лабораторлы- аспаптық тексеру әдісінің нәтижесін интерпретация жасауды дағдыланып

Негіздеме:

Сапалы медициналық білім берудің маңызды талабы сабақтастық пен дәйектілік болып табылады, бұл ретте балалар ауруларының пропедевтикасы ерекше рөл атқарады. Бұл пән

жас маманның клиникалық дайындығының ажырамас бөлігі болып табылады. Оны зерттеу нәтижесінде студент науқас баланы тексерудің маңызды кәсіби дағдыларын, клиникалық ойлау негіздерін, сондай-ақ биомедетиканы дамытады, өйткені жұмыс науқас баланың төсегінде басталады. Бұл тәртіпті жетік меңгермей, жас маманның сапалы дайындығына сену қиын.

Оқыту нәтижелері (құзыреттер)

1) Білім мен түсінік (оқытуды ұйымдастыру және балалар ішкі аурулары туралы түсінік):

- қалыпты және патологиялық жағдайда физикалық әдіс деректерін тексеру;
- ішкі ағза ауруларының негізгі клиникалық симптомдары мен синдромдарын;
- ішкі ағзалардың зақымдануында дамыған клиникалық симптомдардың механизмін базалық пәндерден алған білімінің негізінде интеграциялау;
- ішкі ағза ауруларының клиникалық көрінісін, алдын-алу және емдеу шараларын;
- кейбір кезек күттірмейтін жағдайларда негізгі медициналық көмек көрсетудің принциптерін;

2) Білімі мен түсінігін қолдану (осы білімі мен түсінігін кәсіби деңгейде қолдана білу):

- негізгі клиникалық тексеру әдісін тәжірибеде тыныс алу, жүрек-қан тамыр, асқорыту, зәр шығару, эндокрин, қимыл-қозғалыс, қан жасау, жүйке жүйелері бойынша ауыратын науқасқа қолдану;
- ішкі ағзалардың ауруларының негізгі симптомдарды анықтау;
- ішкі ағзалардың ауруларымен науқасты лабораторлы және аспаптық тексеру жоспарын құру, сонымен қатар тәжірибеде кең қолданылатын параклиникалық тексеру әдістеріне интерпретация жүргізу (қанды, зәрді, қақырықты клиникалық зерттеу; қанды биохимиялық зерттеу; кеуде қуысы ағзаларының рентгенографиясы, ЭКГ, ЭхоКГ, УДЗ ішкі ағзалардың, өңеш, асқазан, ішекті эндоскопиялық тексеру әдісі);
- дәлелді медицинаның негізгі принциптеріне сәйкес, ҚР ДСМ емдеу және диагностикалаудың клиникалық хаттамасын есепке ала отырып негізгі патологиялық синдромдар және ішкі ағзалардың ауруларын емдеудің жоспарын өңдеу;
- медициналық жұмысшының қабілеттілігін регламенттеу, нормативті құжаттармен жұмыс.

3) Дәйектемелер құрастыру (дәйектемелер құрастыру және ішкі аурулар саласындағы мәселелерді шешу):

- ішкі ағзалар мен жүйелердің аурулары клиникалық тексерудің негізгі әдісінен жиналған материалдардан дәйектемелер құрастыру;
- ішкі ағзалар ауруларының негізгі симптомдары мен синдромдарын анықтаудадәйектемелер құрастыру;
- ішкі ағзалардың кезек күттірмейтін жағдайларда медициналық көмек көрсету принциптеріне жеке қорытынды құрастыру.

4) Оқу дағдысы немесе оқуға қабілеті (әлеуметтік, этикалық және ғылыми көзқарастарды ескере отырып, пайымдаулар жасауға қажет ақпараттар жинауды және интерпретациялауды жүзеге асыру):

- ішкі ағзалар мен жүйелердің ауруларымен ауыратын науқастарды лабораторлы және аспаптық зерттеу әдісінің жоспарын құру үшін ақпаратты жинауда керативті ойлауды қолдану;
- лабораторлы және аспаптық зерттеу әдісін интерпретациялауда керативті ойлауды қолдану;
- ішкі ағзалар ауруларының емдеудің жоспарын құруда керативті ойлауды қолдану.

5) Коммуникативтік дағдылар (ақпаратты, идеяларды, проблемаларды және шешімдерді мамандарға да, маман еместерге де жеткізе білу қабілеттерінің болуын көздейді):

- шартты клиникалық тәжірибеде науқаспен коммуникациялық принциптерді меңгеру, сәйкес білімділікті көрсетеді.
- **Реквизитке дейінгі:** морфология и физиология
- **Реквизиттен кейінгі:** балалар аурулары негізі

Әдебиет:

Негізгі:

1. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 1 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 166 бет. с.
2. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 2 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 188 бет. с.
3. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 3 т.: оқулық / А. В. Мазурин. - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
4. Балалар ауруларының пропедевтикасы. 4 т.: оқулық / А. В. Мазурин - Алматы : Эверо, 2016. - 156 бет. с.
5. Баймұхамбетов, Б. Н. Балалар ауруларының пропедевтикасы мен балаларда жиі кездесетін аурулар: оқу құралы - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2012. - 336 бет
7. Балалар аурулары пропедевтикасы : оқулық / Г. А. Шәкімова [ж. б.] . - Түзет., 2-бас. - Алматы : Эверо, 2011.
8. Асқамбаева К. А. Балалар аурулары пропедевтикасы: оқулық. -Шымкент: Б. ж., 2002.

Қосымша:

1. Түсіпқалиев Б. Т. Балалар аурулары пропедевтикасы : мед. ин-ның педиатрия фак. 3-курс студенттеріне арналған лекциялар конспектісі. -Ақтөбе: Б. ж., 1993.

1. «Микробиология, вирусология және иммунология» кафедрасы

2. Білім беру деңгейі: Бакалавриат

Білім беру бағдарламасы: 6B10101 «Жалпы медицина», 6B10102 «Педиатрия».

3. Курс-3

4. Элективті пәннің атауы: «Жалпы иммунология»

5. Кредит саны:3

7.Мақсаты: студенттердің иммундық жүйенің құрылымы мен қызметі, иммунопатологияның табиғаты туралы әр түрлі жастағы пациенттердегі заманауи түсініктерін қалыптастыру, этиологиясы, патогенезі, клиникалық, аспаптық және зертханалық диагностика әдістері, сонымен қатар иммунитет тапшылығы жағдайларын емдеу және алдын-алу және аллергопатология.

8.Мазмұны:Жасушалық иммунитеттің адаптивті механизмдері. Жоғары сезімталдық механизмдері. Аутоиммунды аурулар. Иммунитет тапшылығы жағдайлары. Иммуно-онкология, заманауи иммунодиагностика негіздері. Иммунокоррекцияның мүмкіндіктері. Вакциналар және вакцинаның алдын-алу. COVID-19 алдын алу мүмкіндіктері.

9.Міндеттері:

- Адамның иммундық жүйесінің құрылымы мен қызметі, оның жас ерекшеліктері, иммундық жүйенің жасушалық және молекулалық механизмдері, иммундық жүйенің негізгі сатылары, түрлері, иммундық жауаптың генетикалық бақылауы, иммунодиагностика әдістері туралы білімді қалыптастыру.
- Иммундық жетіспеушілік жағдайында, аллергиялық және басқа иммундық-медиациялық ауруларда зертханалық зерттеу әдістерінің нәтижелерін қолдану және бағалау бойынша білім мен дағдыларды қалыптастыру.
- Бастапқы иммунды жетіспеушіліктер, АҚТҚ-жұқпасы, ЖҚТБ және басқа иммундық тапшылықтың басқа жағдайлары туралы білімді қалыптастыру.
- Қан топтары туралы білімді қалыптастыру және АВО мен топтық тиістілігін анықтау әдістері Rh.
- Жоғары сезімталдық туралы білімді қалыптастыру, оның Кумбс-Джелл бойынша жіктелуі, этиологиясы және жоғары сезімталдықтың I-V типтерінің патогенезі, зертханалық диагностика принциптері.
- Трансплантация иммунитеті, донор мен реципиентті таңдау принциптері, трансплантациядан бас тарту реакциясы туралы білімді қалыптастыру.
- Толеранттылық және аутоиммунитет туралы білімді қалыптастыру.

- Ісікке қарсы иммунитет туралы білімді қалыптастыру.
- Вакциналар және вакцинаньң алдын-алу білімін қалыптастыру.COVID-19 алдын алу мүмкіндіктерін қалыптастыру.

10.Оқыту нәтижелері:

Біледі:

- адамның иммундық жүйесінің құрылымы мен қызметтері, оның жас ерекшеліктері,
- иммундық жүйенің дамуы мен жұмысының жасушалық және молекулалық механизмдері, негізгі сатылары, түрлері, иммундық жауаптың генетикалық бақылауы,
- иммунодиагностика әдістері,
- иммундық мәртебені бағалау әдістері, көрсеткіштері мен бағалау принциптері,
- иммунограмма көрсеткіштерінің қалыпты мәні
- иммунопатогенез, адамның иммундық жүйесінің негізгі ауруларын диагностикалау әдістері,
- иммунотропты терапияны қолдану көрсеткіштері;
- қауіпсіздік ережелері және иммунологиялық зертханада зерттелетін материалмен, реактивтермен, құрылғылармен жұмыс.

Істей алады:

- Қауіпсіздік ережелерін сақтаңыз және иммунологиялық зертханада зерттелетін материалмен, реактивтермен, құрылғылармен жұмыс жасаңыз.
- Науқасты клиникалық және иммунологиялық тексеру қажеттілігін негіздеу
- Иммунологиялық диагностика жүргізу;
- Иммундық жүйенің негізгі жасушалық элементтерін маркерлер арқылы ажыратыңыз
- Екінші иммундық жетіспеушілік диагностикасында иммунограмманы бағалау
- пациенттің қанының (ABO, Rh) тобын, сондай-ақ донор мен реципиент қанының үйлесімділігін анықтаңыз.

11.Пререквизиттер: Молекулярлық биология және медициналық генетика, физиология, микробиология және иммунология,

12.Постреквизиттер: Жұқпалы аурулар, балалардағы жұқпалы аурулар,

13.Әдебиеттер тізімі:

Әдебиеттер тізімі:

Орыс тілінде:

Негізгі:

1. Микробиология: учебник / под ред. В. В. Зверева, М. Н. Бойченко. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 608 с. : ил.
2. Микробиология, вирусология: руководство к практическим занятиям: учебное пособие / под ред. В. В. Зверева. - ; Мин. образования и науки РФ. Рекомендовано ГБОУ ДПО "Российская мед. акад. последипломного образования" Мин. здравоохранения РФ. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 360 с.
3. Сейтханова Б.Т. Учебное пособие к лабораторным занятиям по частной микробиологии (кишечные инфекции): учеб. Пособие. – Шымкент, 2012 г

Қазақ тілінде:

Негізгі:

1. Жеке микробиология. 1 бөлім. Медициналық бактериология : оқу құралы / Ғ. Т. Алимжанова [ж/б.]. - Алматы : Эверо, 2016. - 380 бет. с.
2. Жеке микробиология. 2 бөлім. Медициналық протозоология, микология және вирусология : оқу құралы / Ғ. Т. Алимжанова [ж/б.]. - Алматы : Эверо, 2016. - 272 бет. с.
3. Медициналық микробиология, вирусология және иммунология : оқулық. 2 томдық. 1 том / қазақ тіліне ауд. Қ. Құдайбергенұлы ; ред. В. В. Зверев. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 416бет с.
4. Медициналық микробиология, вирусология және иммунология: оқулық. 2 томдық. 2 том / қаз. тіл. ауд. Қ. Құдайбергенұлы. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 480 бет. с.

Қосымша:

1. Микробиология, вирусология: руководство к практическим занятиям : учебное пособие / под ред. В. В. Зверева. - ; Мин. образования и науки РФ. Рекомендовано ГБОУ ДПО "Российская мед. акад. последипломного образования" Мин. здравоохранения РФ. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 360 с.

Ағылшын тілінде:

1. Murray P. R., Rosenthal K. S., Pfaller M. A. Medical Microbiology. - Mosby, 2015
2. W. Levinson McGraw-Hill. Review of Medical Microbiology and Immunology, 2014

Электронды ресурстар:

1. Алимжанова, Ф. Т. Жеке микробиология. 1-2 бөлім [Электронный ресурс] : оқу құралы / Ф. Т. Алимжанова. - Электрон. текстовые дан. (60.9Мб). - Алматы : Эверо, 2016. - 380 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).

Электронды база.

Электронды кітапхана

<http://lib.ukma.kz>

Электронды каталог

- ішкі пайдаланушылар үшін

<http://10.10.202.52>

- сыртқы пайдаланушылар үшін

<http://89.218.155.74>

Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхана

<http://rmebrk.kz/>

«Студент кеңесшісі» Медициналық ЖОО электронды кітапханасы

<http://www.studmedlib.ru>

«Параграф» ақпараттық жүйе «Медицина» бөлімі

<https://online.zakon.kz/Medicine>

«Заң» құқықтық ақпараттың электронды дереккөзі

<https://zan.kz>

Ғылыми электрондық кітапхана

<https://elibrary.ru/>

«BooksMed» электронды кітапханасы

<http://www.booksmed.com>

«Web of science» (Thomson Reuters)

<http://apps.webofknowledge.com>

«Science Direct» (Elsevier)

<https://www.sciencedirect.com>

«Scopus» (Elsevier)

www.scopus.com

PubMed

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>

1. Кафедра – Педиатрия 1
2. Дайындық деңгейі - бакалавр
3. Білім бағдарламасының атауы: 6В10101 - «Жалпы медицина»
4. Курс – 4, кредиттер саны – 10, сағаттар саны – 300.
5. Элективті дисциплина атауы – Балалар аурулары негіздері

Мақсаты: балалар жасындағы ауруларды диагностикалау, емдеу және алдын алу бойынша білім мен дағдыларды қалыптастыру.

Дисциплина мазмұны:

Балалар аурулары – негізінен балалар жасында кездесетін және бала ағзасының даму ерекшеліктеріне байланысты болып табылатын аурулар тобы. Баланың қарқынды өсуі мен дамуы оның ағзасының анатомо-физиологиялық ерекшеліктерімен және патологияның өзгешілігімен байланысты. Тіпті ересектерде кездесетін аурулардың балаларда өзіндік ағымы болады, ол бала жасына байланысты.

Балалар ауруларын оқу барысында студент дәрігер-клиницисттің клиникалық құзыреттілігінің қалыптасуында негізгі пәндердің қажеттілігі мен маңыздылығын түсінеді, себебі науқасты қарау кезінде және ішкі ағзалар ауруларын диагностикалау барысында клиницист негізгі пәндерді білуіне сүйенуі тиіс.

Дисциплина міндеттері:

- клиникалық ойлау мен пән бойынша ғылыми әдебиеттермен өздігінен жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру;

- аурудың дамуының әлеуметтік-биологиялық, медико-әлеуметтік және эпидемиологиялық шарттары мен факторларын сараптау қасиетін қалыптастыру;
- студентті ауруды диагностикалау принциптеріне үйрету, зертханалық, функционалды және аспаптық зерттеу әдістерін негіздемелі түрде тағайындау;
- науқасты мануалды тексеру дағдыларын нығайту, пальпация, перкуссия және аускультация жүргізу;
- науқасты параклиникалық зерттеудің нәтижелерін интерпретациялау дағдыларын дамыту;
- аурулардың дифференциалды диагностикасының алгоритмін құруды үйрету;
- негізделген этиопатогенетикалық емді таңдау дағдысын дамыту;
- профилактиканың негізгі принциптерін үйрету;
- педиатр қызметін регламенттейтін құқықтық құжаттарды қолдануды түсіндіру;
- әріптестерімен, науқастармен, олардың ата-аналарымен қарым-қатынас дағдыларын жақсарту;
- студентте өздігінен дамуға және жетілуге құлшынысын арттыруға, профессионалды траекториясын таңдауға көмек көрсету;
- медициналық әдебиеттермен жұмыс істеу дағдысын, әдеби және интернет көзі ақпараттарын сараптай білуді үйрету.

Негіздеме:

Бұл дисциплина жаңа туған нәрестелер, 18 жасқа дейінгі балалармен және жасөспірімдермен жұмыс жасауда білім мен практикалық дағдылардың негізін қалайды. Бұл пән бала кезіндегі патологияны және орган патологиясын бөлу принципі бойынша негізгі ауруларды зерттеу кезеңі болып табылады. Оқу барысында студенттер педиатрияның зерттелген бөлімдері бойынша өз білімдері мен алған құзыреттіліктерін жетілдіріп, сирек кездесетін және күрделі диагностикалық аурулар мен синдромдармен танысуы керек. Пән бала мен жасөспірімнің жас анатомиялық және физиологиялық ерекшеліктерін, дені сау және ауру балалардың тамақтануын ұйымдастырудың ерекшеліктерін, туа біткен кемістіктерді және медициналық тексеру мен аурудың алдын-алу принциптерін сипаттайтын пәндермен тікелей байланысты. Пәнді оқыту этиология, диагностикалық принциптер мен әдістер, заманауи классификациялар, сондай-ақ дәлелді медицина қағидаттарына сәйкес келетін алдын-алу және емдеу әдістері туралы заманауи идеяларға негізделген.

Оқыту нәтижелері (құзыреттер)

1) Білім мен түсінік (балалар аурулары аймағында білім мен түсінікті көрсетеді):

- балаларда жиі кездесетін аурулардың этиологиясы, патогенезі, заманауи жіктелуі, алдын алу шаралары;
- әр түрлі жас топтарындағы балаларда типтік формада өтетін жиі кездесетін аурулардың клиникалық көрінісі, ағымының ерекшеліктері және мүмкін болатын асқыныстары;

2) Білімі мен түсінігін қолдану (білімі мен түсінігін кәсіби деңгейде қолдана білу):

- ішкі ағзалар аурулары кезінде науқасты зертханалық және аспаптық зерттеу жоспарын құрған кезде, сонымен қоса, тәжірибеде кеңінен қолданылатын параклиникалық зерттеу әдістерінің интерпретациясын жүргізгенде (қанның, зәрдің, қақырықтың клиникалық зерттеуі; қанның биохимиялық зерттеуі; кеуде торы ағзаларының рентгенографиясы, ЭКГ, ЭхоКГ, құрсақ қуысы ағзаларының УДЗ-сы, өңештің, асқазанның, ішектің эндоскопиялық зерттеу әдістері) клиникалық ойлауды арттыру;
- ҚР ДСМ диагностика мен емдеудің клиникалық протоколдарын ескере отырып, дәлелді медицина принциптеріне сүйене отырып ішкі ағзалар ауруларын емдеу жоспарын құрған кезде клиникалық ойлауды арттыру.

3) Дәйектемелер құрастыру (дәйектемелер құрастыру және мәселелерді шешу):

- балалар ағзалары мен жүйелері аурулары кезінде клиникалық тексерудің негізгі әдістерін қолдану жайында жиналған материалдардан дәйектемелер құрастыру;
- балалар ауруларының шұғыл жағдайларында медициналық көмек көрсету қағидалары жайлы жеке қорытынды құрастыру.

4) Оқу дағдысы немесе оқуға қабілеті (әлеуметтік, этикалық және ғылыми көзқарастарды ескере отырып, пайымдаулар жасауға қажет ақпараттар жинауды және интерпретациялауды жүзеге асыру):

- оқитын материалдар мен дағдыларға жоғары ықылас пен зейін бөлу;
- оқуға және тәжірибелік сабақтарға жауапкершілікпен қарау, алып жатқан білімдерін жұмыста дұрыс қолдану.

5) Коммуникативтік дағдылар (ақпаратты, идеяларды, проблемаларды және шешімдерді мамандарға да, маман еместерге де жеткізе білу):

- клиникалық тәжірибе жағдайында науқаспен коммуникация принциптері туралы білімі, көзқарасы және біліктілігін көрсетеді.

Реквизитке дейінгі: балалар ауруларының пропедевтикасы.

Реквизиттен кейінгі: балалар хирургиясы негіздері.

Әдебиеттер:

1. Исаева, Л. А. Балалар аурулары. Т. 1: оқулық - Алматы : Эверо, 2015
2. Исаева, Л. А. Балалар аурулары. Т. 2: оқулық - Алматы : Эверо, 2015
3. Исаева, Л. А. Балалар аурулары. Т. 3: оқулық - Алматы : Эверо, 2015
4. Исаева, Л. А. Балалар аурулары. Т. 4: оқулық - Алматы : Эверо, 2015.
5. Миалл, Л. Көрнекті педиатрия оқу құралы М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 184 бет
6. Балалар аурулары : оқулық - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 бет

1. Кафедра: жұқпалы аурулар және дерматовенерология

2. Білім беру деңгейі: бакалавриат

3. Мамандығы: «Жалпы медицина»

4. Курс: 4

5. Элективтіпән атауы: АИТВ-инфекциясы

6. Кредит саны: 3 кредит

7. Мақсаты: АИТВ-инфекциясының ерте және ажыратпалы диагностикасы, клиникасы, емі мен профилактикасы аясында студенттердің тереңдетілген жүйелі теориялық білімді және мамандандырылған біліктілікті меңгеру.

7. Міндеттері:

- студенттерді АИТВ-инфекциясы диагностикасы және емдеуіндегі негізгі принциптерін үйрету;
- АИТВ-инфекциясының негізгі алдын-алу принциптерімен үйрету.

8. Пәнді таңдау негіздері:

Адам иммунтапшылығы вирусымен шақырылатын инфекциясы (АИТВ) – қоздырғыштың контакті механизмі арқылы жұғатын созылмалы жұқпалы ауру. Иммундық жүйенің меңдейтін зақымдауымен сипатталып, жүре дамыған иммунтапшылық синдромы (ЖИТС) дамиды және екіншілік зақымдану немесе жеделдеу энцефалиттен өлімге жалғасатын ауру. Қазіргі уақытта әлем АИТВ-инфекциясының пандемиясын басынан өткізуде. Барлық бес континентті бір мезгілде таңдайжүріп, тұрақты өсу тенденциясы жоғары инфекция медицина тарихында болмаған. Мамандардың есептеуі бойынша, қазір әлемде АИТВмен 50

млн. жуық адамдар залалданған. XX ғасырдың соңы мен ХХІ ғасырда олардың саны 10-20 есеге көбейді.

Студенттерге АИТВ-инфекциясының клиникалық-зертханалық диагностикасы, емі және алдын-алуын білуі қажет.

9.Оқыту нәтижелері (күзiреттiлiктерi)

Білімі (когнитивті сала)	Біліктері мен дағдылары (психомоторлы сала)	Тұлғалық және кәсіби күзiреттiлiгi (қарым- қатынас)
білуі тиіс: -жұқпалы патологиялы науқастарды қараудың ерекшеліктері. — АИТВ - инфекциясы этиологиясы, эпидемиологиясы, патогенезі. — АИТВ - инфекциясы клиникалық көрінісі, диагностикасы мен емдеу принциптері. — АИТВ - инфекциясының алдын-алу принциптері	істей білуі тиіс: — инфекциялық стационардағы инфекциялық науқаспен төсегіндегі жұмысының негізгі принциптерін, —пациентпен, оны күтушілермен , оның туыстарымен бірге жұмыс атқаратындарменен және басқа да медицина қызметкерлерімен максимальды сенімді қарым-қатынас орнату, — АИТВ -инфекциясы бар науқастарды қарау, — АИТВ -инфекциясының зертханалық және аспаптық диагностика әдістерін таңдау мен алынған мәліметтерді интерпретация жасау, — АИТВ –инфекциясын емдеуде қолданылатын антивирусты препараттар, емдеу жоспарын құру. •Игеруі тиіс: - АИТВ -инфекциясының клиникалық диагностикасын. — АИТВ -инфекциясында зертханалық анализдерін: жалпыклиникалық, биохимиялық қан анализі, протеинограмма, иммунограмма, коагулограмма, ИФА анализдері мен ПЦР-диагностикасын интерпретациялау; — АИТВ -инфекциясының емі;	жалпымәдени (ЖМ): абстрактылы ойлау, талдау, синтезі -жалпы кәсіби күзiреттiлiгi (ЖКК):адам ағзасындағы кәсіби мәселелерді шешу үшін морфофункционалдық, физиологиялық жағдайы және патологиялық процесстерді адам ағзасында шешуге қабілеттілігі ; - кәсіби күзiреттiлiгi(КК): науқастың шағымы, анамнез мәліметін , қарау нәтижелері, зертханалық, аспаптық, патолого-анатомиялық т.б зерттеулерінің мәліметін жинауға дайындық, жағдайын немесе ауру дәлелдерінің бар жоғын анықтау мақсатында мәлімет жинауға дайындау, әртүрлі нозологиялық формадағы науқастарды анықтау тәсіліне қабілеттілігі.

	— АИТВ -инфекциясының алдын-алу іс-шараларын жүргізуді игеру	
--	--	--

11. Әдебиеттер:

1. Dr. M. Estee Torok, Dr. Ed Moran, Dr. Fiona J. Cooke. Oxford Handbook of Infectious Diseases and Microbiology. 2017
2. Абуова Г.Н. Жұқпалы аурулардың синдромдық дифференциялық диагнозы : оқулық -Шымкент , 2017.-500 экз.
3. Абуова Г.Н. Жұқпалы аурулардан дәрістер жинағы : оқу құралы -Шымкент, 2017.-300экз.
4. Инфекционные болезни. Эпидемиология: учебник / Н. И. Брико, В. И. Покровский. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 368 с.: ил.
5. Инфекционные болезни. Учебник [Н.Д. Ющук](#), [Г.Н. Кареткина](#), [Л. И. Мельникова](#); Издательство, [Гэотар-Медиа](#), 2015 г.; 512 страниц
6. Электронная библиотечная система «Консультант студента» Электронная библиотека медицинского вуза: [Электронный ресурс]. – М.: Издательская группа «ГЭОТАР-Медиа», 2015. – Режим доступа: <http://www.studmedlib.ru> – карты индивидуального доступа.
7. Электронная библиотечная система «Национальный цифровой ресурс «Руконт» /ИТС «Контекстум» [Электронный ресурс]. – М.: Консорциум «Контекстум»,2015. – Режим доступа:<http://www.rucont.ru> через IP-адрес академии.
8. Справочная правовая система Консультант Плюс [Электронный ресурс] / ООО «Компания ЛАД-ДВА». – М., 2015. – Режим доступа: <http://www.consultant.ru> через IP-адрес академии.
9. Электронная правовая система для Специалистов в области медицины и здравоохранения «Медицина и здравоохранение» / ИСС «Кодекс» [Электронный ресурс]. – СПб.: Консорциум «Кодекс», 2015. – Режим доступа: сетевой офисный вариант по IP-адресу академии.
10. Консультант врача. Электронная медицинская библиотека [Электронный ресурс]/ООО ГК «ГЭОТАР». – М., 2015. – Режим доступа: <http://www.rosmedlib.ru> в Научной библиотеке КемГМА – через IP-адрес академии.
11. Амиреев С.А. Стандарты и алгоритмы мероприятий при инфекционных болезнях 1-2 том: практическое руководство. –Эверо, 2014.
12. Абуова, Г. Н. Тырысқак [Электронный ресурс] : оқуқұралы. - Электрон. текстовые дан. (416 Кб). - Шымкент : Б. ж., 2008. - эл. опт.диск (CD-ROM).
13. Абуова Г.Н. «Оба» (оқу құрал). – Шымкент. – 2010. 43б., утверждено РЦИТ МОН, протокол №2 от 22.02.2010г. Тираж 200 экз.
14. Абуова Г.Н., Нурмашева А.А. «Конго-Крымская геморрагическая лихорадка (клиника, диагностика, лечение, организация медицинской помощи)» (учебное пособие). – Шымкент. – 2013. 72с., утверждено РЦИТ МОН, протокол №4 от 21.05.2013г. Тираж 200 экз.
15. Дүйсенова, А. Қ. **Жұқпалы аурулар** оқу құралы /- Алматы : Эверо, 2014.-220 экз.

16. [В.А.Казанцев, А.П.Казанцев](#). Дифференциальная диагностика инфекционных болезней. Руководство для врачей; Издательство; 496 страниц, [Медицинское Информационное Агентство \(МИА\)](#), 2013 г
17. [В.И.Лучшев, С.Н.Жаров, В.В.Никифоров](#). Атлас инфекционных болезней,
18. Учебник: Travel and Tropical Medicine Manual / Jong E. C. [ed. by], Sanford Ch.; Saunders / Elsevier
19. [Дүйсенова, А. К.](#) Бруцеллез: жоғары медициналық оқу орындарының студенттері мен дәрігер-интерндерге арналған оқу құралы. - Алматы : [б. и.], 2011. - 100 б.
20. Санитарные правила, санитарные правила и нормы.

1. Кафедра – Педиатрия 1
2. Дайындық деңгейі - бакалавр
3. Білім бағдарламасының атауы: 6В10101 - «Жалпы медицина»
4. Курс – 4, кредиттер саны – 10, сағаттар саны – 300.
5. Элективті дисциплина атауы – Балалар хирургиясы

Мақсаты: Балалардың хирургиялық ауруларды дер кезінде анықтап, диагноз қойып мамандандырылған медициналық көмек көрсете біле алатын білікті маман дайындау.

Дисциплина мазмұны:

Балалар хирургиясы – бұл пән бакалавриаттың «Жалпы медицина» мамандығы бойынша білім беру бағдарламасының пәні болып табылады. Өз бетінше бөлім ретінде Қазақстанның емдеу мекемелерінде бала хирургиясының қызметін зерттеп үйретеді, отандық ғалымдардың (Ормантаев К.С., Ерекешев А.Е., Карабеков А.К. және т.б.). еңбектерімен таныстырады. «Балалар хирургиясы» пәнін оқу барысында студент өз бетімен жұмыс жасағанды, әртүрлі жастағы әсіресе жаңа туған және ерте жастағы балаларға қажетті алғашқы көмек көрсетуге және балалық шақта жиі кездесетін хирургиялық аурулардың клиникасының ерекшеліктермен және заманауи емдеу әдістермен таныстырады.

Сондықтан білім алушы студент, баланың организмнің физиологиясы мен патологиясы саласындағы жеткілікті теориялық білімді алуға, диагностиканың негізгі қағидаларын, хирургиялық аурулардың алдын алу және емдеу әдістерін біліп, медициналық-профилактикалық мекемелерде өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын меңгеру керек.

Дисциплина міндеттері:

- этика және деонтология принциптерін сақтай отырып, дені сау және науқас баламен, оның ата-аналарымен қарым-қатынас жасай білу;
- баланың денсаулығы мен дамуы туралы анамнестикалық деректерді жинау, бағалау және талдау;
- кеуде, құрсақ қуысы ағзаларының, сүйек-буын және қантамыр жүйесінің балаларда кездесетін хирургиялық ауруларымен сырқаттанған науқастарды тексеру және емдеу бойынша білімін, коммуникативті және практикалық машықтарын жетілдіру;
- балаларда кездесетін хирургиялық ауруларды тексерудің қазіргі зертханалық, инвазивті және инвазивті емес әдістеріне талдау жасауда білімі мен машықтарын жетілдіру;
- балалар хирургиялық ауруларды емдеудің қазіргі инновациялық әдістерін үйрету;
- ағымдағы дәрігерлік медициналық құжаттамаларын жүргізуге үйрету;
- курация жасайтын науқастар арасында санитариялық-ағарту жұмыстарын және саламатты өмір салтын қалыптастыру шараларын өткізуге қатыстыру
- студенттердің ғылыми әдебиеттерді талдау қабілетін қалыптастыру, педиатрия саласындағы нормативтік құжаттарды қолдану, қазіргі ғылыми мәселелер бойынша рефераттар дайындау;

Негіздеме:

Педиатриялық мамандықтың ерекшелігі-балалар мен жұқпалы аурулардың әртүрлілігі туралы ғана емес, сонымен қатар балалардың хирургиялық аурулары, даму ақаулары, онкология, травматология және олардың әртүрлі жас кезеңдеріндегі ерекшеліктері туралы кең білім алу қажеттілігі. Науқас баласы бар ата-аналар, ең алдымен, педиатрға жүгінеді және бастапқы диагноз қаншалықты тез және дұрыс қойылғанына және медициналық тактика анықталғанына, көбінесе баланың өмірі байланысты болады. Дәрігер жиі кездесетін хирургиялық аурулардың негізгі белгілері мен клиникалық көріністерін біліп қана қоймай, сонымен қатар толық тексеруден өтіп, дұрыс диагноз қойып, хирургиялық тактиканы анықтай алуы керек

Оқыту нәтижелері (құзыреттер)**1) Білім мен түсінік:**

- балалар ағзасының негізгі ерекшеліктері мен заңдылықтары;
- Балалар хирургиялық практикадағы медициналық әдеби, электрондық ақпараттық ресурстардың негізгі көздері;
- балалар хирургиясында этикалық және деонтологиялық принциптер, дәрігердің этикалық емес мінез-құлқының салдары;
- балалар хирургиясындағы медициналық құжаттардың тізбесі;
- балалардың денсаулығын сақтауға және нығайтуға бағытталған іс-шаралар кешені, аурулардың пайда болуы мен таралуының алдын алу шаралары, балалардың денсаулығына сыртқы орта факторларының зиянды әсерінің себептері мен жағдайлары;
- дені сау балалар мен созылмалы аурулары бар балаларды профилактикалық медициналық тексеріп-қарауды, диспансерлеуді және диспансерлік бақылауды жүргізу принциптері;
- өсіп келе жатқан баланың қалыптасуына әсер ететін қауіп факторлары, салауатты өмір салты дағдылары.

2) Білімі мен түсінігін қолдану:

- балалар хирургиясында жиі кездесетін патологияны сауатты талдау және өз бетінше бағалау, алынған ақпаратты түсіндіру;
- қазіргі заманғы технологияларды-библиографиялық және ақпараттық технологияларды пайдалана отырып, стандартты есептерді шешу үшін қажетті медициналық ақпаратты табу, оқу, ғылыми және анықтамалық әдебиеттермен өз бетінше жұмыс істеу;
- балалар хирургиясында этикалық және деонтологиялық ұстанымдарды қолдану;
- балалар хирургиясы практикада, стационарда және амбулаториялық жұмыста медициналық құжаттарды ресімдеу;
- балалардың денсаулығын сақтау мен нығайтуға бағытталған іс-шаралар кешенін жүзеге асыру, аурулардың пайда болуы мен таралуының алдын алу, хирургиялық аурулардың ерте диагностикасын жүзеге асыру, олардың пайда болуы мен дамуының себептерін анықтау, балалардың денсаулығына олардың мекендеу ортасы факторларының зиянды әсерін жоюға бағытталған іс-шараларды жүзеге асыру;
- дені сау балаларды профилактикалық диспансерлеу және созылмалы аурулары бар балаларды диспансерлеу кезінде тексеруді жоспарлау;
- балаға жағымсыз әсер ету факторларын анықтау, балалар мен олардың ата-аналары арасында ағарту жұмыстарын жүзеге асыру.

3) Оқу дағдысы немесе оқуға қабілеті:

- баламен және оның ата-аналарымен қарым-қатынаста өзіндік көзқарасты баяндау, талдау және логикалық ойлау, көпшілік алдында сөйлеу дағдысы;

- заманауи ақпараттық ресурстарды, медициналық-биологиялық терминологияны қолдану дағдысы;
- баламен, ата-аналармен және оның туыстарымен қарым-қатынас кезінде коммуникация, этикалық нормалар дағдысы;
- педиатриялық практикада медициналық құжаттарды жүргізу дағдысы;
- балалардың денсаулығын сақтауға және нығайтуға бағытталған және салауатты өмір салтын қалыптастыруды қамтитын іс-шаралар кешені;
- медициналық тексерулердің нәтижелерін талдау және түсіндіру, дені сау балалар мен хирургиялық аурулары бар балаларды диспансерлік бақылауды диспансерлеу;
- балалар мен ата-аналар арасында салауатты өмір салты мен ағартушылық жұмыс дағдылары.

Пререквизит: Балалар аурулары.

Постреквизит: Хирургиялық аурулар, балалар хирургиясы.

Әдебиет:

Қазақ тілінде негізгі:

- 1) Дюсембаев А.А., Ормантаев К.С. Балалар хирургиясы. Алматы 2008
- 2) Тұрсынов Қ. Балалардың хирургиялық іріңді қабыну аурулары: оқулық. – Алматы 2011
- 3) Тұрсынов Қ. Нәрестелер хирургиясы: оқулық. – Алматы 2011

Қосымша:

- 1) Карабеков А.Қ. Клиника, диагностика и лечение врожденного вывиха бедра у детей. Учебное пособие.- Шымкент. 2000
- 2) Детская оперативная хирургия: практ. рук./ под ред. Тихомировой В.Д.. Спб.: Информ. Изд. Агентство «Лик», 2001
- 3) Немилова Т.К. Пороки развития пищеварительного тракта у новорожденных СПб 2002
- 4) Детская анестезиология и реаниматология: учеб. Под редакцией В.А. Михельсона, В.А. Гребенникова.-2-е издание, переработанное и доп.- М.: Медицина, 2001.

1. «Микробиология, вирусология және иммунология» кафедрасы

2. Білім беру деңгейі: Бакалавриат

3. Білім беру бағдарламасы: 6B10101 «Жалпы медицина», 6B10102 «Педиатрия».

4. Курс: 4

5. Элективті пәннің атауы: «Клиникалық микробиология»

6. Кредит саны: 5

7.Мақсаты: студенттерге адам патологиясындағы микроорганизмдер, иммунитеттің және қалыпты микрофлораның маңызы организм, сонымен қатар туындаған ауруларды диагностикалау бойынша практикалық дағдыларды алу оппортунистік микроорганизмдер.

8.Мазмұны: Клиникалық микробиология. Клиникалық микробиологиядағы бактериологиялық зерттеу әдістерін реттейтін нормативтік құжаттар. Заманауи клиникалық зерттеу әдістері микробиология, даму болашағы. Қазіргі заманғы жабдықтардың ерекшеліктері денсаулық сақтау мекемелеріндегі микробиологиялық зертхана. Оппортунистік микроорганизмдер тудыратын инфекциялардың зертханалық диагностикасы

9.Міндеттері:

- студенттердің клиникалық микробиология саласындағы білімді игеруі.
- оппортунистік микробтардың биологиялық мәні туралы білім алу;
- оппортунистік микробтардың және классикалықтың айрықша белгілері туралы білім алу, инфекциялардың дамуындағы патогендер;
- студенттерге оппортунистік патогендердің эпидемиологиясының ерекшеліктерін үйрету,
- оппортунистік диагностикадағы белгілі бір микробиологиялық әдістердің маңызы

оның шығу тегіне және қоздырғыштың биологиялық қасиеттеріне байланысты инфекция;
- студенттердің клиникалық материалдарды жинау және тасымалдау дағдыларын қалыптастыру;
- студенттердің аурушандықтың алдын алуға деген уәжді көзқарасын қалыптастыру; профилактикалық және эпидемияға қарсы жүргізетін санитарлық-ағарту жұмыстары іс-шаралар, медициналық ойлау негіздері, медициналық этика, корпоративтік мәдениет, ғылыми және мәдени ой-өрістерін кеңейту;

10. Оқыту нәтижелері:

Біледі және түсінеді:

- клиникалық микробиологияның негізгі түсініктері.
- клиникалық микробиологияның мақсаты, міндеттері және принциптері.
- шартты патогенді микроорганизмдердің жіктелу принциптері.
- клиникалық микробиологияда микробиологиялық зерттеулер жүргізу әдістері.
- микробиологиялық зерттеулердің нәтижелерін бағалаудың негізгі принциптері;
- науқастың биологиялық материалына және клиникалық диагностикасына байланысты микробиологиялық зерттеулер жүргізу әдістері
- микроорганизмдердің адам денсаулығына әсері және олардың патологиялық процестеріне қатысуы;
- микробиологиялық зерттеу әдістерін таңдау принциптері.
- микробиологиялық зерттеулер жүргізуге қажетті жабдықтардың тізімі,
- зертханалық жабдықтармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелерін білу;
- микробиологиялық зерттеулер үшін қолданылатын зертханалық жабдықтардың жұмыс принциптері.
- микробиологиялық зерттеулер жүргізу үшін әр түрлі зертханалық жабдықтарды қолдану кезіндегі диагностикалық маңызы.
- әртүрлі биологиялық материалдарды микробиологиялық зерттеуге арналған зертханалық жабдықты қолдана отырып зерттеу жүргізу алгоритмдері.
- адам ағзасының норма мен патологиядағы микрофлорасы және оның әсеріне организмнің мүмкін реакциялары
- оппортунистік инфекциялардың даму қаупін азайтуға бағытталған алдын-алу шараларын жүргізу алгоритмдері
- әр түрлі микробиологиялық зерттеулерде алынған нәтижелерді бағалау принциптері микроорганизмдерге әсер ететін құралдарды таңдау мақсатында биологиялық материал.

Істей алады:

- әр түрлі биологиялық материалдарды зертханалық зерттеу әдістерін таңдау.
- әр түрлі клиникалық материалдарға зертханалық зерттеулер жүргізу алгоритмін құрастыру.
- әр түрлі биологиялық материалдардан оқшауланған микроорганизмдердің клиникалық маңыздылығын талдау.
- микробиологиялық зерттеулер жүргізуге қажетті негізгі зертханалық жабдықты пайдалану;
- биологиялық материалға байланысты зертханалық жабдықты таңдау.
- әр түрлі биологиялық материалдарға микробиологиялық зерттеулер жүргізуге арналған зертханалық жабдықты қолдану арқылы алынған мәліметтерді талдау.
- анықталған микрофлораның маңыздылығы туралы қорытынды жасау және оны бағалаудың қосымша зерттеу әдістерін анықтау.
- адам ағзасының микрофлорасының денсаулыққа қолайсыз әсерін бағалау.
- микробиологиялық зерттеулер кезінде алынған нәтижелерді және олардың адам денсаулығына әсерін талдау.
- антибиотиктердің нәтижелерін бағалау және табиғиға байланысты өзгерістер енгізу антибиотикке төзімділік.

11.Пререквизиттер: физиология, микробиология және иммунология,гигиена және эпидемиология.

12.Постреквизиттер: Дезинфекциялық іс негіздерімен эпидемиология, жұқпалы аурулар, балалардағы жұқпалы аурулар, хирургиялық аурулар негіздері, балалар хирургиясы.

13.Әдебиеттер тізімі:

Орыс тілінде:

Негізгі:

4. Микробиология: учебник / под ред. В. В. Зверева, М. Н. Бойченко. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 608 с. : ил.

5. Микробиология, вирусология: руководство к практическим занятиям: учебное пособие / под ред. В. В. Зверева. - ; Мин. образования и науки РФ. Рекомендовано ГБОУ ДПО "Российская мед. акад. последипломного образования" Мин. здравоохранения РФ. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 360 с.

6. Сейтханова Б.Т. Учебное пособие к лабораторным занятиям по частной микробиологии (кишечные инфекции): учеб. Пособие. – Шымкент, 2012 г

Қазақ тілінде:

Негізгі:

5. Жеке микробиология. 1 бөлім. Медициналық бактериология : оқу құралы / Ғ. Т. Алимжанова [ж/б.]. - Алматы : Эверо, 2016. - 380 бет. с.

6. Жеке микробиология. 2 бөлім. Медициналық протозоология, микология және вирусология : оқу құралы / Ғ. Т. Алимжанова [ж/б.]. - Алматы : Эверо, 2016. - 272 бет. с.

7. Медициналық микробиология, вирусология және иммунология : оқулық. 2 томдық. 1 том / қазақ тіліне ауд. Қ. Құдайбергенұлы ; ред. В. В. Зверев. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 416бет с.

8. Медициналық микробиология, вирусология және иммунология: оқулық. 2 томдық. 2 том / қаз. тіл. ауд. Қ. Құдайбергенұлы. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 480 бет. с.

Қосымша:

2. Микробиология, вирусология: руководство к практическим занятиям : учебное пособие / под ред. В. В. Зверева. - ; Мин. образования и науки РФ. Рекомендовано ГБОУ ДПО "Российская мед. акад. последипломного образования" Мин. здравоохранения РФ. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 360 с.

Ағылшын тілінде:

1.Murray P. R., Rosenthal K. S., Pfaller M. A.Medical Microbiology. - Mosby, 2015

2. W. Levinson McGraw-Hill. Review of Medical Microbiology and Immunology, 2014

Электронды ресурстар:

2. Алимжанова, Ғ. Т. Жеке микробиология. 1-2 бөлім [Электронный ресурс] : оқу құралы / Ғ. Т. Алимжанова. - Электрон. текстовые дан. (60.9Мб). - Алматы : Эверо, 2016. - 380 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).

Электронды база.

Электронды кітапхана

<http://lib.ukma.kz>

Электронды каталог

- ішкі пайдаланушылар үшін

<http://10.10.202.52>

- сыртқы пайдаланушылар үшін

<http://89.218.155.74>

Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхана

<http://rmebrk.kz/>

«Студент кеңесшісі» Медициналық ЖОО электронды кітапханасы

<http://www.studmedlib.ru>

«Параграф» ақпараттық жүйе «Медицина» бөлімі

<https://online.zakon.kz/Medicine>

«Заң» құқықтық ақпараттың электронды дереккөзі

<https://zan.kz>

Ғылыми электрондық кітапхана

<https://elibrary.ru/>

«BooksMed» электронды кітапханасы

<http://www.booksmed.com>

«Web of science» (Thomson Reuters)

<http://apps.webofknowledge.com>

1. **Кафедра:** жұқпалы аурулар және дерматовенерология
2. **Білім беру деңгейі:** бакалавриат
3. **Мамандығы:** «Жалпы медицина»
4. **Курс:** 4
5. **Элективті пән атауы:** Тропикалық аурулар
6. **Кредит саны:** 2 кредит
7. **Мақсаты:** студенттердің тереңдетілген жүйелік теоретикалық білімдерін және кәсіби қабілеттерін және ажыратпалы диагностикасын, клиникалық көрінісін, емдеу және алдын-алуды игеруі.

8. Міндеттері:

Студенттердің біліктілігін қалыптастыру: заманауи кезеңдегі тропикалық жұқпалы аурулардың эпидемиологиясын, этиологиясын, патогенезін, клиникалық көріністерін, ерекшелігін зерттеу.

Студенттер жасай алуы тиіс: тропикалық ауруларды ерте анықтау алгоритмі және ажыратпалы диагностикасы, жедел медициналық көмекті жүргізу және емдеу қабілеті. Тропикалық ауруларға қатысты және санитарлы-эпидемиологияға қарсы алдын алу шараларын ұйымдастыру.

Аналитикалық жұмыс қабілетін қалыптастыру: тропикалық аурулармен жұмыс жасау мәселелері бойынша ғылыми зерттеулер жүргізу кезінде дәлелді медицинаға негізделген заманауи, ғылыми мәліметтерді қолдану.

9. Пәнді таңдау негіздері:

Азия, Африка және Латын Америкасымен саяси, экономикалық және мәдени байланыстарының қарқыны мен кеңеюіне байланысты ҚР азаматтары сол елдердің аумағында жиі қонақтайтын болды. Сонымен қатар осы мемлекеттерде қоғамдық денсаулық сақтау саласы үшін қауіпті болып табылатын жұқпалы және паразитарлы аурулар кең таралған. Жыл сайын қазақстан азаматтарының арасында тропикалық ауруларды әкелетін - туристтер, коммерсанттар, шет елде орналасқан мекеме қызметкерлері, сот және ұшақ экипаждары, келісіммен жұмыс істейтін мамандар есебінен өсуде. Жыл сайын әлемде сары қызба, тропикалық безгек, геморрагиялық қызба ауруларын әкелінген себебінен өлім жағдайлары тіркеледі. Соған байланысты тропикалық инфекцияларды зерттеудің өзектілігі әлемде аурушандық деңгейінің жоғары болуы, халықтың миграциясы, мүмкін болатын асқынуларының ауыр ағымы мен летальды жағдайы болып табылады.

9. Оқыту нәтижелері (құзыреттіліктері)

10.

Білімі (когнитивтік сала)	Біліктілігі мен дағылары (психомоторлық сала)	Жеке тұлғалық және кәсіби құзыреттіліктері (қатынастар)
------------------------------	--	--

• Білу тиіс: -тропикалық аурулардың алдын алу және эпидемиологиясы бойынша нормативті, құқықтық және заңнамалық құжаттар. -тропикалық аурулар кезінде көмекті ұйымдастыру принциптері. -тропикалық аурулардың этиологиясы, эпидемиология, патогенез, клиникалық көрінісі және жіктелуі - тропикалық аурулар кезінде асқынуларға тән сипаттар мен шұғыл жағдайлардың клиникасы. -Тропикалық жұқпалы аурулардың арнайы және арнайы емес заманауи әдістер. -тропикалық аурулар кезінде негізгі емдеу принциптері (этиотропты, патогенетикалық, симптоматикалық терапия) -тропикалық жұқпалы аурулар ошағында эпидемияға қарсы шаралар және алдын -алу принциптері.	• Жасай білу қажет: -тропикалық жұқпалы аурулары бар науқасты қойылған талаптарға сай зерттеу -тропикалық жұқпалы ауруларға тән симптом мен синдромдардың ажыратпалы диагностикада маңыздылығын бағалау -Қажетті лабораторлы және инструменталды зерттеу жоспарын құру, науқастан патологиялық материалдарды алу. - Лабораторлы және инструменталды зерттеу нәтижелерін интерпретациялау; -тропикалық жұқпалы аурулар бар науқастарға шұғыл көмек көрсету және емдеу, олардың этиологиясы, аурудың ағымына және патологиялық жағдайына сай реабилитация жүргізу. -ХАЖ-10 талаптарына сай диагноз қою. • Меңгеру: -тропикалық жұқпалы аурулардың ерте анықтау алгоритмі және ажыратпалы диагностикасын жүргізу. -Серологиялық, молекулярлы-биологиялық, бактериологиялық, иммунологиялық зерттеулердің кәтижелерін бағалау. -тропикалық жұқпалы аурулар кезінде шұғыл медициналық көмек көрсету және емдеу. -тропикалық жұқпалы ауруларға байланысты	Жалпы мәдени (ЖМ): Абстрактілі ойлау қабілеті, анализ, синтез (ЖМ-1); -Жалпы кәсіптік құзыреттілік (ЖКҚ): Адам ағзасындағы кәсіби тапсырма шешудегі морфофункциональды, физиологиялық жағдайы және патологиялық процесстерді бағалау қабілеті (ЖКҚ-9) Кәсіби құзыреттілік (КҚ): Науқастан шағым, талдау, анамнез мәліметтері, қарау, лабораторлы-инструментальді зерттеу нәтижелері, патолого-анатомиялық және науқастың жағдайын тану немесе аурудың бар немесе жоқтығын анықтау мақсатында жүргізілетін басқа зерттеулерді жинауға, әр түрлі нозологиялық аурулары бар науқастарды жүргізуді анықтай алуға дайындық.
---	--	---

	ұйымдастыру және санитарлы-эпидемиологиялық алдын алу шаралары	
--	--	--

10. Әдебиет:

21. Dr. M. Estee Torok, Dr. Ed Moran, Dr. Fiona J. Cooke. Oxford Handbook of Infectious Diseases and Microbiology. 2017
22. Абуова Г.Н. Жукпалы аурулардың синдромдық дифференциялық диагнозы : оқулық -Шымкент , 2017.-500 экз.
23. Абуова Г.Н. Жукпалы аурулардан дәрістер жинағы : оқу құралы -Шымкент, 2017.-300экз.
24. Инфекционные болезни. Эпидемиология: учебник / Н. И. Брико, В. И. Покровский. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 368 с.: ил.
25. Инфекционные болезни. Учебник [Н.Д. Ющук](#), [Г.Н. Кареткина](#), [Л. И. Мельникова](#); Издательство, [Гэотар-Медиа](#), 2015 г.; 512 страниц
26. Электронная библиотечная система «Консультант студента» Электронная библиотека медицинского вуза: [Электронный ресурс]. – М.: Издательская группа «ГЭОТАР-Медиа», 2015. – Режим доступа: <http://www.studmedlib.ru> – карты индивидуального доступа.
27. Электронная библиотечная система «Национальный цифровой ресурс «Рукопонт» /ИТС «Контекстум» [Электронный ресурс]. – М.: Консорциум «Контекстум»,2015. – Режим доступа:<http://www.rucont.ru> через IP-адрес академии.
28. Справочная правовая система Консультант Плюс [Электронный ресурс] / ООО «Компания ЛАД-ДВА». – М., 2015. – Режим доступа: <http://www.consultant.ru> через IP-адрес академии.
29. Электронная правовая система для Специалистов в области медицины и здравоохранения «Медицина и здравоохранение» / ИСС «Кодекс» [Электронный ресурс]. – СПб.: Консорциум «Кодекс», 2015. – Режим доступа: сетевой офисный вариант по IP-адресу академии.
30. Консультант врача. Электронная медицинская библиотека [Электронный ресурс]/ООО ГК «ГЭОТАР». – М., 2015. – Режим доступа: <http://www.rosmedlib.ru> в Научной библиотеке КемГМА – через IP-адрес академии.
31. Амиреев С.А. Стандарты и алгоритмы мероприятий при инфекционных болезнях 1-2 том: практическое руководство. –Эверо, 2014.
32. Абуова, Г. Н. Тырысқақ [Электронный ресурс] : оқуқұралы. - Электрон. текстовые дан. (416 Кб). - Шымкент : Б. ж., 2008. - эл. опт.диск (CD-ROM).

33. Абуова Г.Н. «Оба» (оқу құрал). – Шымкент. – 2010. 43б., утверждено РЦИТ МОН, протокол №2 от 22.02.2010г. Тираж 200 экз.
34. Абуова Г.Н., Нурмашева А.А. «Конго-Крымская геморрагическая лихорадка (клиника, диагностика, лечение, организация медицинской помощи)» (учебное пособие). – Шымкент. – 2013. 72с., утверждено РЦИТ МОН, протокол №4 от 21.05.2013г. Тираж 200 экз.
35. Дүйсенова, А. Қ. **Жұқпалы аурулар** оқу құралы /- Алматы : Эверо, 2014.-220 экз.
36. [В.А.Казанцев](#), [А.П.Казанцев](#). Дифференциальная диагностика инфекционных болезней. Руководство для врачей; Издательство; 496 страниц, [Медицинское Информационное Агентство \(МИА\)](#), 2013 г
37. [В.И.Лучшев](#), [С.Н. Жаров](#), [В.В.Никифоров](#). Атлас инфекционных болезней,
38. Учебник: Travel and Tropical Medicine Manual / Jong E. C. [ed. by], Sanford Ch.; Saunders / Elsevier
39. [Дүйсенова, А. Қ.](#) Бруцеллез: жоғары медициналық оқу орындарының студенттері мен дәрігер-интерндерге арналған оқу құралы. - Алматы : [б. и.], 2011. - 100 б.
40. Дүйсенова, А.Қ. *Зоонозды инфекциялар: Оқу құралы*. Эверо, Алматы. (2009)
41. Санитарные правила, санитарные правила и нормы.

1. «Микробиология, вирусология және иммунология» кафедрасы

2. Білім беру деңгейі: Бакалавриат

3. Білім беру бағдарламасы: 6В10101 «Жалпы медицина», 6В10102 «Педиатрия».

4. Курс: 4

5. Элективті пәннің атауы: «Клиникалық микробиология»

6. Кредит саны: 5

7.Мақсаты: студенттерге адам патологиясындағы микроорганизмдер, иммунитеттің және қалыпты микрофлораның маңызы организм, сонымен қатар туындаған ауруларды диагностикалау бойынша практикалық дағдыларды алу оппортунистік микроорганизмдер.

8.Мазмұны: Клиникалық микробиология. Клиникалық микробиологиядағы бактериологиялық зерттеу әдістерін реттейтін нормативтік құжаттар. Заманауи клиникалық зерттеу әдістері микробиология, даму болашағы. Қазіргі заманғы жабдықтардың ерекшеліктері денсаулық сақтау мекемелеріндегі микробиологиялық зертхана. Оппортунистік микроорганизмдер тудыратын инфекциялардың зертханалық диагностикасы

9.Міндеттері:

- студенттердің клиникалық микробиология саласындағы білімді игеруі.
- оппортунистік микробтардың биологиялық мәні туралы білім алу;
- оппортунистік микробтардың және классикалықтың айрықша белгілері туралы білім алу, инфекциялардың дамуындағы патогендер;
- студенттерге оппортунистік патогендердің эпидемиологиясының ерекшеліктерін үйрету,
- оппортунистік диагностикадағы белгілі бір микробиологиялық әдістердің маңызы оның шығу тегіне және қоздырғыштың биологиялық қасиеттеріне байланысты инфекция;
- студенттердің клиникалық материалдарды жинау және тасымалдау дағдыларын қалыптастыру;
- студенттердің аурушандықтың алдын алуға деген уәжді көзқарасын қалыптастыру; профилактикалық және эпидемияға қарсы жүргізетін санитарлық-ағарту жұмыстары іс-шаралар, медициналық ойлау негіздері, медициналық этика, корпоративтік мәдениет, ғылыми және мәдени ой-өрістерін кеңейту;

10.Оқыту нәтижелері:

Біледі және түсінеді:

- клиникалық микробиологияның негізгі түсініктері.
 - клиникалық микробиологияның мақсаты, міндеттері және принциптері.
 - шартты патогенді микроорганизмдердің жіктелу принциптері.
 - клиникалық микробиологияда микробиологиялық зерттеулер жүргізу әдістері.
 - микробиологиялық зерттеулердің нәтижелерін бағалаудың негізгі принциптері;
 - науқастың биологиялық материалына және клиникалық диагностикасына байланысты микробиологиялық зерттеулер жүргізу әдістері
 - микроорганизмдердің адам денсаулығына әсері және олардың патологиялық процестеріне қатысуы;
 - микробиологиялық зерттеу әдістерін таңдау принциптері.
 - микробиологиялық зерттеулер жүргізуге қажетті жабдықтардың тізімі,
 - зертханалық жабдықтармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік ережелерін білу;
 - микробиологиялық зерттеулер үшін қолданылатын зертханалық жабдықтардың жұмыс принциптері.
 - микробиологиялық зерттеулер жүргізу үшін әр түрлі зертханалық жабдықтарды қолдану кезіндегі диагностикалық маңызы.
 - әртүрлі биологиялық материалдарды микробиологиялық зерттеуге арналған зертханалық жабдықты қолдана отырып зерттеу жүргізу алгоритмдері.
 - адам ағзасының норма мен патологиядағы микрофлорасы және оның әсеріне организмнің мүмкін реакциялары
 - оппортунистік инфекциялардың даму қаупін азайтуға бағытталған алдын-алу шараларын жүргізу алгоритмдері
 - әр түрлі микробиологиялық зерттеулерде алынған нәтижелерді бағалау принциптері
- микроорганизмдерге әсер ететін құралдарды таңдау мақсатында биологиялық материал.

Істей алады:

- әр түрлі биологиялық материалдарды зертханалық зерттеу әдістерін таңдау.
- әр түрлі клиникалық материалдарға зертханалық зерттеулер жүргізу алгоритмін құрастыру.
- әр түрлі биологиялық материалдардан оқшауланған микроорганизмдердің клиникалық маңыздылығын талдау.
- микробиологиялық зерттеулер жүргізуге қажетті негізгі зертханалық жабдықты пайдалану;
- биологиялық материалға байланысты зертханалық жабдықты таңдау.
- әр түрлі биологиялық материалдарға микробиологиялық зерттеулер жүргізуге арналған зертханалық жабдықты қолдану арқылы алынған мәліметтерді талдау.
- анықталған микрофлораның маңыздылығы туралы қорытынды жасау және оны бағалаудың қосымша зерттеу әдістерін анықтау.
- адам ағзасының микрофлорасының денсаулыққа қолайсыз әсерін бағалау.
- микробиологиялық зерттеулер кезінде алынған нәтижелерді және олардың адам денсаулығына әсерін талдау.
- антибиотиктердің нәтижелерін бағалау және табиғиға байланысты өзгерістер енгізу антибиотикке төзімділік.

11.Пререквизиттер: физиология, микробиология және иммунология,гигиена және эпидемиология.

12.Постреквизиттер: Дезинфекциялық іс негіздерімен эпидемиология, жұқпалы аурулар, балалардағы жұқпалы аурулар, хирургиялық аурулар негіздері, балалар хирургиясы.

13.Әдебиеттер тізімі:**Орыс тілінде:****Негізгі:**

7. Микробиология: учебник / под ред. В. В. Зверева, М. Н. Бойченко. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 608 с. : ил.

8. Микробиология, вирусология: руководство к практическим занятиям: учебное пособие / под ред. В. В. Зверева. - ; Мин. образования и науки РФ. Рекомендовано ГБОУ ДПО "Российская мед. акад. последипломного образования" Мин. здравоохранения РФ. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 360 с.

9. Сейтханова Б.Т. Учебное пособие к лабораторным занятиям по частной микробиологии (кишечные инфекции): учеб. Пособие. – Шымкент, 2012 г

Қазақ тілінде:

Негізгі:

9. Жеке микробиология. 1 бөлім. Медициналық бактериология : оқу құралы / Ғ. Т. Алимжанова [ж/б.]. - Алматы : Эверо, 2016. - 380 бет. с.

10. Жеке микробиология. 2 бөлім. Медициналық протозоология, микология және вирусология : оқу құралы / Ғ. Т. Алимжанова [ж/б.]. - Алматы : Эверо, 2016. - 272 бет. с.

11. Медициналық микробиология, вирусология және иммунология : оқулық. 2 томдық. 1 том / қазақ тіліне ауд. Қ. Құдайбергенұлы ; ред. В. В. Зверев. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 416бет с.

12. Медициналық микробиология, вирусология және иммунология: оқулық. 2 томдық. 2 том / қаз. тіл. ауд. Қ. Құдайбергенұлы. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 480 бет. с.

Қосымша:

3. Микробиология, вирусология: руководство к практическим занятиям : учебное пособие / под ред. В. В. Зверева. - ; Мин. образования и науки РФ. Рекомендовано ГБОУ ДПО "Российская мед. акад. последипломного образования" Мин. здравоохранения РФ. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 360 с.

Ағылшын тілінде:

1.Murray P. R., Rosenthal K. S., Pfaller M. A.Medical Microbiology. - Mosby, 2015

2. W. Levinson McGraw-Hill. Review of Medical Microbiology and Immunology, 2014

Электронды ресурстар:

3. Алимжанова, Ғ. Т. Жеке микробиология. 1-2 бөлім [Электронный ресурс] : оқу құралы / Ғ. Т. Алимжанова. - Электрон. текстовые дан. (60.9Мб). - Алматы : Эверо, 2016. - 380 бет. эл. опт. диск (CD-ROM).

Электронды база.

Электронды кітапхана

<http://lib.ukma.kz>

Электронды каталог

- ішкі пайдаланушылар үшін

<http://10.10.202.52>

- сыртқы пайдаланушылар үшін

<http://89.218.155.74>

Республикалық жоғары оқу орындары аралық электронды кітапхана

<http://rmebrk.kz/>

«Студент кеңесшісі» Медициналық ЖОО электронды кітапханасы

<http://www.studmedlib.ru>

«Параграф» ақпараттық жүйе «Медицина» бөлімі

<https://online.zakon.kz/Medicine>

«Заң» құқықтық ақпараттың электронды дереккөзі

<https://zan.kz>

Ғылыми электрондық кітапхана

<https://elibrary.ru/>

«BooksMed» электронды кітапханасы

<http://www.booksmed.com>

«Web of science» (Thomson Reuters)

<http://apps.webofknowledge.com>

«Science Direct» (Elsevier)

<https://www.sciencedirect.com>

«Scopus» (Elsevier)

www.scopus.com

PubMed

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>

1. Кафедра: жұқпалы аурулар және дерматовенерология

2. Білім беру деңгейі: бакалавриат

3. Мамандығы: «Жалпы медицина»

4. Курс: 4

5. Элективті пән атауы: ЖТД тәжірибесіндегі коронавирустық инфекция Covid-19

6. Кредит саны: 4

7. Мақсаты: студенттердің коронавирустық инфекция науқастарын жүргізу бойынша тереңдетілген жүйелі теориялық білімдерді және кәсіби дағдыларды меңгеруі. Аурудың ажырату диагностикасының әдістерін, диагностикалық критерийлерін меңгеруге үйрету.

8. Міндеттері:

Студенттердің біліктілігін қалыптастыру: ЖТД дәрігері тәжірибесіндегі коронавирустық инфекцияның Covid-19 этиологиялық, эпидемиологиялық, патогенетикалық, клиникалық көріністерінің ерекшеліктерін - оқып үйрену бағытында.

Студенттердің дағдыларын қалыптастыру: ЖТД тәжірибесіндегі коронавирустық инфекцияның Covid-19 ерте және ажыратпалы диагностикасының алгоритмін жүргізу дағдыларын меңгеру бағытында, науқастың тексеру жоспарын құру, клиникалық және праклиникалық тексеру нәтижелеріне талдау жасау, ауруханаға жатқызу көрсеткіштерін анықтау, анықталған нақты нозологиялық бірлік бойынша ем тағайындау, тіркелген коронавирустық инфекция Covid-19 науқасында еңбекке жарамсыздық дәрежелерін анықтау бағыттары бойынша. Коронавирустық инфекцияға қатысты санитарлық, эпидемияға қарсы, алдын алу шараларын ұйымдастыру бағыттары бойынша.

Аналитикалық жұмыс қабілетін қалыптастыру: коронавирустық инфекция Covid-19 мәселелері бойынша ғылыми зерттеулер жүргізу кезінде дәлелді медицина принциптеріне негізделген заманауи, ғылыми мәліметтерді қолдану.

9. Пәнді таңдау негіздері:

Коронавирусты инфекция Covid-19 коронавирустың SARS CoV-2 жаңа штампымен шақырылатын, аэрозольды-тамшылы және тұрмыстық-қатынастық механизмдермен берілетін жедел жұқпалы ауру. Патогенезі бойынша Covid-19 вирусымен, шектелген немесе жүйелі иммундық қабыну процестерімен, коагуляциялық каскадтың жоғары белсенділігімен, эндотелиопатия, гипоксиямен сипатталады, ал ол өз кезегінде микро және макротромбоздарға әкеледі. Симптомсыз түрлерінен бастап тамыр эндотелийлерінің, өкпе, асқазан-ішек, тракты, орталық және шеткі жүйке жүйелерінің зақымданулары мен асқынулардың (ЖТЖ, ЖРДС, ӨАТЭ, сепсис, шок, жалпы органдық жетіспеушілік синдромдары) даму қауіптері бар клиникалық өте айқын түрлерінде өтеді. Егде жастағы және қосалқы жүрек-тамыр, диабет, өкпенің созылмалы аурулары мен қатерлі ісіктері бар адамдарда коронавирус инфекциясы ауыр өтуге бейім.

Коронавирус бойынша ахуал адамдардың өмір салтына, елдің экономикасына, сыртқы ортамен қарым-қатынастарға елеулі әсерін тигізді. 21 ғасырдағы ең қатерлі пандемия қазірдің өзінде бірталай өмірлерді қиды және бүкіл әлемді жайлап алды. ЖТД-интерндері коронавирустық инфекцияның Covid-19 клиникасын, диагностикасын, емін және алдын алу шараларын меңгерулері тиіс

10. Оқыту нәтижелері (құзыреттіліктері)

Білімі (когнитивтік сала)	Біліктілігі мен дағылары (психомоторлық сала)	Жеке тұлғалық және кәсіби құзыреттіліктері (қатынастар)
• Білуі тиіс:	• Жасай білу қажет:	Жалпы мәдени (ЖМ):

-Covid-19 коронавирустық инфекцияның эпидемиологиясы мен алдын алуы бойынша нормативті құқықтық және заңнамалық құжаттарды -Covid-19 коронавирустық инфекциясы кезінде көмекті ұйымдастыру принциптерін. -Covid-19 коронавирустық инфекцияның этиологиясын, эпидемиологиясын, патогенезін, клиникалық көрінісін және жіктелуін -Covid-19 коронавирустық инфекциясы кезіндегі тәнасқынулар мен шұғыл жағдайлардың клиникасын. -Covid-19 коронавирустық инфекциясының заманауи арнамалы және бейарнамалы диагностикалық әдістерін. -Covid-19 коронавирустық инфекциясы кезіндегі негізгі емдеу принциптерін (этиотропты, патогенетикалық, симптоматикалық терапия) -Covid-19 коронавирустық инфекциясы ошағында эпидемияға қарсы шаралар мен алдын алу принциптерін.	-Covid-19 коронавирустық инфекциясы бар науқасты қойылған талаптарға сай зерттеуді -Covid-19 коронавирустық инфекциясына тән симптомдар мен синдромдардың ажыратпалы диагностикада маңыздылығын бағалауды -Қажетті лабораторлы және инструменталды зерттеу жоспарын құруды, науқастан патологиялық материалдарды алуды. Лабораторлы және инструменталды зерттеу нәтижелерін бағалай алуды -Covid-19 коронавирустық инфекциясы бар науқастарға шұғыл көмек көрсету және емдеу, олардың этиологиясы, аурудың ағымына және патологиялық жағдайына сай реабилитация жүргізу. -МКБ-10 талаптарына сай диагноз қоюды. • Меңгеру тиіс: -Covid-19 коронавирустық инфекцияны ерте анықтау алгоритмін және ажыратпалы диагностикасын жүргізуді. -Серологиялық, молекулярлы-биологиялық, бактериологиялық, иммунологиялық зерттеулердің нәтижелерін бағалауды. -Covid-19 коронавирустық инфекциясы кезінде шұғыл медициналық көмек көрсету және емдеуді. -Covid-19 коронавирустық инфекциясына байланысты санитарлық-эпидемияға қарсы және алдын алу шараларын ұйымдастыруды	Абстрактілі ойлау қабілеті, анализ, синтез (ЖМ-1); -Жалпы кәсіптік құзыреттілік (ЖКҚ): Адам ағзасындағы кәсіби тапсырма шешудегі морфофункциональды, физиологиялық жағдайы және патологиялық процесстерді бағалау қабілеті (ЖКҚ-9) Кәсіби құзыреттілік (КҚ): Науқастан шағым, талдау, анамнезмәліметтері, қарау, лабораторлы-инструментальді зерттеу нәтижелері, патолого-анатомиялық және науқастың жағдайын тану немесе аурудың бар немесе жоқтығын анықтау мақсатында жүргізілетін басқа зерттеулерді жинауға, әр түрлі нозологиялық аурулары бар науқастарды жүргізуді анықтай алуға дайындық
---	--	--

11. Әдебиет:

1. Клинический протокол (COVID-19) у беременных, рожениц и родильниц от «14» января 2021 года Протокол №126
2. Клинический протокол (COVID-19) у беременных, рожениц и родильниц от «01» апреля 2021 года Протокол №130
3. Клинический протокол (COVID-19) у беременных, рожениц и родильниц от «16» октября 2020 года Протокол №117
4. Жданов В.М., Вирусология/В.М.Жданов, С.Я.Гайдамович.-М.: Медицина, 2017.- 480 б.
5. Ильина Наталья Ивановна/ Грипп. Профилактика, диагностика, терапия/ М.: ГЭОТАР-Медиа, 2016. – 219 с.
6. Колата, Джина Грипп. В поисках смертельного вируса/Джина Колата. - М.: АСТ, 2018. - 896 с
7. Острые респираторные заболевания: этиология, клиника, диагностика, лечение, профилактика: учебное пособие для студентов V и VI курсов. /Мишина И.Е., Полятыкина Т.С., Орлова С.Н. Иваново : ГБОУ ВПО ИвГМА Минздравсоцразвития России, 2011.– 68с.

1. Кафедра: жұқпалы аурулар және дерматовенерология

2. Білім беру деңгейі: бакалавриат

3. Мамандығы: «Жалпы медицина»

4. Курс: 4

5. Элективті пән атауы: Аса қауіпті инфекциялар

6. Кредит саны: 3 кредит

7. Мақсаты: студенттердің аса қауіпті инфекциялар бойынша жүйеленген теорияларды және ерте профессионалдық шеберлікті және ажыратпалы диагностикасын, клиникалық көрінісін, емдеу және алдын-алуды игеруі.

8. Міндеттері:

Студенттердің біліктілігін қалыптастыру: заманауи кездегі аса қауіпті аурулардың

эпидемиологиясын, этиологиясын, патогенезін, клиникалық көріністерін, ерекшелігін зерттеу.

Студенттер жасай алуы тиіс: аса қауіпті ауруларды ерте анықтау алгоритмі және ажыратпалы диагностикасы, жедел медициналық көмекті жүргізу және емдеу қабілеті. Аса қауіпті ауруларға қатысты және санитарлы-эпидемиологияға қарсы алдын алу шараларын ұйымдастыру.

Аналитикалық жұмыс қабілетін қалыптастыру: аса қауіпті аурулармен жұмыс жасау мәселелері бойынша ғылыми зерттеулер жүргізу кезінде дәлелді медицинаға негізделген заманауи, ғылыми мәліметтерді қолдану.

9. Пәнді таңдау негіздері:

Аса қауіпті инфекциялар – қысқа уақытта үлкен көлемді жердегі халыққа таралатын, кенеттен және тез таралатын аса жұқпалы ауру. АҚИ ауыр клиникалық көрініспен жүреді және өлу қауіптілігі жоғары пайызды құрайды. Бұл жұқпалы аурулардың мәселесінің өзектілігі мына себептерге негізделген, олардың ішінде негізгісі:

- табиғи апат, техногенді апаттар, биологиялық терроризм актітері кезінде эпидемиологиялық сипаттағы шұғыл жағдайлардың туындау қаупінің өсуі;

- жақын және шалғайдағы шет елдерден қауіпті жұқпалы аурулардың кіруінің жиі қауіптілігі;
- қоздырғыштың ареалының кеңеюі және белсенуі ретінде туындаған жұқпалы аурулар табиғи ошағының эпидемиологиялық қабілеттілігінің сақталуы;
- жаңа және ескі нозологиялық түрлердің пайда болуы;
- полирезистентті және жоғары патогенді ауру қоздырғышының эволюциясы

10. Оқыту нәтижелері(құзыреттіліктері)

Білімі (когнитивтік сала)	Біліктілігі мен дағылары (психомоторлық сала)	Жеке тұлғалық және кәсіби құзыреттіліктері (қатынастар)
• Білу тиіс: -аса жұқпалы аурулардың алдын алу және эпидемиологиясы бойынша құқықтық және заңнамалық құжаттар. -АҚИ кезінде көмекті ұйымдастыру принциптері. -АҚИ этологиясы,эпидемиология,патогенез,клиникалық көрінісі және жіктелуі -АҚИ кезінде асқынуларға тән сипаттар мен шұғыл жағдайлардың клиникасы. -АҚИ арнайы және арнайы емес заманауи әдістер. -АҚИ кезінде негізгі емдеу принциптері(этиотропты,патогенетикалық,симптоматикалық терапия) -АҚИ ошағында эпидемияға қарсы шаралар және алдын - алу принциптері.	• Жасай білу қажет: -АҚИ бар науқасты қойылған талаптарға сай зерттеу -АҚИ тән симптом мен синдромдардың ажыратпалы диагностикада маңыздылығын бағалау -Қажетті лабораторлы және инструменталды зерттеу жоспарын құру,науқастан патологиялық материалдарды алу.Лабораторлы және инструменталды зерттеу нәтижелерін интерпретациялау; -АҚИ бар науқастарға шұғыл көмек көрсету және емдеу,олардыңэтиологиясы, аурудың ағымына және патологиялық жағдайына сай реабилитация жүргізу. -МКБ-10 талаптарына сай диагноз қою. • Меңгеру: -Аса қауіпті аурулардың ерте анықтау алгоритмі және ажыратпалы диагностикасын жүргізу. -Серологиялық, молекулярлы-биологиялық, бактериологиялық,иммунологиялық зерттеулердің нәтижелерін бағалау. -АҚИ кезінде шұғыл медициналық көмек көрсету және емдеу.	Жалпы мәдени (ЖМ): Абстрактілі ойлау қабілеті,анализ,синтез(ЖМ-1); -Жалпыкәсіптік құзыреттілік(ЖКҚ): Адам ағзасындағы кәсіби тапсырма шешудегі морфофункциональды,физиологиялық жағдайы және патологиялық процесстерді бағалау қабілеті (ЖКҚ-9) Кәсіби құзыреттілік(КҚ): Науқастан шағым,талдау,анамнезмәліметтері,қарау,лабораторлы-инструментальді зерттеу нәтижелері, патолого-анатомиялық және науқастың жағдайын тану немесе аурудың бар немесе жоқтығын анықтау мақсатында жүргізілетін басқа зерттеулерді жинауға, әр түрлі нозологиялық аурулары бар науқастарды жүргізуді анықтай алуға дайындық

	-АҚИ байланысты ұйымдастыру және санитарлы- эпидемиологиялық алдын алу шаралары	
--	---	--

11. Литература:

1. Dr. M. Estee Torok, Dr. Ed Moran, Dr. Fiona J. Cooke. Oxford Handbook of Infectious Diseases and Microbiology. 2017
2. Абуова Г.Н. Жұқпалы аурулардың синдромдық дифференциялық диагнозы : оқулық -Шымкент , 2017.-500 экз.
3. Абуова Г.Н. Жұқпалы аурулардан дәрістер жинағы : оқу құралы -Шымкент, 2017.-300экз.
4. Инфекционные болезни. Эпидемиология: учебник / Н. И. Брико, В. И. Покровский. - М.: ГЭОТАР-Медиа, 2015. - 368 с.: ил.
5. Инфекционные болезни. Учебник [Н.Д. Ющук](#), [Г.Н. Кареткина](#), [Л. И. Мельникова](#); Издательство, [Гэотар-Медиа](#), 2015 г.; 512 страниц
6. Электронная библиотечная система «Консультант студента» Электронная библиотека медицинского вуза: [Электронный ресурс]. – М.: Издательская группа «ГЭОТАР-Медиа», 2015. – Режим доступа: <http://www.studmedlib.ru> – карты индивидуального доступа.
7. Электронная библиотечная система «Национальный цифровой ресурс «Рукоонт» /ИТС «Контекстум» [Электронный ресурс]. – М.: Консорциум «Контекстум»,2015. – Режим доступа:<http://www.rucont.ru> через IP-адрес академии.
8. Справочная правовая система КонсультантПлюс [Электронный ресурс] / ООО «Компания ЛАД-ДВА». – М., 2015. – Режим доступа: <http://www.consultant.ru> через IP-адрес академии.
9. Электронная правовая система для Специалистов в области медицины и здравоохранения «Медицина и здравоохранение» / ИСС «Кодекс» [Электронный ресурс]. – СПб.: Консорциум «Кодекс», 2015. – Режим доступа: сетевой офисный вариант по IP-адресу академии.
10. Консультант врача. Электронная медицинская библиотека [Электронный ресурс]/ООО ГК «ГЭОТАР». – М., 2015. – Режим доступа: <http://www.rosmedlib.ru> в Научной библиотеке КемГМА – через IP-адрес академии.
11. Амиреев С.А. Стандарты и алгоритмы мероприятий при инфекционных болезнях 1-2 том: практическое руководство. –Эверо, 2014.
12. Абуова, Г. Н. Тырысқақ [Электронный ресурс] : оқуқұралы . - Электрон. текстовые дан. (416 Кб). - Шымкент : Б. ж., 2008. - эл. опт.диск (CD-ROM).
13. Абуова Г.Н. «Оба» (оқу құрал). – Шымкент. – 2010. 43б., утверждено РЦИТ МОН, протокол №2 от 22.02.2010г. Тираж 200 экз.
14. Абуова Г.Н., Нурмашева А.А. «Конго-Крымская геморрагическая лихорадка (клиника, диагностика, лечение, организация медицинской помощи)» (учебное пособие). – Шымкент. – 2013. 72с., утверждено РЦИТ МОН, протокол №4 от 21.05.2013г. Тираж 200 экз.
15. Дүйсенова, А. Қ. **Жұқпалы аурулар** оқу құралы /- Алматы : Эверо, 2014.-220 экз.

16. [В.А.Казанцев, А.П.Казанцев](#). Дифференциальная диагностика инфекционных болезней. Руководство для врачей; Издательство; 496 страниц, [Медицинское Информационное Агентство \(МИА\)](#), 2013 г
17. [В.И.Лучшев, С.Н.Жаров, В.В.Никифоров](#). Атлас инфекционных болезней,
18. Учебник: Travel and Tropical Medicine Manual / Jong E. C. [ed. by], Sanford Ch.; Saunders / Elsevier
19. [Дүйсенова, А. К.](#) Бруцеллез: жоғары медициналық оқу орындарының студенттері мен дәрігер-интерндерге арналған оқу құралы. - Алматы : [б. и.], 2011. - 100 б.
20. Дүйсенова, А.К. *Зоонозды инфекциялар: Оқу құралы*. Эверо, Алматы. (2009)
21. Санитарные правила, санитарные правила и нормы.

1. Кафедра: «Педиатрия-2»

2. Білім беру деңгейі: Бакалавриат

3. Білім бағдарламалары: «Жалпы медицина»

4. Курс: 5

5. Элективті пән атауы: «Балалар аурулары (стационар)»

6. Кредит саны: 5

7. Мақсаты: стационарлық жағдайда өзіндік тәжірбиелік жұмыста балаларға мамандандырылған көмек көрсетуге дәлелді медицинаның ережелерін сақтай отырып және заманауи емдеу-диагностикалық белестерді, фармакологиялық технологияларды ескере отырып тереңдетіп үйрету.

8. Міндеттері:

- Пациент проблемаларын жою және дәлелдемелі медицина принциптеріне және басқа мамандармен тиімді өзара байланысқа негізделген шешімдерді қабылдау бойынша машықтарды жетілдіру;
- Балаларда кездесетін әртүрлі ауруларды зерттеу мен диагностикалаудың қазіргі заманғы зертханалық және аспаптық әдістерінің нәтижелерін түсіндіру бойынша машықтарды жетілдіру;
- Балаларда әртүрлі жас кезеңінде кездесетін аурулардың сараланған диагностикасының машықтарын жетілдіру;
- Балаларда кездесетін ауруларды емдеудің қазіргі заманға әдістері бойынша білімді арттыру.

9. Пән мазмұны

ҚР педиатриялық көмекті ұйымдастыру мәселелері, ерте және үлкен жастағы балалардың физиологиясы мен патологиясы, емізу бойынша ДДҰ бағдарламасы, неонатология және педиатрия негізгі мәселелері, педиатриядағы шұғыл медициналық көмек, балалар жасындағы ауруларды интеграциялы жүргізу.

10. Пәнді таңдау негіздері:

Қазіргі заманғы медицинаның профилактикалық бағыты педиатрияның басым рөлін анықтайды. Заманауи медицинадағы көптеген мәселелер жас ерекшелігі бойынша қарастырылуы керек. «Балалар аурулары» пәнін оқу барысында студент өз бетімен жұмыс жасағанда, әртүрлі жастағы, әсіресе жаңа туған және ерте жастағы балаларға қажетті алғашқы көмек көрсетуге және балалық шақта жиі кездесетін аурулардың алдын алу негіздерін меңгереді.

Сондықтан білім алушы студент баланың организмінің физиологиясы мен патологиясы саласындағы жеткілікті теориялық білімді алуға,

диагностиканың негізгі қағидаларын, балалық аурулардың алдын алу және емдеу әдістерін біліп, медициналық-профилактикалық мекемелерде өз бетінше жұмыс істеу дағдыларын меңгеру керек.

11. Дублин дескрипторларымен келісілген Оқыту нәтижелері.

Білімі және түсінігі: (оқыту саласында білімін және мен түсінігін көрсету)

- балаларда жиі кездесетін аурулардың этиологиясы, патогенезі, заманауи жіктелуі, алдын алу шаралары;
- науқасты клиникалық, зертханалық, аспаптық зерттеулердің заманауи әдістері (эндоскопиялық, рентгенологиялық әдістерді, ультрадыбыстық диагностиканы қоса), сонымен қоса, педиатриялық профильдегі науқасты тікелей зерттеудің диагностикалық мүмкіншіліктерін, сонымен қатар емдеу әдістері және оларды тағайындауға қарсы көрсеткіштер

Білімдері мен шешімдерді қолдану (білімі мен түсінігін кәсіби деңгейде қолдану):

- ішкі ағзалар аурулары кезінде науқасты зертханалық және аспаптық зерттеу жоспарын құрған кезде, сонымен қоса, тәжірибеде кеңінен қолданылатын параклиникалық зерттеу әдістерінің интерпретациясын жүргізгенде (қанның, зәрдің, қақырықтың клиникалық зерттеуі; қанның биохимиялық зерттеуі; кеуде торы ағзаларының рентгенографиясы, ЭКГ, ЭхоКГ, құрсақ қуысы ағзаларының УДЗ-сы, өңештің, асқазанның, ішектің эндоскопиялық зерттеу әдістері) клиникалық ойлауды арттыру;
- ҚР ДСМ диагностика мен емдеудің клиникалық протоколдарын ескере отырып, дәлелді медицина принциптеріне сүйене отырып ішкі ағзалар ауруларын емдеу жоспарын құрған кезде.

Шешімдерді қалыптастыру (зерттелетін саладағы аргументтерді қалыптастыру және мәселелерді шешу):

- оқитын материалдар мен дағдыларға жоғары ықылас пен зейін болу;
- оқуға және тәжірибелік сабақтарға жауапкершілікпен қарау, алып жатқан білімдерін жұмыста дұрыс қолдану.

Коммуникативті қабілеттері (мамандарға да, сонымен қатар, маман еместерге де ақпараттарды, идеяларды, мәселелерді және шешімдерді хабарлайды):

- клиникалық тәжірибе жағдайында науқаспен коммуникация принциптері туралы білімі, көзқарасы және біліктілігін көрсетеді.
- мамандарға, сондай-ақ маман еместерге де ақпаратты, идеяларды, мәселелер мен шешімдерді хабарлай алады.

Оқу-үйрету дағдылары немесе оқуға қабілеттілігі (әлеуметтік, этикалық және ғылыми хабарламаларды есепке ала отырып шешімдерді қалыптастыру үшін ақпарат жинауды және интерпретациялауды іске асырады):

- балалар аурулары кезінде клиникалық тексерудің негізгі әдістерін қолдану жайында жиналған материалдардан дәйектемелер құрастыру;
- ішкі ағзалардың шұғыл жағдайларында медициналық көмек көрсету принциптері жайлы жеке қорытынды құрастыру.

12. Пререквизиттер: балалар аурулары пропедевтикасы, балалар аурулары негіздері

13. Постреквизиттер: ЖТД жұмысындағы балалар аурулары

13. Әдебиеттер:

Негізгі әдебиеттер:

1. Исаева, Л. А. Балалар аурулары. Т. 1: оқулық - Алматы : Эверо, 2015

2. Исаева, Л. А. Балалар аурулары. Т. 2: оқулық - Алматы : Эверо, 2015
3. Исаева, Л. А. Балалар аурулары. Т. 3: оқулық - Алматы : Эверо, 2015
4. Исаева, Л. А. Балалар аурулары. Т. 4: оқулық - Алматы : Эверо, 2015.
5. Миалл, Л. Көрнекті педиатрия оқу құралы М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 184 бет
6. Балалар аурулары : оқулық - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 бет
7. Мұстафина К.А., Маймаков Т.А., Кемельбеков К.С., Қарсыбаева К.Р., Жұмабеков Ж.Қ. «Бала ауруларының пропедевтикасы»: Шымкент -2019ж., 460 бет.

Қосымша әдебиеттер:

1. Детская кардиология под редакцией Дж. Хоффмана. М.: 2016.
2. Детская гастроэнтерология / под ред. Т.Г. Авдеевой. М. : ГЭОТАР-Медиа, 2017. 190 с.
3. Григорьев, К. И. Педиатрия : справочник практического врача - М. : Медпресс-информ, 2014. - 816 с.
4. Мюллер, З. Неотложная помощь у детей - М. : Медпресс-информ, 2014. - 304 с.
5. Шабалов, Н. П. Детские болезни. В 2 т. Т. 1 : учебник . - 7-е изд., перераб. и доп. - СПб. : Питер , 2012.

Электрондық ресурстар:

1. Дадамбаев, Е. Т. Амбулаторлық- емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / Е. Т. Дадамбаев. - Электрон. текстовые дан. (1.85Гб). - Алматы : Эпиграф, 2016.
2. Емханалық педиатрия [Электронный ресурс] : оқулық / қаз. тіліне ауд. Т. С. Шонтасова ; ред. А. С. Калмыкова. - Электрон. текстовые дан. (40,5Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 752 бет.
3. Балалар аурулары [Электронный ресурс] : оқулық / қаз. тіл. ауд. Б. Т. Түкбекова ; ред. бас. А. А. Баранов. - Электрон. текстовые дан. (233Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 1024 б. с.

1. Кафедра:	Биология және биохимия
2. Дайындық деңгейі	бакалавриат
3. Білім беру бағдарламасы:	Жалпы медицина, Педиатрия
4. Курс:	5 (9 семестр)
5. Элективті пәннің атауы:	Клиникалық биохимия
6. Кредит саны:	5
7. Мақсаты:	Зертханалық диагностиканың маңызды бөлімі болып табылатын клиникалық биохимиядан білімін қалыптастыру маманға аурудың даму механизмін анықтауға және адамның денсаулығының күйін бағалауға мүмкіндік береді, аурудың диагнозын дұрыс қоя білу мен емдеу процесінде оның тиімділігін бақылауға ықпал етеді.
8. Міндеттері:	• медицинадағы клиникалық биохимияның рөлі туралы түсінік қалыптастыру; • биоматериалдардың биохимиялық көрсеткіштерінің негізгі топтарын клинико-биохимиялық зерттеулердің заманауи әдістері туралы түсінік беру; • организмнің әртүрлі күйіндегі (қалыпты, патология) негізгі биосұйықтықтарының – қан, несепке зертханалық зерттеулерінің интерпретациялау дағдыларын қалыптастыру; • емдеу шараларын таңдауды үйрету;
9. Пәнді таңдауды негіздеу:	Болашақ дәрігер клиникалық медицина, биология, химия, физика және басқа да ғылымдармен аралық үйлесімде болып табылатын клиникалық биохимиядан білімдерге ие болуы керек.

Клиникалық биохимия- маманға аурудың диагнозын қоюға, емдеуге және алдын алу шараларын іске асыруға мүмкіндік беретін тәжірибелік медико-биологиялық пән болып табылады.

Тәжірибелік медицина тұрғындардың денсаулығын жақсартуға бағытталған, жоғары білікті медициналық және фармацевтикалық қызметкерлерді дайындауды талап етеді.

Осыған байланысты болашақ дәрігерге, «клиникалық биохимия» пәнін оқыту аурудың туу механизмі туралы, организмдегі метаболиттік процестер туралы толыққанды түсінік алуға мүмкіндік береді.

Клиникалық биохимия, клинико-диагностикалық ғылым ретінде диагностиканың стандартты әдістерін жасау және қолдануды іске асырады, зертханалық зерттеу негізіндегі аурудың ағымына бақылау жасайды, дәрілік заттардың метаболизмін оқытады және пациентті тиімді емдеуін таңдауды едәуір жеңілдетеді.

10. Оқыту нәтижелері (құзыреттілік)

	Білімдер (когнитивтік сала)	Біліктіліктер мен дағдылар (психомоторлық сала)	Жеке тұлғалық және кәсіби құзыреттіліктер (қатынастар)
	Кәсіби қызметі үшін клиникалық биохимия пәні мен міндеттері туралы білімін көрсете алады. Биохимиялық анализдер жүргізу әдістерін меңгереді Метаболиттік процесстердің жүруінің молекулалық механизмдерін және реттелуін сипаттайды. Биоэнергетика және тиімді тағамдану биохимиясының негізгі қағидаларын түсіндіреді. Молекулалық аурулардың пайда болу механизмдерін, оларды диагностикалық принциптерін атайды Тәжірибеде биохимиялық зерттеу әдістерінің негізгі қағидаларын, негізгі биохимиялық көрсеткіштердің референттік мағынасын біледі.	Заманауи құрал-жабдықтарда: биохимиялық анализаторда, спектрофотометрде, фотоэлектрколориметрде, электрофоретикалық құрылғыда, центрифугда, термостат, несеп анализаторында жұмыс істей алады. Арнайы анықтамалық материалдарынан керекті мағлұматтарға ізденіс жасайды және жұмыс істей алады. Организмнің биологиялық сұйықтықтарында зертханалық-инструменталды зерттеулердің нәтижелерін интерпретациялауды жүзеге асырады. Зәрдегі ксенобиотиктердің мөлшері арқылы берілген дәрілік заттардың ферменттік айналымын бағалайды.	Өзінің жеке ұйғарымдарын және оқу экспериментінің нәтижелерін сынамалы талдай алады. Тәжірибелік сабақтарда, студенттік үйірмелердің отырысында, студенттік ғылыми конференцияларда және т.б. өзінің ұйғарымдарын қорғай біледі. Оқу эксперименттерін жүргізуді жоспарлағанда байқалатын фактыларды және құбылыстарды, олардың өзара себеп-салдарын түсіндіре алады. Топпен жұмыс істеуге ұжымдық шешім қабылдауға қабілетті. Студенттерге, оқытушыларға, емтихан алушыларға оқу процессі кезінде алған білімдерін жеткізе алуға қабілетті

11. Пререквизиттер: морфология және физиология, микробиология және иммунология, медициналық биохимия, морфология және физиология негіздері2.

12. Постреквизиттер: фармакология, ішкі аурулар пропедевтикасы

13. Әдебиеттер тізімі:

негізгі:

1. Тапбергенов С. О, Тапбергенов Т. С. Медициналық және клиникалық биохимия: оқулық.- Алматы, Эверо. 2012

2. Тапбергенов С. О Медициналық биохимия: оқулық.- Алматы, 2009

қосымша:

1. Ибадильдин А. С. Гепатология және клиникалық биохимия: оқу құралы.-А., 2008.

орыс тілінде:

негізгі:

1. Клиническая биохимия: учеб. Пособие для вузов/ под ред. В. А. Ткачука. -2-е изд., испр.и доп. –М., 2004.
2. Тапбергенов С. О Медицинская биохимия: молекулярные механизмы физиологических функций: учеб. Для мед. Спец. Вузов- Астана, 2001
3. Клиническая биохимия: учеб. Пособие/ А.Я. Цыганенко.-М., 2002.
4. Камышников В. С. Справочник по клинико-биохимическим исследованиям и лабораторной диагностике: справ. Изд. – 2-еизд., перераб. И доп. –М., 2004

қосымша:

1. Егорова М. О. Биохимическое обследование в клинической практике: моногр. –М., 2008 г.
2. Ибрагимов У. К. Справочник по клинической биохимии: справ. Изд. – Ташкент, 1993.
3. Шарипов К. О. Водно-электролитный и микроэлементный обмен: учеб. Пос.- Ш., 2003.

1. Фармакология, фармакотерапия және клиникалық фармакология кафедрасы
2. Білім беру деңгейі: бакалавриат
3. БББ: «Жалпы медицина»
4. Курс: 5
5. Элективті пән атауы: «Клиникалық фармакология»
6. Кредит саны: 5
7. Мақсаты: студенттерде клиникалық ойлау дағдыларын, ересектер мен балаларда ішкі аурулардың негізгі синдромдарында дәрілік препараттарды таңдау дағдыларын қалыптастыру.
8. Міндеттері:
 - пациенттердің жеке ерекшеліктерін ескере отырып, дәрілік құралдарды дозалау режимін үйрету;
 - пациенттердің жеке ерекшеліктерін ескере отырып, дәрілік құралдардың жанама әсерлерін болжауға үйрету;
 - пациенттердің жеке ерекшеліктерін ескере отырып дәрілік құралдардың болуы мүмкін бір-бірімен әсерлесуін бағалауды үйрету.
9. Пән мазмұны: Клиникалық фармакология - бұл дәрілерді клиникалық қолданудың тиімділігі мен қауіпсіздігін арттыру мақсатында дәрілердің адам ағзасына әсерін ғылыми түрде зерттейтін медициналық пән. Клиникалық фармакологияның негізгі бөлімдері фармакодинамика - дәрілік субстанцияның әсер етуінің жиынтығын және оның әсер ету механизмдерін; фармакокинетика - дәрілік заттардың енгізілу, таралу, биотрансформация және ағзадан шығарылу жолдарын зерттейді. Дәрілердің жанама әсерлерін, әсерінің науқастың жынысына, жасына, оларды бірге қолданғанда өзара әсерлесуіне байланыстығын оқытады.
10. Пәнді таңдау негіздері: Клиникалық фармакология дәрі-дәрмектердің сау және науқас адам ағзасымен әрекеттесуін зерттейтін, фармакологиялық препараттардың әсерін клиникалық жағдайда зерттеудің принциптері мен әдістерін жасайтын және фармакотерапияның ғылыми негізі болып табылатын ғылым. Клиникалық фармакологияны білу дәрігерге тиімді және қауіпсіз дәрі-дәрмектерді таңдау принциптерін қолдану қажеттілігіне байланысты өте қажет.
11. Оқытудың нәтижелері (компетенция):

Білімдер (когнитивтік сфера)	Біліктері мен дағдылары (психомоторлық сфера)	Жеке тұлғалы және мамандық компетенциялар (қатынастар)
---	--	---

-дәрілердің фармакокинетикасы мен фармакодинамикасының ерекшеліктерін, белгілі бір науқастың өмір сапасын бағалау әдістерін біледі. -дәрілердің негізгі жағымсыз әсерлерінің қауіпті факторлары мен клиникалық сипатын біледі; -адам ағзасының патологиялық және физиологиялық көрсеткіштеріне байланысты дәрілерді дозалаудың негізгі ұстанымдарын біледі; - дәрілердің бір –бірімен әсерлесуінің түрлерін біледі.	- науқастардың жас ерекшеліктері мен патологиялық жағдайын ескере отырып, препараттарға таңдау жасай алады, оңтайлы дозалау режимін анықтауды біледі; - дәрілік түрді, дозасын, қабылдау жиілігін және қолдану ұзақтығын таңдай біледі; -дәрілердің жанама әсерлерінің қаупін бақылай және болжай алады; - жанама әсерлерінің алдын-алу және түзету әдістерін қолдана біледі; - ауруларды диагностикалаудың емдеудің және диагности-калаудың клиникалық хатта-масын біледі.	- клиника жағдайында пациенттермен (балалар мен ересектерде) коммуникация ұстанымдары туралы дағдылар және жеке өзінің білімі мен пайымдаулары туралы хабарлай алады; - мамандарға да, маман еместерге ақпаратты, идеяларды, мәселелер мен шешімдерді айта алады. - емдеу хаттамасына сүйене отырып дәрілік формулярға дәлелдер келтіре алады.
---	--	---

12. Пререквизиттер: Фармакология-1, Фармакология-2.

13. Постреквизиттер: Жалпы дәрігерлік тәжірибе-1, Жалпы дәрігерлік тәжірибе-2

14. Әдебиеттер:

Негізгі:

1. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 1: учебник / Ш. С. Калиева., Н. А. Минакова . - Алматы : Эверо, 2016. - 460 с.
2. Калиева, Ш. С. Клиническая фармакология и рациональная фармакотерапия. Том 2: учебник / Ш. С. Калиева, Н. А. Симохина. - Алматы :Эверо, 2016. - 288 с.
3. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия. 1-кітап :оқулық / Н. Ж. Орманов, Л. Н. Орманова. – Шымкент : ЮКГФА, 2012. - 500 бет.с.
4. Орманов, Н. Ж. Фармакотерапия. II-кітап: оқулық / Н. Ж. Орманов, Л. Н. Орманова. - Шымкент : ОҚМФА, 2012. - 416 бет.с.
5. Петров, В. И. Клиническая фармакология и фармакотерапия в реальной врачебной практике: мастер-класс: учебник / В. И. Петров. - ; Рек. ГОУ ДПО "Российская мед.акад. последипломного образования". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2011. - 880 с. : ил.

Қосымша:

1. Дәнекер ұлпалар ауруларының фармакотерапиясы: оқулық / З. А. Керимбаева [ж.б.]. - Алматы:Эверо, 2016. - 184 б. с.
2. Кардиологиялық фармакотерапия: оқулық / Н. Ж. Орманов [ж/б] ;ҚРденсаулықсақтаужәнеәлеуметтік даму министрлігі. ОҚМФА. - Шымкент : ОҚМФА, 2015. - 216 бет с.
3. Аскорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.:оқу құралы/ Н.Ж.Орманов, Г.Ж.Садырханова. 2013.
4. Тыныс алу жолдары ағзалары ауруларының фармакотерапиясы.: оқу құралы/ Н.Ж. Орманов. 2013.
5. Фармакология терминдері мен түсініктері. Тезаурус қазақ-орыс тілдерінде: оқуқұралы / ҚР ұлттық ғылым акад; фармакология және токсикология ин-ты; Фармакология және фармация ассоц. Қаз.-Ресей мед. ун-ті ; Ред. басқ. Қ. Д. Рахимов. - Алматы : Б. ж., 2011. - 449 бет.с.

Электронндық ресурстар:

1. Аскорыту ағзалары ауруларының фармакотерапиясы. [Электронный ресурс]: Оқулық/ Керимбаева З. А., Орманов Н.Ж., Джакипбекова З.К., Орманов Т.Н. Шымкент, 2018ж.
2. Клиническая фармакология [Электронный ресурс] : учебник / под ред. В. Г. Кукеса, А. К. Стародубцева. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (41,8 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2012. - 840 с. эл. опт.диск (CD-ROM) : ил

3. Петров, В. И. Клиническая фармакология и фармакотерапия в реальной врачебной практике мастер-класс [Электронный ресурс] : учебник / В. И. Петров. - Электрон.текстовые дан. (63,5 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР- Медиа", 2011. - 880 с. эл. опт. диск (CD-ROM).
4. Харкевич, Д. А. Фармакология [Электронный ресурс] : учебник / Д. А. Харкевич. - 10-е изд., перераб. и доп. - Электрон.текстовые дан. (62,1 МБ). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2010. - 752 с. эл. опт.диск (CD-ROM).

1. Кафедра: Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық.

2. Дайындық деңгейі – Бакалавриат.

3. Мамандығы: «Жалпы медицина»

4. Курс-5, семестр-9

5. Элективті пәннің атауы: «Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру және медициналық құқық»

6. Кредит саны-5/150

7. Мақсаты: Студенттерде міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруды енгізуді есіпке ала отырып денсаулық сақтау жүйесінде тиімді жұмыс істеуге қажетті дағдылар мен машықтарды білім кешенін қалыптастыру. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру бағдарламасының талаптарына сәйкес емдеу-профилактикалық ұйымның жұмыстарында болашақ денсаулық сақтау мамандарына дұрыс түсіндіруді үйрету.

8. Міндеттері:

- Адам денсаулығына әсер ететін әлеуметтік факторларды зерттеу.
- Аурушандықты алдын алуға, денсаулықты қалпына келтіруге және сақтауға бағытталған әлеуметтік медицина әдістері мен түрін оқыту.
- Тұрғындар денсаулығын әлеуметтік факторлардан қорғауға тиімді әлеуметтік әдістерді өңдеуді үйретуде машықтарды қалыптастыру.
- Қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтауды талдауға жүйелік тәсілді үйрету.
- Халықтың денсаулығының үш негізгі аспектісінде білім мен дағдыларды меңгеру: демография, аурушандық және физикалық даму.
- Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау жүйесінде МӘМС жүйесін енгізу жолдарын үйрету.
- МӘМС және ТМҚКК арасындағы артықшылықтары мен кемшіліктерін талдау.
- МӘМС шеңберінде денсаулық сақтау жүйесіндегі денсаулық сақтау менеджерлерінің басқарушылық әдістері мен қағидаларын білуін дамыту.

9.Пән таңдауды негіздеу

Медициналық сақтандыру – халықтың денсаулығын қорғау жүйесі. Қорланған қаражат есебінен азаматтардың тегін медициналық көмек алуына кепілдік беруді көздейді. Барлық деңгейдегі мемлекеттік бюджеттен қаржыландырылатын тегін денсаулық сақтаудан медициналық сақтандырудың айырмашылығы осында. Медициналық сақтандыру міндетті және ерікті сақтандыру жолымен жүзеге асырылады. Міндетті медициналық сақтандыру мемлекеттік әлеуметтік сақтандырудың бір бөлігі болып табылады және мұнда сақтандыру жарналарын жұмыс істеуші азаматтар үшін кәсіпорынның, ұйымның, басқа да жұмыс берушілердің қаражатынан төленеді, ал еңбекке жарамсыздар, жұмыс сыздар үшін тиісті деңгейдегі бюджеттерден қаражат аударылады. Медициналық

сақтандыру - бұл жұмыс берушілердің, азаматтардың сақтық жарналары мен бюджеттік қаражаттар есебінен сақтандырылған адамдарға зиянның орнын өтеу үшін және [медицина](#) мекемелерінің шығындарының [өтемақысын](#) төлеу үшін ауырған, жарақат алған жағдайда денсаулықты қаржыландыру жөніндегі қатынастар. Ол әлеуметтік бағдарланған экономикасы бар елдердің сақтық қорғауы тұтас жүйесінің міндетті атрибуттарының бірі болып табылады.

Оқытудың нәтижесі

1) Білу мен түсіну (Зеріттеліп отырған саладағы алдыңғы қатарлы білім элементтерін қоса алғанда, сол сала бойынша білімі мен түсінігін көрсете білу):

- Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыруды ендіру бағыттарын біледі;
- Емдік-профилактикалық қызмет пен халық денсаулығының статистикалық есеп түрін, міндетті медициналық сақтандыру жүйесін енгізу қағидалары мен міндеттерін біледі;
- Сақтандырушы және сақтанушы ретінде құқықтары мен міндеттерін біледі;
- Міндетті медициналық сақтандыру жүйесінің тәжірибеде қолдануды біледі.

2) Білімді қолдану және түсіну (Осы білімі мен түсінігін кәсіби деңгейде қолдана білу):

- Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру талап ететін өзгерістерді ескере отырып емханада және стационарда есеп құжаттарын жүргізе алады;
- Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру қызметтерінің тұтынушыларға медициналық көмек көрсету жөніндегі құқықтық, экономикалық және ұйымдастырушылық шаралар кешенін жүргізе алады;
- Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінің ақпараттық жүйелері мен электрондық ақпараттық жұмыстарын жүргізе алады;
- Инновациялық бағдарламаларды жасау және оларды жүзеге асыру бойынша іс-шаралардың жоспарын жасай алады.

3) Талқылауды қалыптастыру (дәйектемелер құрастыру және зерттеп отырған саласындағы проблемаларды шешу):

- Міндетті медициналық сақтандыру қорының және тегін медициналық көмектің кепілді көлемінің өзара әрекеттесуінде медициналық көмек ұйымдастыру мәселелері бойынша жауап беруге қабілетті;
- Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру қорында сақтандыру полисін тіркеу ережелерін еркін тұспалдайды;
- Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру шеңберінде медициналық көрсетілетін қызметтерді тұтынушыларды есепке алуды жүргізуге қабілетті;
- Командада жұмыс істеу қабілетін көрсетеді.

4) Коммуникативті қабілеттер (ақпаратты, идеяларды, мәселелерді және шешімдерді мамандарға да, маман еместерге де жеткізе білу қабілеттерінің болуын көздей):

- Міндетті медициналық сақтандыру жүйесін енгізуге сәйкес сақтандыру полисін алу және медициналық көмек алу ережелері туралы өзекті мәселелерді түсіндіруді студенттер арасында ақпарат тарату үшін алған білімдерін қолданады;

- Медициналық практикада пайдаланылатын медициналық және әлеуметтік қорғау түрлерін дифференциялайды;
- Оқу – әдістемелік іс-шараларды жоспарлауда студенттерге, мұғалімдерге, емтихан қабылдаушыларға өздерінің білімдері мен дағдыларын жүзеге асырады;
- Медициналық сақтандыруда өз дағдыларын қалыптастыра алады.

5) Білім беру дағдылары немесе оқуға деген қабілеті (әлеуметтік, этикалық және ғылыми көзқарастарды ескере отырып, пайымдаулар жасауға қажет ақпараттар жинауды және интерпретациялауды жүзеге асыру):

- Халық денсаулығы, халықтың әлеуметтік осал топтары туралы ақпарат жинауды талдауын жүргізеді;
- Міндетті әлеуметтік сақтандыру жүйесі туралы халықтың хабардарлығын арттырады;
- Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру ережелеріне сәйкес қорытынды жасауға және ұсыныстар беруге мүмкіндік беретін аудит жүргізуге қабілетті;
- Қоғам алдында денсаулыққа байланысты мәселелер бойынша ашық дәрістер өткізуге қабілетті.

10. Реквизитке дейінгі: Әлеуметтік медицина.

11. Реквизиттен кейінгі: Магистратура пәндері.

12 . Әдебиет:

Негізгі:

1. Бөлешов, М. Ә. Қоғамдық денсаулық және денсаулықты сақтау : оқулық / М. Ә. Бөлешов. - Алматы : Эверо, 2015. - 244 бет с.
2. Сәрсенбаева, Г. Ж. Қоғамдық денсаулық сақтау : оқу құралы / Г. Ж. Сәрсенбаева ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі; ОҚМФА. - Қарағанды : ЖК "Ақнұр", 2013. - 184 бет. с.
3. Повышение качества медицинской помощи и безопасности пациентов в медицинских организациях : наглядное руководство / пер. с англ. Г. Э. Улумбековой ; под ред. С. С. Панисар. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 160 с.
4. Лекционный комплекс по дисциплине: "Глобальное здравоохранение" : лекций / каф. общественного здравоохранения-1. - Шымкент : ЮКГФА, 2016. - 17 с
5. Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение : учебник / Ю. П. Лисицын, Г. Э. Улумбекова. - 3-е изд., перераб. и доп. ; Мин-во образования и науки РФ. Рек. ГОУ ВПО "Первый гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 544 с.
6. Мамырбаев, А. А. Основы медицины труда: учеб. пособие / А. А. Мамырбаев. - Актобе : Самрад, 2015. - 388 с.
7. Левчук, И. П. Безопасность жизнедеятельности : учеб. пособие для мед. училищ и колледжей / И. П. Левчук, Е. К. Хандогина ; М - во образования и науки РФ. - ; Рек. ГОУ ВПО "Первый Московский мед. ун - т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 144 с.
8. Медик, В. А. Общественное здоровье и здравоохранение : учебник / В. А. Медик, В. К. Юрьев. - 2-е изд., испр. и доп. ; Рек. ГОУ ВПО "Моск. мед. акад. им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 608 с.

9. Общественное здоровье и здравоохранение, экономика здравоохранения. В 2 т. Т. 1 : учебник / М-во образования и науки РФ ; под ред. В. З. Кучеренко. - ; Рек. ГБОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 688 ил.
10. Общественное здоровье и здравоохранение, экономика здравоохранения. В 2 т. Т. 2 : учебник / М-во образования и науки ; под ред. В. З. Кучеренко. - ; Рек. ГБОУ ВПО "Первый Моск. гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 160 с. : ил. -

Қосымша:

1. Бөлешов, М. Ә. Қоғамдық денсаулық және денсаулықты сақтау : оқулық / М. Ә. Бөлешов ; ҚР БҒМ. - Алматы : ҚР жоғары оқу орындарының қауымдастығы, 2012. - 256 бет. с.
2. Сапарбеков, М. К. Лекции по общей эпидемиологии : избранные лекции: учеб.-методическое пособие / М. К. Сапарбеков. - ; Рек. к печати решением Учен. Совета АГИУВ. - Алматы : Эверо, 2013. - 78 с.
3. Медик, В. А. Общественное здоровье и здравоохранение : рук. к практическим занятиям: учеб. пособие / В. А. Медик, В. И. Лисицын, М. С. Токмачев ; М-во образования и науки РФ; ФГУ "Федеральный ин-т развития образования". - ; Рек. ГОУ ВПО "Моск. мед. акад. им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2012. - 400 с. : ил.
4. Полунина, Н. В. Общественное здоровье и здравоохранение : учебник / Н. В. Полунина ; Рек. Учебно-метод. объедин. по мед. и фармацев. образ. вузов России. - М. : МИА, 2010. - 544 с. : ил.

Электронды ресурстар.

1. Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение [Электронный ресурс] : учебник / Ю. П. Лисицын, Г. Э. Улумбекова. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон. текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM).
2. Дәріс кешені. Ғаламдық денсаулық сақтау пәні бойынша [Электронный ресурс] : дәріс кешені / №1 қоғамдық денсаулық сақтау кафедрасы. - Электрон. текстовые дан. (208Кб). - Шымкент : ОҚМФА, 2016. - 16 бет. с.
3. Первичная медико - санитарная помощь как приоритет в системе здравоохранения [Электронный ресурс] : лекционный комплекс / ЮКГФА. Кафедра: "Общественное здравоохранение - 1". - Электрон. текстовые дан. - Шымкент : [б. и.], 2015. - эл. опт. диск
4. Медик, В. А. Общественное здоровье и здравоохранение [Электронный ресурс] : учебник / В. А. Медик, В. К. Юрьев. - Электрон. текстовые дан. (47,6 Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2013. - 608 с. эл. опт. диск (CD-ROM)
5. Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение [Электронный ресурс] : учебник / Ю. П. Лисицын, Г. Э. Улумбекова . - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон. текстовые дан. (40,9 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2011. - 544 эл. опт. диск
6. Щепин, О. П. Общественное здоровье и здравоохранение [Электронный ресурс] : учебник / О. П. Щепин, В. А. Медик. - Электрон. текстовые дан. (43,6 Мб). - М. : Изд. группа "ГЭОТАР-Медиа", 2011. - 592 с. эл. опт. диск (CD-ROM).

1.«Гигиена және эпидемиология» кафедрасы.

2.Білім беру деңгейі (бакалавриant/ интернатура/ магистратура/резидентура)

3.Мамандығы «Жалпы медицина»

4. Курсы 5

5.Элективті пәннің атауы: «Эпидемиология дезинфекция іс негіздерімен »

6.Кредит саны 5

7.Мақсаты: студенттерге әділ қорытынды жасауға, ретроспективті және проспективті зерттеулер жүргізуге мүмкіндік беретін клиникалық бақылау әдістерін әзірлеу және қолдану.

8.Міндеттері:

- студенттерді клиникалық зерттеулердің негізгі түрлерін ажыратуға үйрету;

- клиникалық эпидемиология мәліметтер базасын пайдаланудың негізгі дағдыларын үйрету;

- клиникалық эпидемиологияға қатысты медициналық ақпаратты сыни бағалауға үйрету;

- жұқпалы және паразиттік аурулардың клиникалық диагностикасының теориялық, әдістемелік және ұйымдастыру негіздері бойынша білім беру;

9. Пәнді таңдауды негіздеу: Клиникалық эпидемиология - бұл диагностикалау мен емдеудің әр түрлі әдістерінің шынайы нәтижелерін іріктеу және жүйелеу, жүйелі және кездейсоқ қателіктердің ықпалынан аулақ әділ қорытынды жасауға мүмкіндік беретін клиникалық бақылау әдістерін әзірлеу және қолдану. Жүйелі қателерді болдырмау үшін пациенттерді іріктеу ерекшеліктерін ескереді.

10. Оқыту нәтижелері (күзиреттіліктер)

Білімдер (когнитивтік сала)	Істей алуы және дағдылануы (психомоторлы орта)	Же (қат
• тұрғындар арасында инфекцияның берілу жолдарының ықтимал қауіптілігін бағалай алады; • компьютерлік технологияны пайдалана отырып есепке алу-есеп беру құжаттарын жүргізе алады; • бұйрыққа сәйкес инфекциялық аурулар ошақтарында өз өкілеттілігі шеңберінде профилактикалық және	• объектілерге клиникалық зерттеулер жүргізуге қабілетті; • осы пән бойынша ғылыми зерттеулер жүргізуге қабілетті; • жұқпалы аурулардың алдын алу және төмендету, аса қауіпті инфекциялардың әкелінуі мен таралуының алдын алу жөніндегі іс-шаралар кешенін әзірлеуге қабілетті; • компьютерлік технологияларды пайдалана отырып есепке алу-есеп	- - -

эпидемияға қарсы іс-шараларды жүргізуді және ұйымдастыруды біледі; • нақты эпидемиологиялық жағдайға сәйкес оларды түзету мақсатында жүргізілетін эпидемияға қарсы іс-шаралардың тиімділігін және эпидемияға қарсы жұмыстың сапасын бағалай алады.	беру құжаттамасын жүргізуге қабілетті; • азаматтардың денсаулығын қорғау туралы заңнаманы, Қазақстан Республикасының санитарлық, табиғатты қорғау заңнамасын, мемлекеттік санитарлық-эпидемиологиялық қызмет мамандары қызметінің құқықтық негіздерін ұсынуға және түсіндіруге қабілетті; • жеке ой-пікірлерді ұсынуға, реферат, презентация, жоба түрінде ресімдеуге және практикалық сабақтарда, студенттік үйірме отырыстарында, студенттік ғылыми конференцияларда және т. б. ұсынуға қабілетті.
---	--

11.Реквизитке дейінгі: Гигиена және эпидемиология

12. Реквизиттен кейінгі: -

13. Әдебиеттер тізімі

негізгі:

1. Әміреев, С. Жұқпалы аурулардың стандартты анықтамалары және іс-шаралар алгоритмдері. Т.1: практикалық нұсқау / С. Әміреев. - Алматы : Эверо, 2014. - 634 бет+80 бет.с. : ил

Әміреев, С. Жұқпалы және паразитарлық аурулардың стандартты анықтамалары мен іс-шаралар алгоритмдері. Т. 2: практикалық нұсқаулық / С. Әміреев. - Алматы : Эверо, 2014. - 902 бет.+80 бет.с.

2.Ерманова, С. А. Эпидемиология: оқулық /. - Қарағанды : АҚНҰР, 2016. - 296 бет. С

Қосымша

1. Ирсимбетова Н.А., Абуова Г.Н., Тулепова З.Т. – Эпидемиология. – Шымкент: Кітап, 2013. - 544 б.

2.Жалпы эпидемиология дәлелді медицина негіздерімен: оқу құралы / Ред. бас. В. И. Покровский. Қаз. тіл. ауд. Н. Жайықбаев. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 448 б

Электронды ресурстар.

1.Медициналық сөздік (орысша-қазақша) = Медицинский словарь (русско-казахский) : сөздік / Т. А. Момынов [ж/б] ; ҚР денсаулық сақтау министрлігі. С. Ж. Асфендияров атындағы ҚҰМУ . - 3-бас., толықт. өңд. . - Алматы : Атамұра, 2014. - 536 бет с.

2.Инфекционные болезни [Электронный ресурс] : атлас-руководство / В. Ф. Учайкин [и др.]. - Электрон.текстовые дан. (76,9 МБ). - М. : Издательская группа "ГЭОТАР-Медиа", 2010. - 384 с. эл. опт. диск (CD-ROM)